

Rapla valla tervise- ja heaoluprofiil

2022

Sisukord

Sissejuhatus	5
1. Demograafiline olukord ja rahvastiku tervis	6
1.1 Demograafiline olukord	6
1.1.1 Rahvaarv	6
1.1.2 Rahvastiku soo- ja vanusjaotus	7
1.1.3 Laste arv ja osakaal rahvastikust	7
1.1.4 Demograafiline tööturusurveindeks	9
1.1.5 Sündimus	9
1.1.6 Suremus	10
1.1.7 Loomulik iive	11
1.1.8 Ülalpeetavate määr	12
1.1.9 Ränne	13
1.1.10 Haridustase	14
1.1.11 Laste arv haridusasutustes ja lastehoius	15
1.1.12 Keskhariiduse tasemel õppurite jagunemine üldkeskhariiduse ja kutsekeskhariiduse vahel	16
1.1.13 Koolikohustuse täitmine	16
1.1 Demograafiline olukord. Kokkuvõte	16
1.2 Rahvastiku tervise seisund	18
1.2.1 Suremus vereringeelundite haigustesse	18
1.2.2 Suremus pahaloomulistes kasvajatesses	19
1.2.3 Suremus välispõhjustesse	20
1.2.4 Maakonna elanike alkoholist põhjustatud suremus	21
1.2.5 Maakonna elanike varajane suremus	22
1.2.6 Maakonna elanike oodatav eluiga	24
1.2.7 Maakonna elanike tervena elatud aastad	25
1.2.8 Maakonna elanike hinnang oma tervisele	26
1.2.9 Uppunud	27
1.2.10 Tulekahjud	27
1.2 Rahvastiku tervise seisund. Kokkuvõte	27
1.3 Haavatavad sihtrühmad	29
1.3.1 Vähenenud tööõimega inimesed	29
1.3.2 Puudega inimesed	30
1.3.3 Vanemliku hoolitsuseta ja abivajavad lapsed	32
1.3 Haavatavad sihtrühmad. Kokkuvõte	34
1.4 Tööturg	35
1.4.1 Registreeritud töötus	35
1.4.2 Palgatöötajate keskmine brutotulu	36
1.4.3 Sooline palgalõhe	37
1.4.4 Majanduslik aktiivsus	38
1.4 Tööturg. Kokkuvõte	38
1.5 Kuritegevus	39
1.5.1 Väärteod KOV'is	39
1.5.2 Pervägivalla/lähisuhtevägivalla käigus toime pandud kuriteojuhtumid	39
1.5 Kuritegevus. Kokkuvõte	40
2. Tervist toetav ja turvaline elukeskkond ning osalusvõimalused	41
2.1 Turvaline elukeskkond	41
2.1.1 Nõuetele vastava joogiveega varustatus	41
2.1.2 Suplusvee kvaliteet	41
2.1.3 Veeohutuse alane ennetustöö	41
2.1.4 Inimkannatanutega liiklusõnnetused	42
2.1.5 Tabatud joobes sõidukijuhid	43
2.1.6 Liiklusohutuse alane ennetustöö	43
2.1.7 Tuleohutuse alane ennetustöö	43
2.1.8 Varavastased süüteod	44
2.1.9 Süütegude ennetamine ja kahjude vähendamine	45
2.1.10 Pervägivalla/lähisuhtevägivalla ennetamine	45
2.1 Turvaline elukeskkond. Kokkuvõte	46
2.2 Elukeskkond ja planeeringud	47

2.2.1 Ühistranspordi korraldus	47
2.2.2 Koolitranspordi korraldus	47
2.2.3 Avaliku ruumi ligipääsetavus ja heakord	48
2.2.4 Alkoholi ja tubakatarvitamist mõjutavad tegurid	49
2.2.5 Toitumist ja liikuvat eluviisi mõjutavad tegurid	49
2.2 Elukeskkond ja planeeringud. Kokkuvõte	50
2.3 Osalusvõimalused	52
2.3.1 Aktiivne kogukond ja kaasamine	52
2.3.2 Kohalik kultuurielu	52
2.3.3 Võimalused noorsootöös osalemiseks ning osalus- ja kuuluvuskogemuse saamiseks	53
2.3.4 Noorsootöö ja huvihariduse kättesaadavus KOV-is	54
2.3.5 Organiseeritud osalusvõimalused noortele	54
2.3 Osalusvõimalused. Kokkuvõte	55
3. Universaalsete teenuste kättesaadavus ja kvaliteet	56
3.1 Tervishoiuga seotud universaalsed teenused	56
3.1.1 Esmatasandi tervishoiuteenuse kättesaadavus	56
3.1.2 Eriarstiabi kättesaadavus	57
3.1.3 Koolilaste tervise ülevaatused	58
3.1.4 Nõustamisteenuste kättesaadavus	59
3.1 Tervishoiuga seotud universaalsed teenused. Kokkuvõte	64
3.2 Haridusega seotud teenused	65
3.2.1 Alushariduse ja lastehoiu kättesaadavus	65
3.2.2 Üldkeskhariduse ja kutsehariduse omandamise toetamine	65
3.2.3 Koolikohustust mittetäitvate lastega tegelemine	66
3.2.4 Hariduslikud tugiteenused	67
3.2.5 Koolivägivalla ja koolikiusamise ennetamine	70
3.2 Haridusega seotud teenused. Kokkuvõte	71
4. Haavatavate (riskis) sihtrühmadega tegelemine	73
4.1 Sotsiaalteenused ja -toetused	73
4.1.1 KOV osutatavad sotsiaalteenused	73
4.1.2 Toimetulekutoetuse saajad	78
4.1.3 KOV eelarvest makstavad sotsiaaltoetused	79
4.1 Sotsiaalteenused ja -toetused. Kokkuvõte	80
4.2 Abivajavate lastega tegelemine	81
4.2.1 Abivajava/ hädaohus oleva lapse toetamine	81
4.2.2 Teenused ja toetused lastele ja peredele	82
4.2.3 Kaasava hariduskorralduse rakendamine	86
4.2.4 Lapsed hariduslike erivajadustega õpilaste koolides	86
4.2 Abivajavate lastega tegelemine. Kokkuvõte	87
4.3 Perede toetamine	88
4.3.1 Lastega leibkondade elamistingimused	88
4.3.2 Toidupuuduses olevad lapsed	88
4.3.3 Vanemluse toetamine	89
4.3 Perede toetamine. Kokkuvõte	92
5. Kohaliku omavalitsuse toimimine ja ressursid	93
5.1 Kohaliku omavalitsuse toimimine	93
5.1.1 Füüsilise isiku tulumaksu laekumine KOV eelarvesse	93
5.1.2 Kohaliku omavalitsuse eelarvetulud	93
5.1.3 Sotsiaalse kaitse kulud KOV eelarves	94
5.1.4 Hindamistegevused KOV-is	94
5.1 Kohaliku omavalitsuse toimimine. Kokkuvõte	95
5.2 Kvalifitseeritud spetsialistid ja koostöö heaolu tagamiseks	96
5.2.1 KOV'i juhitud võrgustikud ennetuse, tervise ja heaolu edendamiseks	96
5.2.2 Juhtumitöö võrgustikud	96
5.2.3 Rahvatervise tegevuste korraldus kohalikus omavalitsuses	97
5.2.4 Lastekaitse spetsialistide olemasolu ja kvalifikatsioon	97
5.2.5 Lastega töötavad inimesed formaalhariduses ja nende kvalifikatsioon	98
5.2.6 Noorsootöötajate olemasolu ja kvalifikatsioon (sh huvihariduse osutajad)	99
5.2 Kvalifitseeritud spetsialistid ja koostöö heaolu tagamiseks. Kokkuvõte	100

1. Demograafiline olukord ja rahvastiku tervis. Kokkuvõte	101
2. Tervist toetav ja turvaline elukeskkond ning osalusvõimalused. Kokkuvõte	103
3. Universaalsete teenuste kättesaadavus ja kvaliteet. Kokkuvõte	104
4. Haavatavate (riskis) sihtrühmadega tegelemine. Kokkuvõte	105
5. Kohaliku omavalitsuse toimimine ja ressursid. Kokkuvõte	106
Kasutatud allikad	107

Kasutatud lühendid

EHIS- Eesti Hariduse Infosüsteem

HEV - hariduslikud erivajadused

KOV - kohalik omavalitsus (reeglina selles dokumendis Rapla vald)

PPA- Politsei- ja piirivalveamet

Sissejuhatus

Tervise- ja heoluprofiil on hea võimalus saada ülevaade paikkonna inimeste tervises seisundist ja seda mõjutavatest teguritest, on valla elanike tervise ja seda mõjutavate tegurite kaardistamine. Koondatud materjalid annavad teavet ja suuniseid suurendamiseks elanikkonna heaolu ja tõstmaks inimeste elukvaliteeti parema tervise saavutamise kaudu. Analüüs aitab selgemini näha seoseid erinevates valdkondades tehtavate otsuste, planeeritavate tegevuste ning tervisemõjude vahel. Teadmine sellest, mis on hästi ja mis halvasti, võimaldab oma edaspidised tegevused suunata õigesse kohta ning kulutada vahendeid targalt ja tulemuslikult. Terviseprofiil on suunatud kohalikele poliitikakujundajatele, otsusetegijatele, spetsialistidele, kõigile elanikele terviseteadlikkuse tõstmiseks ja tervisemõjurite paremaks mõistmiseks ning valdkondadevahelise koostöösutlikkuse tõstmiseks parema tervise nimel.

Koostajad

- Heiti Vahtra - arendusjuht
- Lea Leppik - haridusspetsialist
- Helen Hints - kultuuri- ja noorsootööspsialist
- Eveli Truia - spordi- ja tervisedenduse spetsialist
- Anne-Ly Pedaja - sotsiaaltöö peaspetsialist
- Kai Kipper - sotsiaaltööspsialist
- Piret Jaakberg - lastekaitsespetsialist

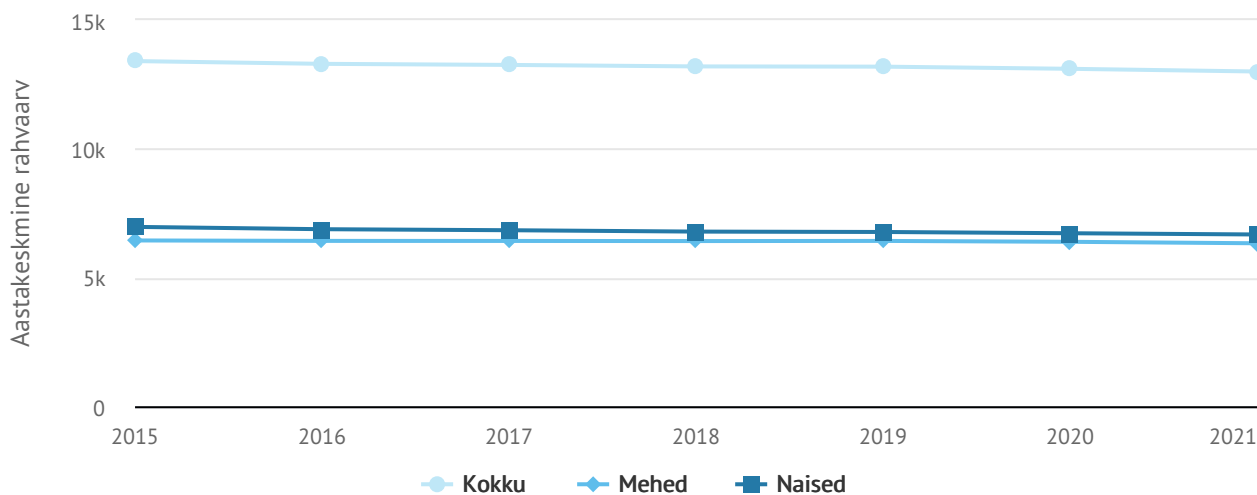
Koostamine

Analüüs on kinnitatud 04.07.2023.

1. Demograafiline olukord ja rahvastiku tervis

1.1 Demograafiline olukord

1.1.1 Rahvaarv

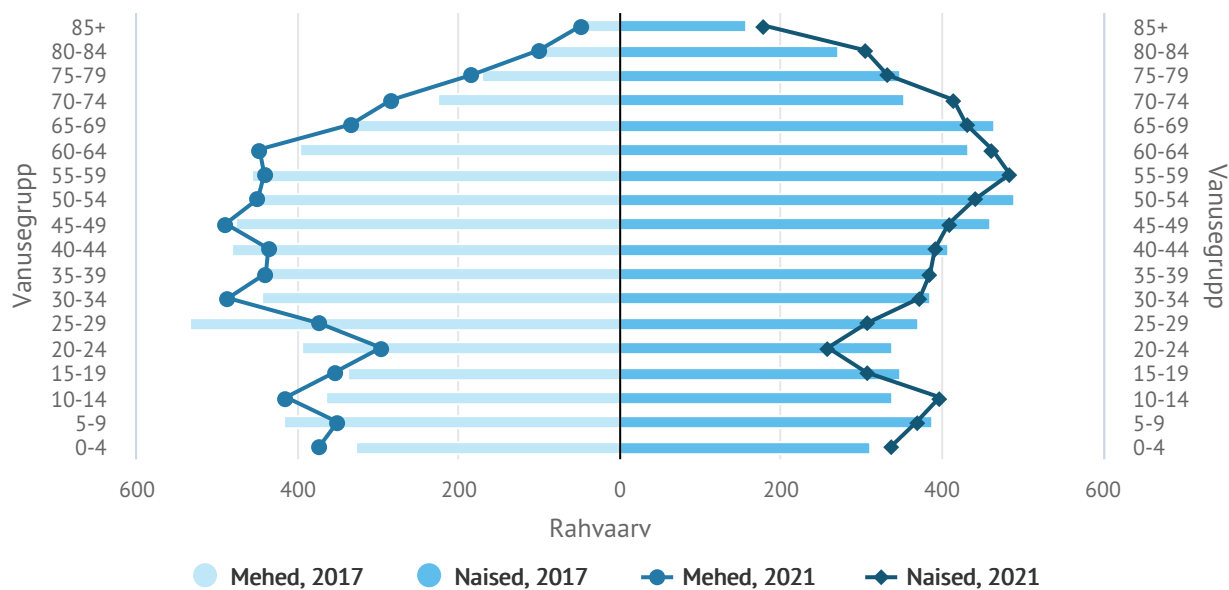
Joonis 1.1.1.a Aastakeskmine rahvaarv

Allikad: [Statistikaameti andmebaas, tabel RV0282U](#)

Analüüs

Rapla valla rahvaarvu muutumine ei ole olnud viimase viie aasta jooksul märkimisväärne ja võib hinnata, et rahvaarv oma põhiliste näitajatega on püsiv.

1.1.2 Rahvastiku soo- ja vanusjaotus

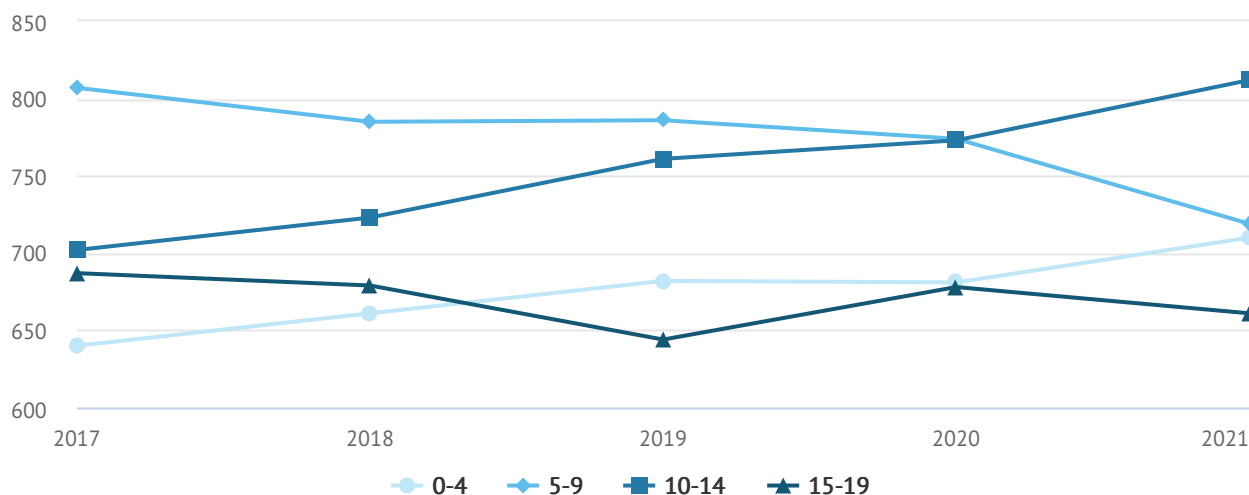
Joonis 1.1.2.a Rahvastikupüramiid

Allikad: [Statistikaameti andmebaas, tabel RV0282U](#)

Analüüs

Rahvastiku püramiidi andmetes on näha 2 olulist trendi: 20-30 aastaste inimeste gruppi järsk vähenemine (toob kaasa ilmselt sündide langemise lähitulevikus) ja pensioniikka sisenejate arvu kasv (65-75 aastased).

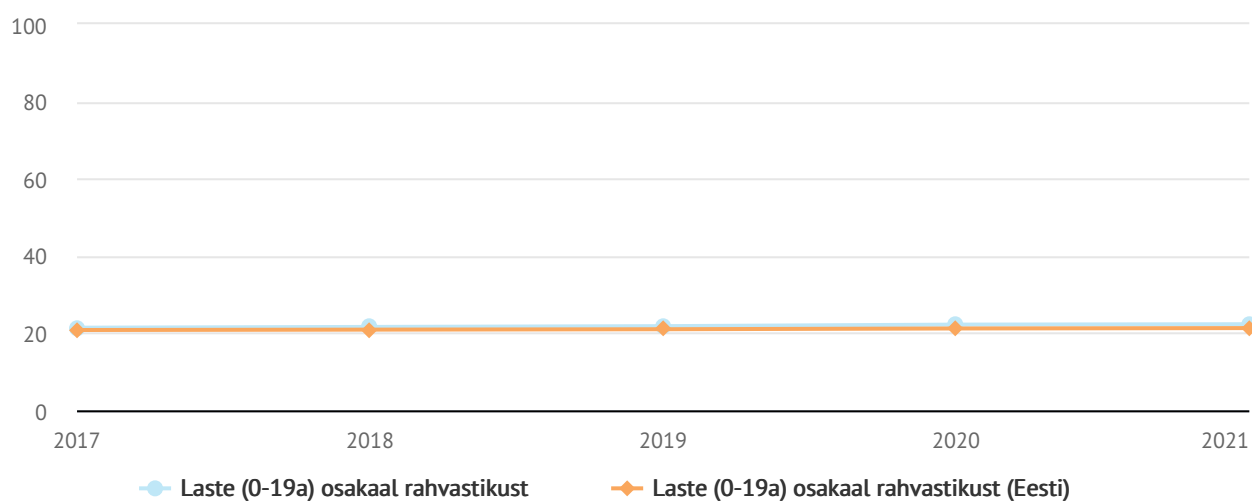
1.1.3 Laste arv ja osakaal rahvastikust

	2017	2018	2019	2020	2021
0-4	640	661	682	681	710
5-9	807	785	786	774	719
10-14	702	723	761	773	812
15-19	687	679	644	678	661

Joonis 1.1.3.a Laste arv. Vanuserühmade 0-4, 5-9, 10-14 ja 15-19 ja aastate lõikes

Allikad: [Statistikaameti andmebaas, tabel RV0282U](#), [Statistikaameti andmebaas, tabel RV0240](#) (Vanuserühmad 0-6, 0-17 ning 7-26)

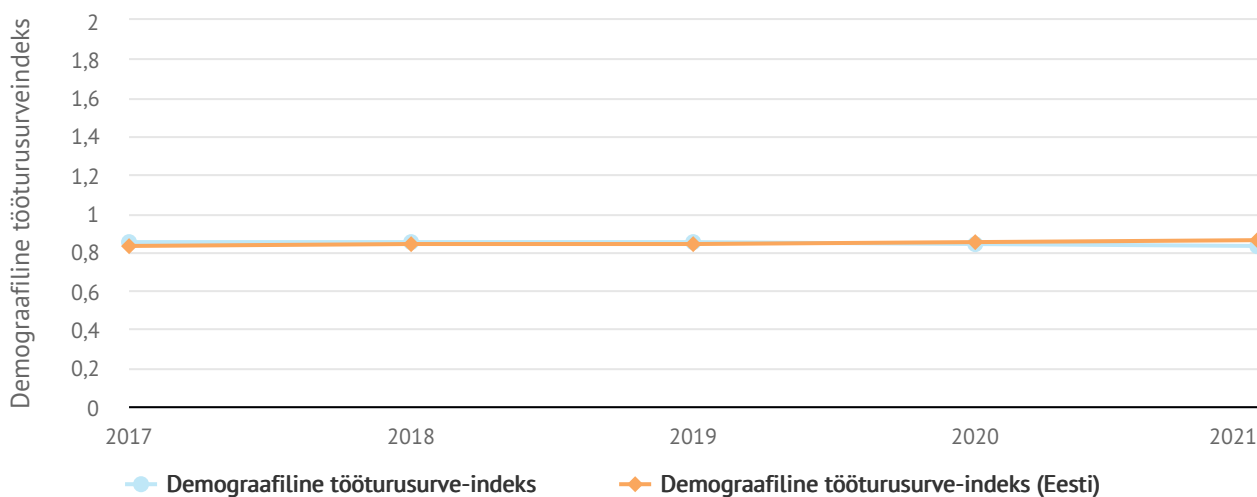
Joonis 1.1.3.b Laste osakaal (%) rahvastikust. Võrreldes Eesti keskmisega

Allikad: [Statistikaameti andmebaas, tabel RV0282U](#), [Statistikaameti andmebaas, tabel RV0240](#) (Vanuserühmad 0-6, 0-17 ning 7-26)

Analüüs

Laste arv kogu elanike grupi suuruse juures hetkel ei muutu. On näha lasteaialaste laste vähenemist (veidi tasakaalustab sõimealiste laste arvu kasv) ja gümnaasiumi ealiste laste arvu suurenemist.

1.1.4 Demograafiline tööturusurveindeks

	2017	2018	2019	2020	2021
Demograafiline tööturusurve-indeks	0,850	0,850	0,850	0,840	0,830
Demograafiline tööturusurve-indeks (Eesti)	0,830	0,840	0,840	0,850	0,860

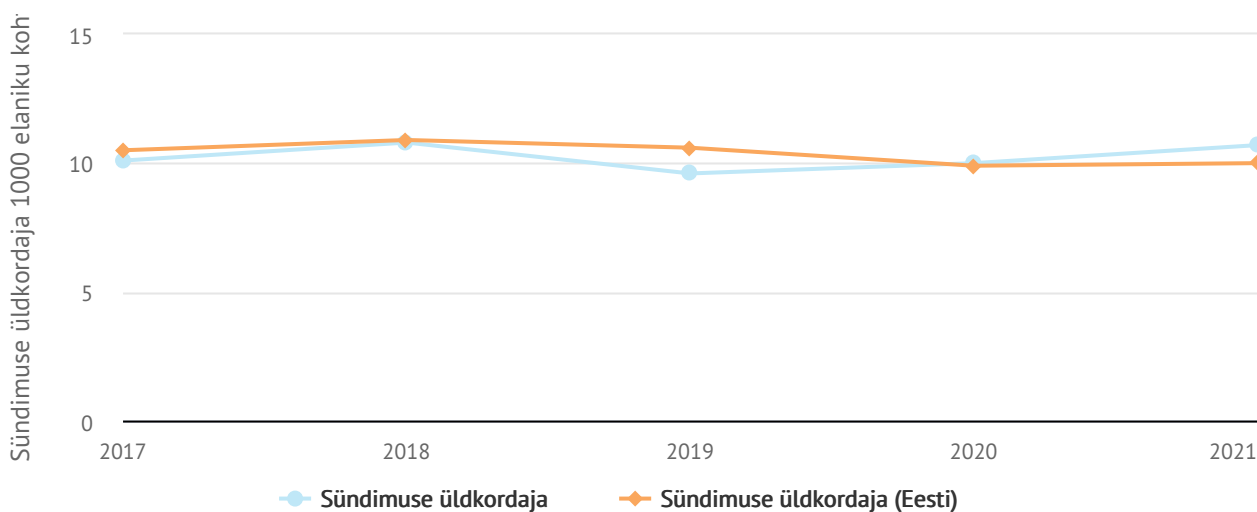
Joonis 1.1.4.a Demograafiline tööturusurveindeks. Tööturule sisenejate suhe tööturult väljujatesse

Allikad: [Statistikaameti andmebaas, tabel RV06U](#)

Analüüs

Hetkel on antud näitaja püsiv, läbi mille ei saa ennustada olulist tööjõu vähenemist lähiajal Rapla vallas.

1.1.5 Sünnimus

	2017	2018	2019	2020	2021
Sündimuse üldkordaja	10,1	10,8	9,6	10,0	10,7
Sündimuse üldkordaja (Eesti)	10,5	10,9	10,6	9,9	10,0

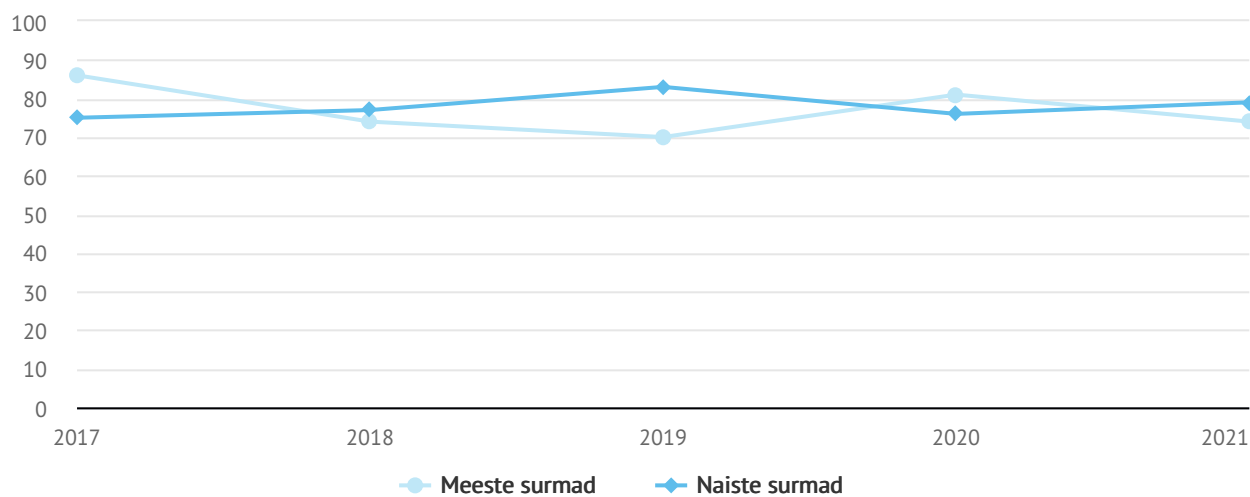
Joonis 1.1.5.a Sündimus. Sündimuse üldkordaja

Allikad: [Statistikaameti andmebaas, tabel RV112U](#)

Analüüs

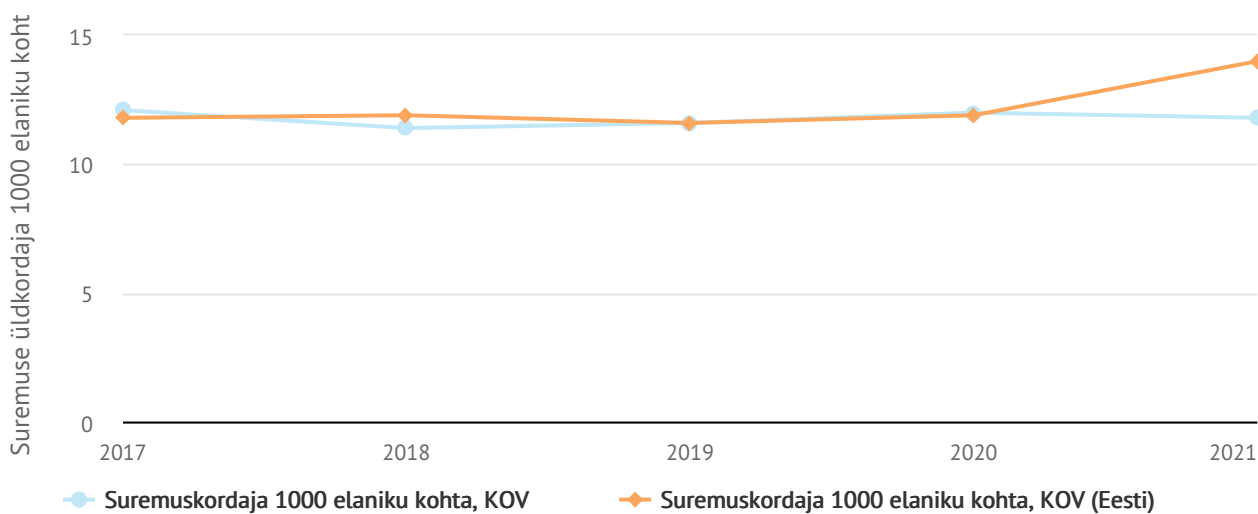
Sündimuse üldkordaja on Rapla vallas võrreldes Eestiga sarnane ning siin ei ole hetkel märgata olulisi muutusi.

1.1.6 Suremus

Joonis 1.1.6.a Surmade arv

Allikad: [Statistikaameti andmebaas, tabel RV49U](#)

	2017	2018	2019	2020	2021
Suremuskordaja 1000 elaniku kohta, KOV	12,1	11,4	11,6	12,0	11,8
Suremuskordaja 1000 elaniku kohta, KOV (Eesti)	11,8	11,9	11,6	11,9	14,0

Joonis 1.1.6.b Suremuse üldkordaja. 1000 elaniku kohta

Allikad: [Statistikaameti andmebaas, tabel RV49U](#)

Analüüs

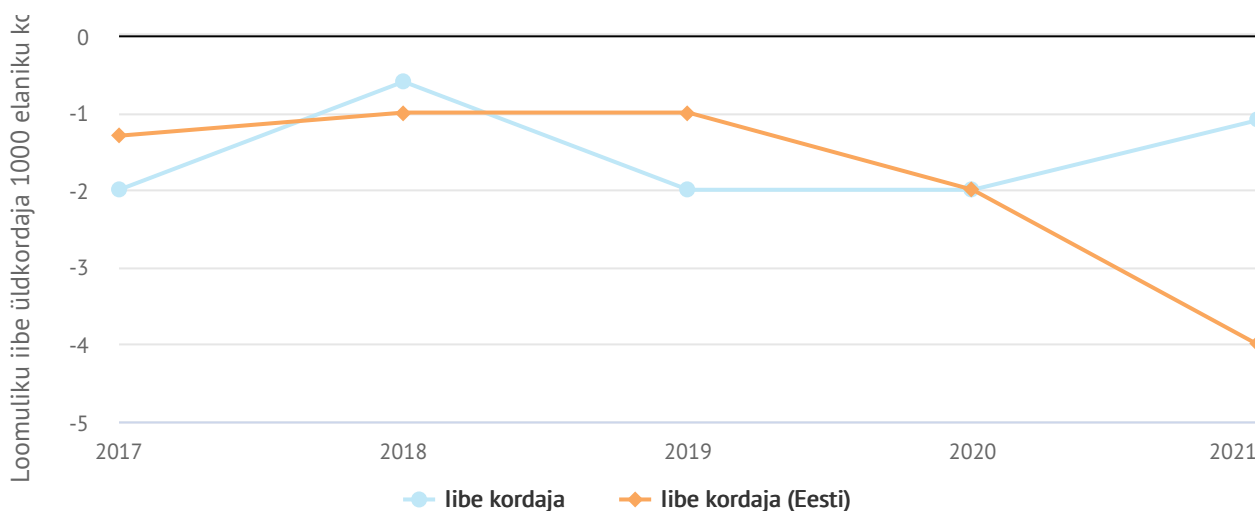
Suremuskordaja juures on näha, et COVIDi periood ei ole Rapla vallale avaldanud nii suurt mõju kui tervele Eestile. Samas arvnäitaja alusel on suremus paarikümne inimese võrra kõrgem sündimusest.

1.1.7 Loomulik iive

Tabel 1.1.7.1 Loomulik iive

	2017	2018	2019	2020	2021
live	-27	-8	-27	-26	-14

Allikad: [Statistikaameti andmebaas, tabel RV112U](#), [Statistikaameti andmebaas, tabel RV49U](#)

	2017	2018	2019	2020	2021
libe kordaja	-2,0	-0,6	-2,0	-2,0	-1,1
libe kordaja (Eesti)	-1,3	-1,0	-1,0	-2,0	-4,0

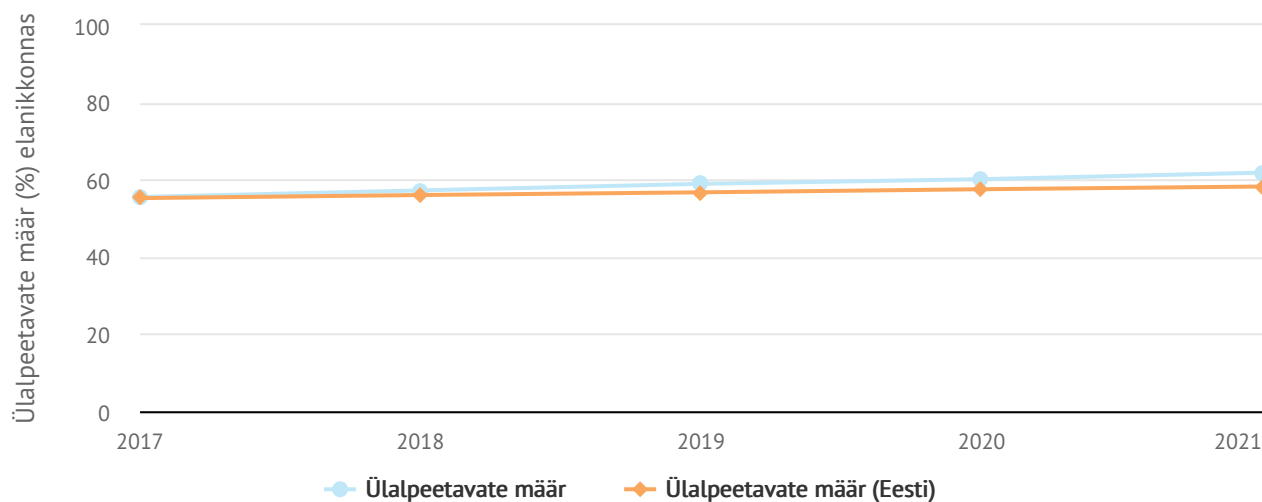
Joonis 1.1.7.a Loomulik iive. Loomuliku iibe üldkordaja

Allikad: [Statistikaameti andmebaas, tabel RV112U](#), [Statistikaameti andmebaas, tabel RV49U](#)

Analüüs

libe kordaja on negatiivne, mis rahvastiku juurdekasvu lootes ei ole hea näitaja. Samas võib tõdeda, et võrreldes Eestiga on viimasel 2-l aastal näitaja paranenud. Tõus on aga tulnud eelmise näitaja ehk surmade osakaalu mittejärsust suurenemisest COVID-ga seoses.

1.1.8 Ülalpeetavate määr

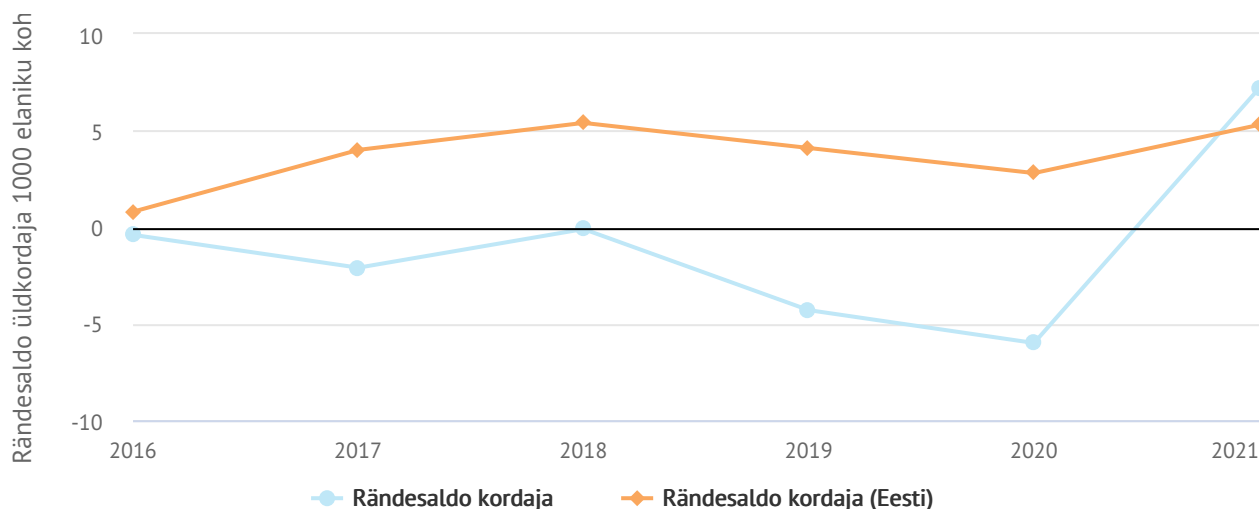
Joonis 1.1.8.a Ülalpeetavate määr

Allikad: [Statistikaameti andmebaas, tabel RV063U](#)

Analüüs

Ülalpeetavate määr on samas tõusutrendis võrreldes kogu Eestiga. Kahjuks on näha, et viimastel aastatel tõuseb see kiiremini võrreldes Eesti keskmisega.

1.1.9 Ränne

	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Rändesaldo kordaja	-0,4	-2,1	-0,1	-4,3	-6,0	7,2
Rändesaldo kordaja (Eesti)	0,8	4,0	5,4	4,1	2,8	5,3

Joonis 1.1.9.a Rändesaldo üldkordaja. 1000 elaniku kohta

Allikad: [Statistikaameti andmebaas, tabel RVR02](#)

Tabel 1.1.9.1 Elukohta vahetanud inimeste arv

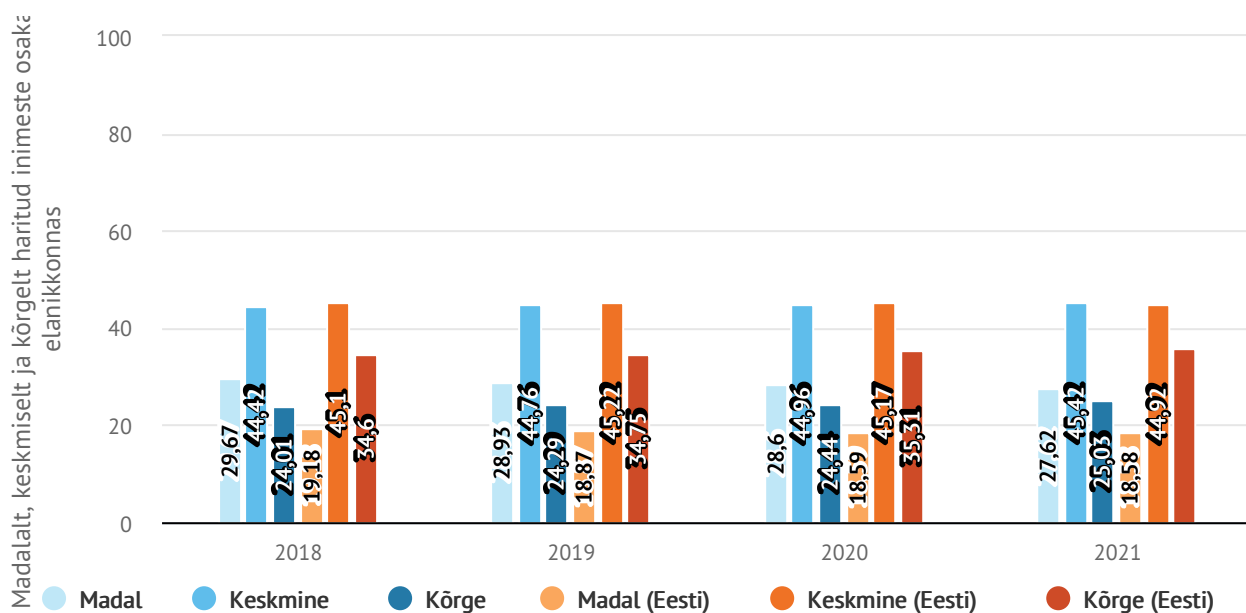
	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Sisseränne	427	445	458	426	417	470
Väljaränne	432	473	459	483	495	376
Rändesaldo	-5	-28	-1	-57	-78	94

Allikad: [Statistikaameti andmebaas, tabel RVR02](#)

Analüüs

Rändesaldo kordaja on olnud Rapla vallas siiani negatiivne, mis näitab lahkujate hulka suuremana võrreldes saabujatega. Erandiks on on viimased aastad. Ka Eestiga võrreldes on see näitaja halvem. Võib vaid loota, et paranev trend nüüd jätkub ja seeläbi kahanemine pidurdub.

1.1.10 Haridustase

	2018	2019	2020	2021
Madal	29,67	28,93	28,60	27,62
Keskmine	44,42	44,76	44,96	45,42
Kõrge	24,01	24,29	24,44	25,03
Madal (Eesti)	19,18	18,87	18,59	18,58
Keskmine (Eesti)	45,10	45,22	45,17	44,92
Kõrge (Eesti)	34,60	34,75	35,31	35,92

Joonis 1.1.10.a Haridustase. Haridustase elanikkonnas (%)

Allikad: [Statistikaameti andmebaas, tabel RV0232U](#)

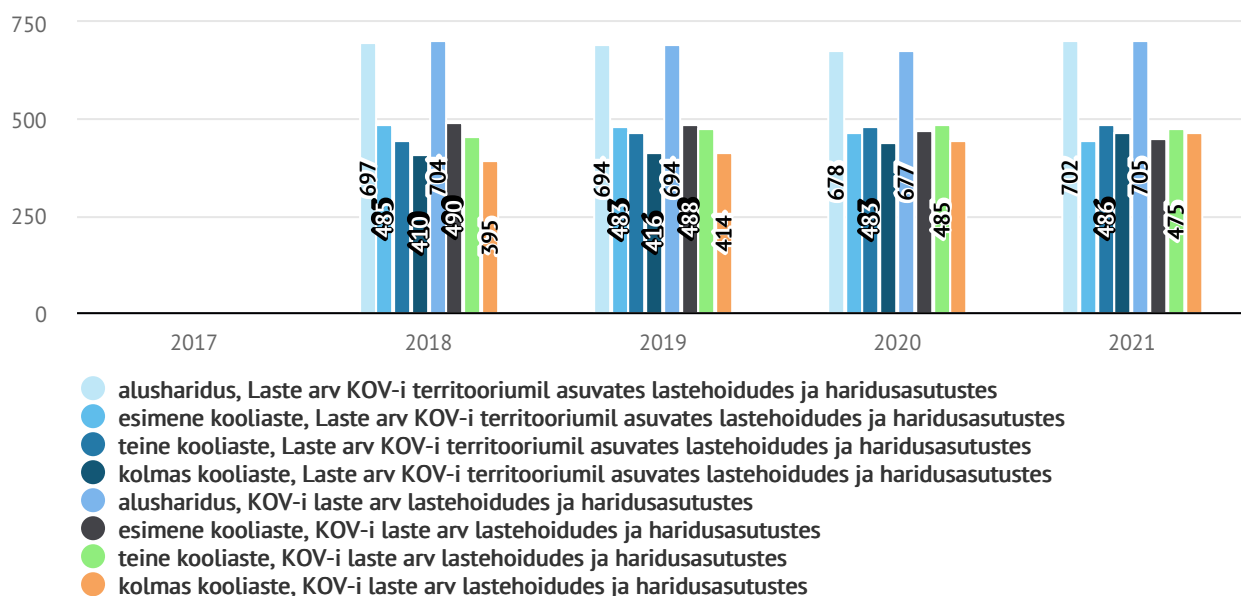
Analüüs

Rapla valla elanike hulgas on madala haridustasemega elanikke rohkem võrreldes Eesti keskmisega. Trend on mõningasele vähenemisele, mis on hea näitaja.

Keskmise haridustasemega elanikke on sarnaselt Eesti keskmisega ning nende arv ei ole muutunud oluliselt.

Kõrgema haridustasemega elanikke on Rapla vallas võrreldes Eesti keskmisega vähem ning nende arv ei näita olulist tõusu.

1.1.11 Laste arv haridusasutustes ja lastehoius

	2017	2018	2019	2020	2021
alusharidus, Laste arv KOV-i territooriumil asuvates lastehoidudes ja haridusasutustes		697	694	678	702
esimene kooliaste, Laste arv KOV-i territooriumil asuvates lastehoidudes ja haridusasutustes		485	483	464	446
teine kooliaste, Laste arv KOV-i territooriumil asuvates lastehoidudes ja haridusasutustes		444	463	483	486
kolmas kooliaste, Laste arv KOV-i territooriumil asuvates lastehoidudes ja haridusasutustes		410	416	441	467
alusharidus, KOV-i laste arv lastehoidudes ja haridusasutustes		704	694	677	705
esimene kooliaste, KOV-i laste arv lastehoidudes ja haridusasutustes		490	488	470	450
teine kooliaste, KOV-i laste arv lastehoidudes ja haridusasutustes		454	474	485	475
kolmas kooliaste, KOV-i laste arv lastehoidudes ja haridusasutustes		395	414	445	467

Joonis 1.1.11.a Laste arv haridusasutustes ja lastehoius. Haridustasemete (alusharidus (sh lastehoid) esimene, teine ja kolmas kooliaste) ja aastate lõikes

Allikad: [Haridussilm](#); KOV enda kogutud info lastehoidude kohta

Analüüs

Alushariduse osas on näha stabiilseid osalejate arve. Ei ole näha ka olulist kahanemist lähitulevikus.

Vähennemist on hetkel näha 1. kooliastmes. Jääb lootus, et arv tänu alushariduses stabiilsele osalejate arvule siiski jääb püsivaks.

Teine ja kolmas kooliaste on kasvava trendiga, mis tuleneb demograafilisest elanike arvust selles vanuserühmas.

Pikemas tulevikuvaates on aga näha, et kasv pöördub ilmselt kahanemiseks, kui seda ei kompenseeri sisseränne.

1.1.12 Keskhariduse tasemel õppurite jagunemine üldkeskhariduse ja kutsekeskhariduse vahel

Analüüs

Enamus õppijaid valib põhikooli lõpetades edasiõppimiseks gümnaasiumi (84-91%). Väiksem osa läheb õppima kutseharidusse (9-16%). Arvestades tööjõuturu vajadusi võiks kutseharidusse suundujate arv olla suurem.

1.1.13 Koolikohustuse täitmine

Analüüs

Koolikohustust mittetäitvaid lapsi on vallas üksikuid, osa neist on seotud õpingutega välisriigis.

1.1 Demograafiline olukord. Kokkuvõte

HINNANG		TREND	
4	3	2	1
	3.0	○ 2.0	1.1.1 Rahvaarv
	2.0	↘ 1.0	1.1.2 Rahvastiku soo- ja vanusjaotus
	3.0	○ 2.0	1.1.3 Laste arv ja osakaal rahvastikust
	3.0	○ 2.0	1.1.4 Demograafiline tööturusurveindeks
	3.0	○ 2.0	1.1.5 Sündimus
	2.0	○ 2.0	1.1.6 Suremus
	2.0	↗ 3.0	1.1.7 Loomulik iive
	2.0	↘ 1.0	1.1.8 Ülalpeetavate määr
	2.0	↗ 3.0	1.1.9 Ränne
	2.0	○ 2.0	1.1.10 Haridustase
	3.0	○ 2.0	1.1.11 Laste arv haridusasutustes ja lastehoius
	2.0	○ 2.0	1.1.12 Keskhariduse tasemel õppurite jagunemine üldkeskhariduse ja kutsekeskhariduse vahel
	3.0	○ 2.0	1.1.13 Koolikohustuse täitmine

Kokkuvõte:

Rapla valla demograafiline olukord on üldise hinnangu järgi tugev keskmine Eesti mõistes. Probleemid on samad, mis valdavas osas kogu Eesti teistel KOV-l v.a. Tallinna lähiümbrus - tulevikus vähenev noorte elanike hulk ja eakate arvu tõus. Samuti on oluline näitaja täiskasvanuikka jõudes noorte lahkumine.

TUGEVUSED

- Suurem osakaal lapsi ja noori rahvastikust kui Eesti keskmine
- Laste arv haridusasutustes on suhteliselt suurem kui Eesti keskmine

NÕRKUSED

- 20-30 aastaste inimeste gruppi järsk vähenemine rahvastikust(toob kaasa ilmselt sündide langemise lähitulevikus).
- Ülalpeetavate ehk pensioniealiste elanike arvu kasv

- Natuke kõrgem tööealiste elanike olemasolu rahvastikust võrreldes teiste KOV-ga.

(65-75 aastased).

- Väljarändajate suurem hulk võrreldes sisserändega.

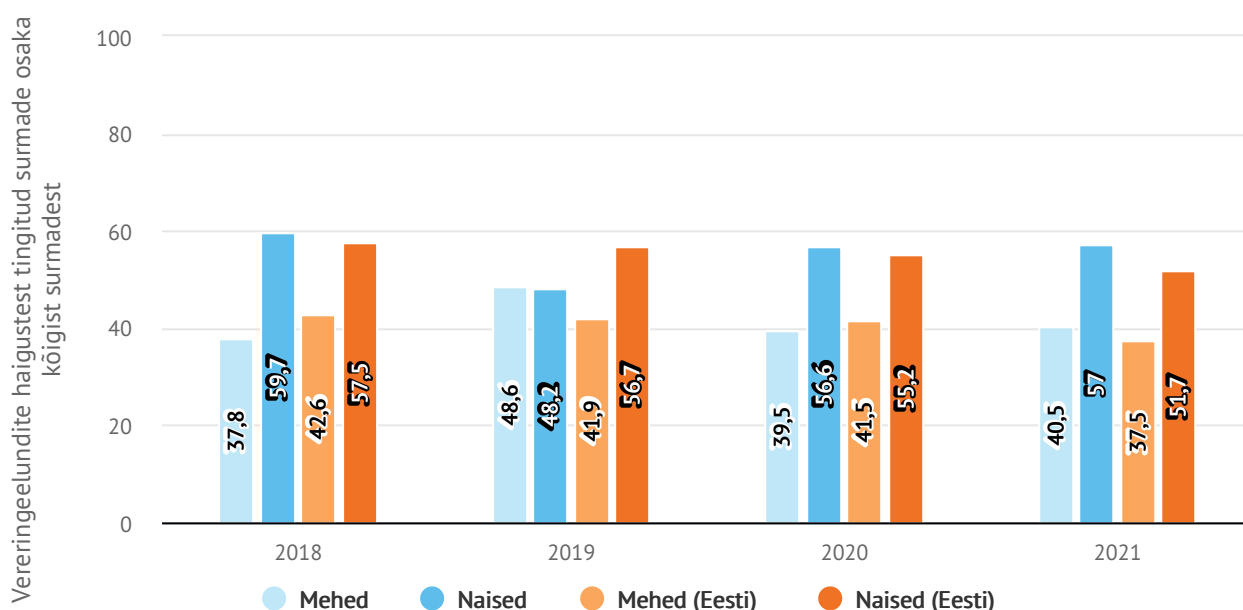
1.2 Rahvastiku tervise seisund

1.2.1 Suremus vereringeelundite haigustesse

Tabel 1.2.1.1 Suremus vereringeelundite haigustesse. Vereringeelundite haigustest tingitud surmade arv - 3 aasta keskmine (%)

	2018	2019	2020	2021
Kokku		48,4	48,4	
Mehed		41,8	42,7	
Naised		54,7	53,8	

Allikad: [Tervise Arengu Instituudi Tervisestatistika andmebaas, tabel SD29](#)

	2018	2019	2020	2021
Mehed	37,8	48,6	39,5	40,5
Naised	59,7	48,2	56,6	57,0
Mehed (Eesti)	42,6	41,9	41,5	37,5
Naised (Eesti)	57,5	56,7	55,2	51,7

Joonis 1.2.1.a Suremus vereringeelundite haigustesse. Vereringeelundite haigustest tingitud surmade osakaal (%)

Allikad: [Tervise Arengu Instituudi Tervisestatistika andmebaas, tabel SD29](#)

Analüüs

Vereringeelundite haiguste alla kuuluvad südame- ja veresoontehaigused (SVH), millest surma põhjustajatena on

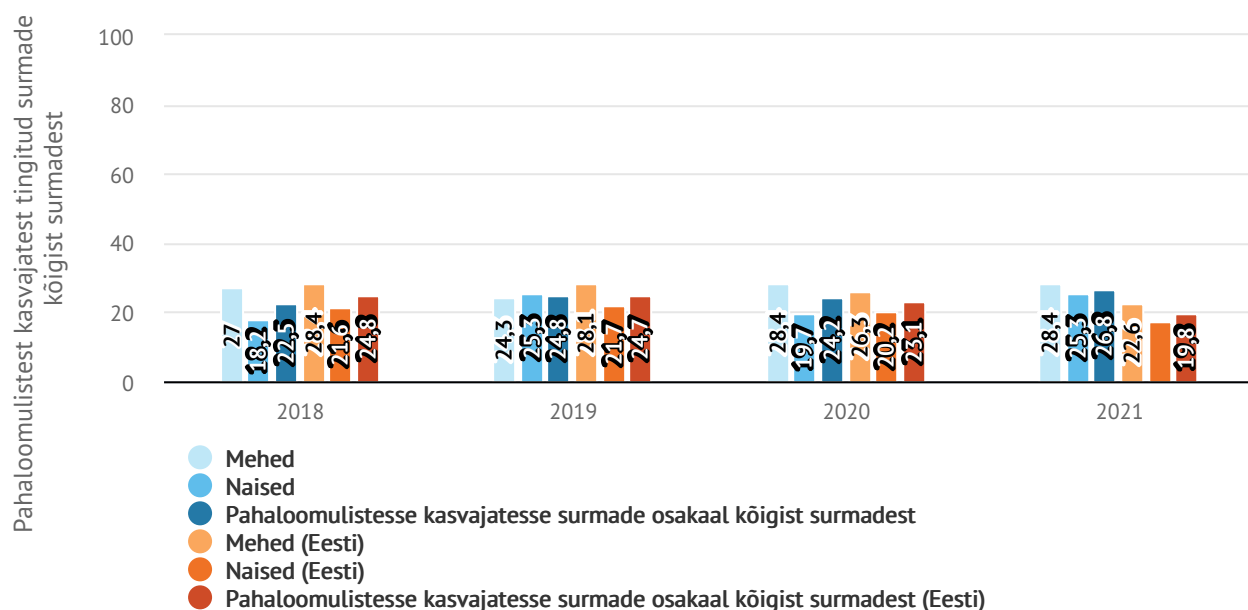
olulisemad kõrgvererõhktõbi ning südame isheemiatõved. Need mõlemad haigusrühmad on teatud määral nii ennetatavad kui ka õigeaegse raviga kontrolli all hoitavad.

Suremus vereringeelundite haigustesse on kõige olulisem surma põhjus nii Eestis kui maakonnas kui Rapla vallas, moodustades suremusest ca 50 %.

Meeste puhul on selline suremus väiksem kui naistel, seda ka seetõttu, et mehed elavad naistest oluliselt vähem ja naistel elu lõpus on surma põhjuseks sagedamini just SVH.

Rapla vallas on suremus südame- ja veresoonkonna haigustesse sarnane Eesti näitajatega. On näha ajajoonel, et kogu Eesti keskmised näitajad nii naistel kui meestel vähenevad.

1.2.2 Suremus pahaloomulistes kasvajatesse

	2018	2019	2020	2021
Mehed	27,0	24,3	28,4	28,4
Naised	18,2	25,3	19,7	25,3
Pahaloomulistes kasvajatesse surmade osakaal kõigist surmadest	22,5	24,8	24,2	26,8
Mehed (Eesti)	28,4	28,1	26,3	22,6
Naised (Eesti)	21,6	21,7	20,2	17,4
Pahaloomulistes kasvajatesse surmade osakaal kõigist surmadest (Eesti)	24,8	24,7	23,1	19,8

Joonis 1.2.2.a Suremus pahaloomulistes kasvajatesse. Pahaloomulistest kasvajatest tingitud surmade osakaal (%)

Allikad: Tervise Arengu Instituudi Tervisestatistika andmebaas, tabel SD29

Analüüs

Pahaloomulised kasvajad (millest aastal 2021 moodustasid kõri, hingetoru, bronhi ja kopsu pahaloomulised kasvajad 23%) on surmapõhjustest teisel kohal. Suremus pahaloomulistes kasvajate tagajärjel Rapla vallas on

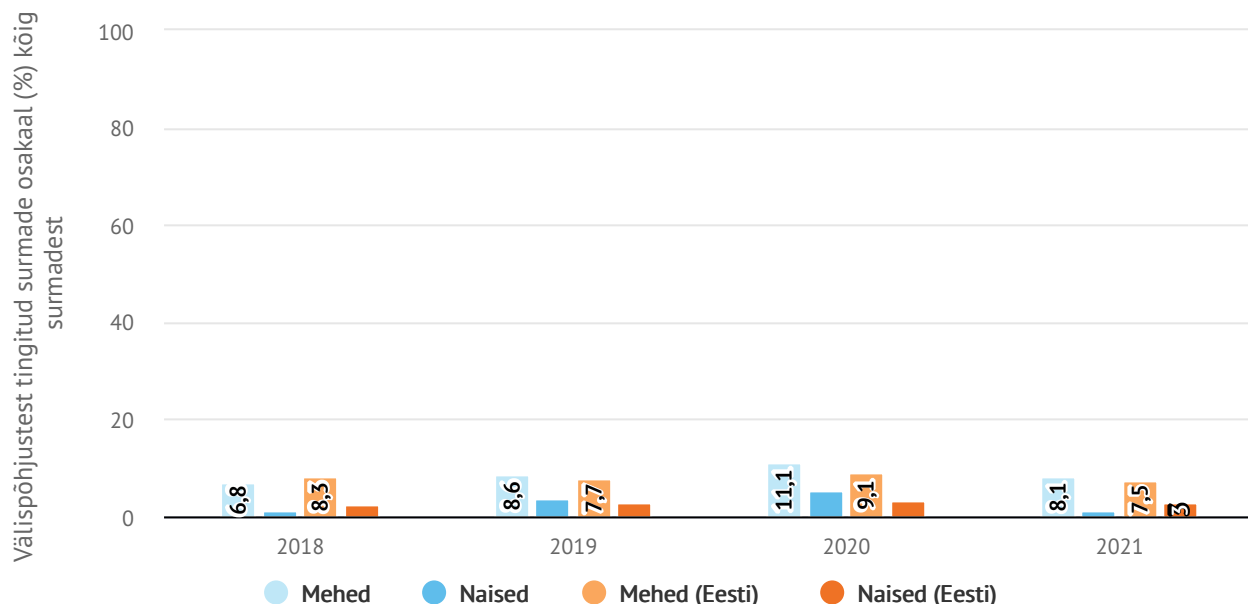
kõrgem nii meeste kui naiste osas võrreldes Eesti keskmiste näitajatega. Eesti näitajate osas on näha trendi vähkisuremuse vähenemisele, mida kahjuks Rapla valla näitajad ei kajasta. Pahaloomulised kasvajad moodustavad suremusest ca 25 %. Meeste näitajad on olnud kõrgemad kui naistel. Eriti drastiline on 2021. aasta näitajad, kus Rapla meeste suremus vähki on 28,4 % ja Eestis 22,6 %.

Pahaloomulistest kasvajatest registreeriti aastal 2019 nii Eestis keskmiselt kui Raplamaal enim seedeelundite kasvajaid (20,5% kõigist registreeritud kasvajate juhtudest Raplamaal). Samuti kuulusid levinumate pahaloomuliste kasvajate hulka naha ja meessuguelundite pahaloomulised kasvajad. Eesti keskmisega võrreldes on Raplamaal haigestumus pahaloomulistesse kasvajatesse olnud viimase 10 aasta jooksul Eesti keskmisele väga sarnane.

Kõri, hingetoru, bronhi ja kopsu pahaloomuliste kasvajate näitaja on viimasel viiel aastal olnud Eesti keskmisest kõrgem. Kasvajatest tingitud surmadest on ennetatavad eluviisiga seotud (nt kõri ja kopsu) kasvajatest tingitud surmad. Nii oli Raplamaal 100 000 elaniku kohta see näitaja 81,4 ja Eestis 47,5!

Et kasvajatest tingitud tervisekaotus on Raplamaal teisel kohal südameveresoonkonna haiguste järel, on maakonna terviseolukorra parandamiseks oluline kasvajate varajane avastamine ja õigeaegne ravi. Raplamaa rinnavähi sõeluuringutega hõlmatus on Eesti keskmisele sarnane, kuid siiski võttis sõeluuringust osa vaid 56,2% kutsututest. Emakakaelavähi sõeluuringutega hõlmatus on veel madalam: 40,8%.

1.2.3 Suremus välispõhjustesse

Joonis 1.2.3.a Osakaal - Suremus välispõhjustesse. Välispõhjustest tingitud surmade osakaal (%) kõigist surmadest

Allikad: [Tervise Arengu Instituudi Tervisestatistika andmebaas, tabel SD29](#)

Analüüs

Õnnetusjuhtumid, mürgistused ja traumad (millest enesetapud moodustasid 32%) on Raplamaal surmapõhjustest kolmandal kohal.

Vigastused on Eestis laste ja noorte täiskasvanute peamine surma põhjus.

Õnnetusjuhtumite, mürgistuste ja traumade tagajärjel surnute arvud on tegelikult pikemas perspektiivis olnud langeva trendiga. Enesetapud on Raplamaal moodustanud läbi aastate 13-39% vigastussurmades. Laste vigastussurmasid paraku esineb Raplamaal, kuid viimastel aastatel mitte Rapla vallas.

Välispõhjustega surmade osakaal on Raplamaal meeste osas sarnasel tasemel Eesti keskmisega ning naiste osas

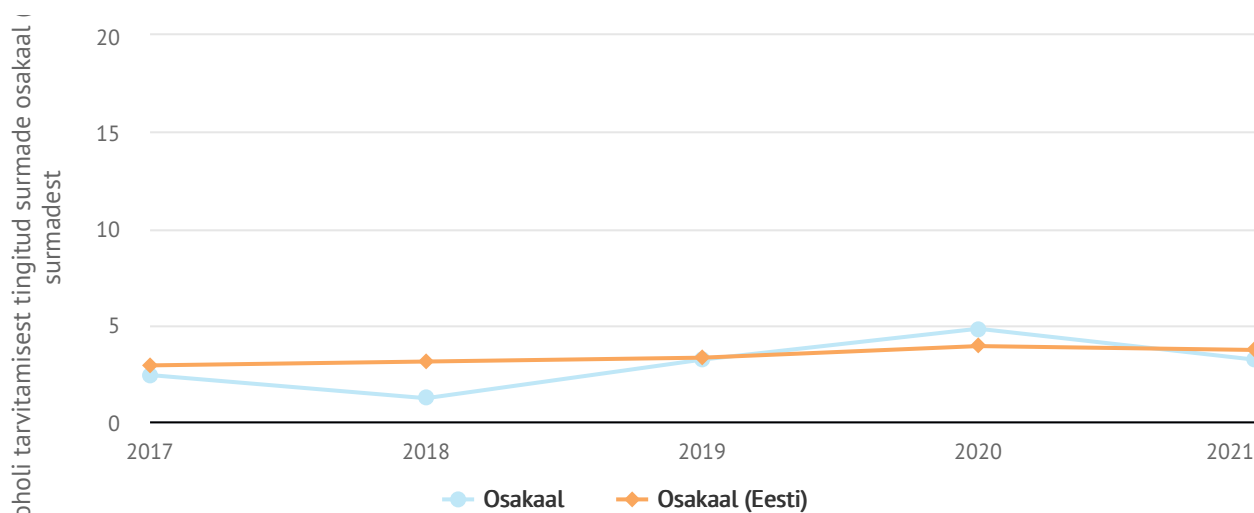
madalamal tasemele Eesti keskmisest. Kuna juhtumite arv on aastas väike siis iga lisanduv või ära jääv juhtum mõjutab oluliselt % osa kuid pikemas perspektiivis võib öelda, et näitaja püsib ühtlasel tasemel.

1.2.4 Maakonna elanike alkoholist põhjustatud suremus

Tabel 1.2.4.1 Maakonna elanike alkoholist põhjustatud surmade arv

	2017	2018	2019	2020	2021
Surmade arv maakonnas kokku	420	406	408	392	502
Alkoholist põhjustatud surmade arv kokku	10	5	13	19	16
Alkoholist põhjustatud surmade %	2,4	1,2	3,2	4,8	3,2

Allikad: Tervise Arengu Instituudi Tervisestatistika andmebaas, tabel SD40

	2017	2018	2019	2020	2021
Osakaal	2,4	1,2	3,2	4,8	3,2
Osakaal (Eesti)	2,9	3,1	3,3	3,9	3,7

Joonis 1.2.4.b Maakonna elanike alkoholist põhjustatud suremus. Alkoholi tarvitamisest tingitud surmade osakaal kõigist surmadest

Allikad: Tervise Arengu Instituudi Tervisestatistika andmebaas, tabel SD40

Analüüs

Kuna Rapla valla andmeid eraldi ei tooda välja/pole võimalik saada siis järeldotsi Rapla valla osas on keeruline teha. On näha sarnast joont, et tegu on eelkõige meeste riskikäitumisega. Maakonna keskmine on sarnane Eesti keskmisega.

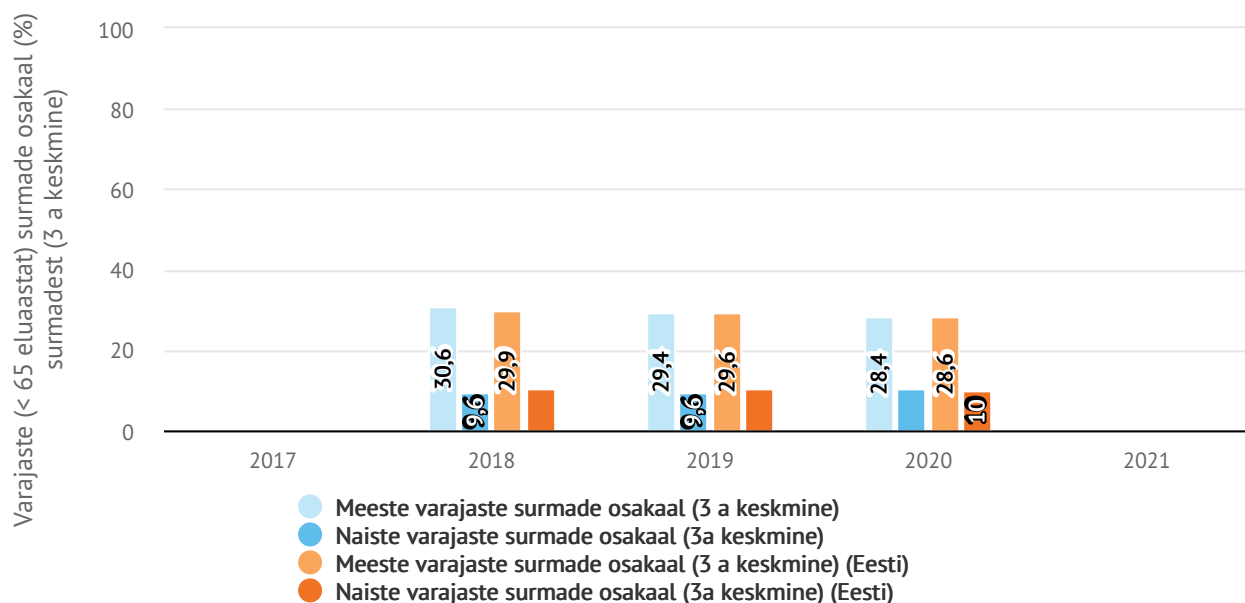
Alkohol põhjustab Eestis väga suurt tervise- ja sotsiaalset kahju ning on seotud paljude vigastussurmade ja mitme haiguse tekkega. Suremus alkoholist tingitud haigustesse on Raplamaal samal tasemel Eesti keskmisega (100 000 elaniku kohta aastal 2021 keskmiselt 48,3 alkoholist tingitud surma, vs Eestis keskmiselt 52,3). Samuti on sarnane alkoholisurmade osakaal kõikidest surmadest - Raplamaal 3,2 % ja Eestis 3,7 %. Viimastel aastatel (sh koroonaaastad) on alkoholist tingitud suremus tõusnud.

1.2.5 Maakonna elanike varajane suremus

Tabel 1.2.5.1 Maakonna elanike varajane suremus. Varajaste (< 65 eluaastat) surmade arv

	2017	2018	2019	2020	2021
Kokku	87	79	83	77	93
Mehed	66	61	63	59	65
Naised	21	18	20	18	28

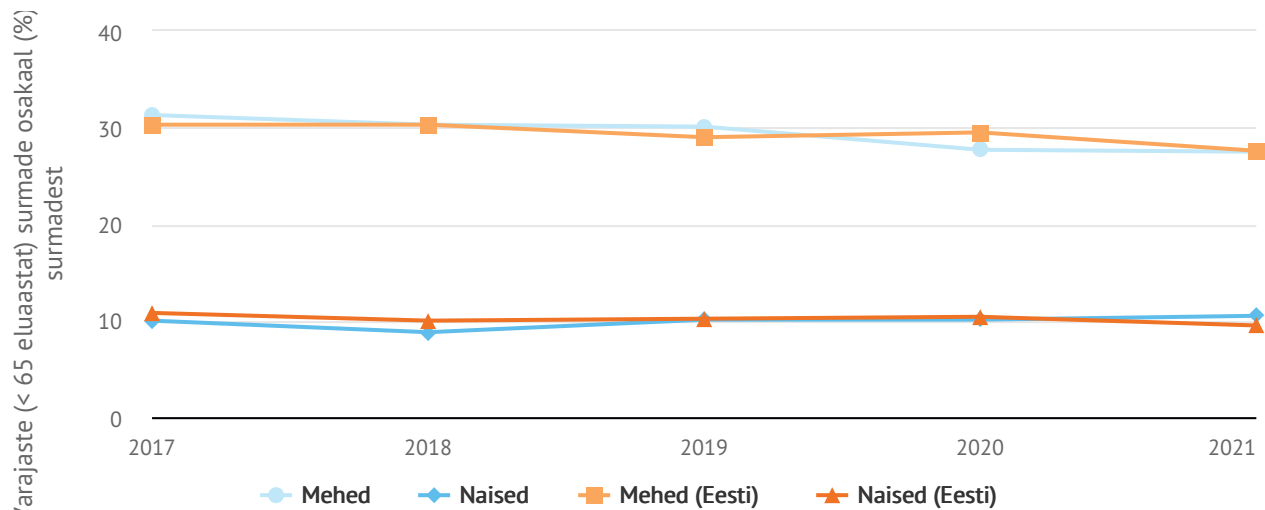
Allikad: [Statistikaameti andmebaas, tabel RV59U](#)

	2017	2018	2019	2020	2021
Meeste varajaste surmade osakaal (3 a keskmine)		30,6	29,4	28,4	
Naiste varajaste surmade osakaal (3a keskmine)		9,6	9,6	10,2	
Meeste varajaste surmade osakaal (3 a keskmine) (Eesti)		29,9	29,6	28,6	
Naiste varajaste surmade osakaal (3a keskmine) (Eesti)		10,3	10,2	10,0	

Joonis 1.2.5.a Maakonna elanike varajane suremus. Varajaste (< 65 eluaastat) surmade osakaal

Allikad: [Statistikaameti andmebaas, tabel RV59U](#)

	2017	2018	2019	2020	2021
Mehed	31,3	30,3	30,1	27,7	27,5
Naised	10,0	8,8	10,1	10,1	10,5
Mehed (Eesti)	30,3	30,3	29,0	29,5	27,6
Naised (Eesti)	10,8	10,0	10,2	10,4	9,5

Joonis 1.2.5.b Maakonna elanike varajane suremus. Varajaste (< 65 eluaastat) surmade osakaal

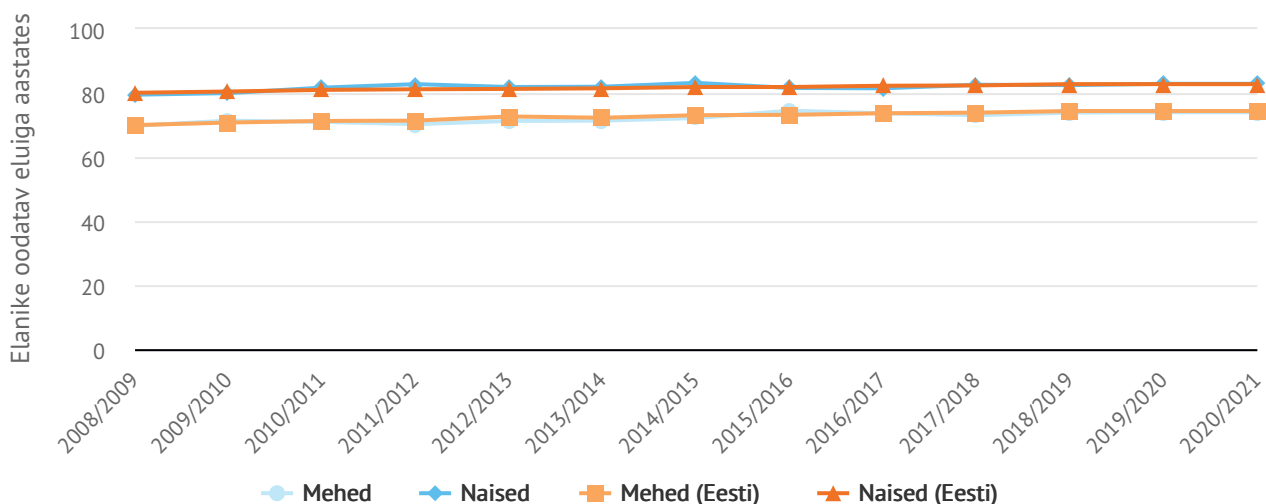
Allikad: [Statistikaameti andmebaas, tabel RV59U](#)

Analüüs

Enneaegne suremus, st elujõuliste ja produktiivses eas inimeste surmad moodustavad suremusest pea viiendiku. Eriti suur on see meeste hulgas - ca 30 %, naistel on see näitaja ca 10 %. Eesti meestel ning naistel võrreldes Raplamaa meeste ja naistega olulist erinevust ei ole.

Enam kui pool enneaegse (enne 65. eluaastat) suremuse ja haigestumuse tõttu kaotatud eluaastatest Eestis tuleneb riskiteguritest või riskikäitumisest. Meeste hulgas kaotatakse enim eluaastaid alkoholi ja teiste uimastite tarvitamise tõttu, sellele järgnevad tubaka tarvitamine ning kõrge vererõhk. Naistel on peamisteks teguriteks kõrge vererõhk, kõrge kehamassiindeks ning toitumisega seotud mõjurid.

1.2.6 Maakonna elanike oodatav eluiga

	2008/ 2009	2009/ 2010	2010/ 2011	2011/ 2012	2012/ 2013	2013/ 2014	2014/ 2015	2015/ 2016	2016/ 2017	2017/ 2018	2018/ 2019	2019/ 2020	2020/ 2021
Mehed	69,8	71,4	71,0	70,3	71,3	71,4	72,2	74,5	73,7	73,1	73,9	74,0	74,0
Naised	79,5	80,0	81,7	82,8	81,9	82,0	83,2	81,6	81,5	82,6	82,5	82,9	82,9
Mehed (Eesti)	70,0	70,8	71,3	71,4	72,7	72,3	73,1	73,2	73,7	73,9	74,4	74,4	74,4
Naised (Eesti)	80,1	80,5	81,0	81,2	81,3	81,5	81,9	81,9	82,3	82,4	82,8	82,8	82,8

Joonis 1.2.6.a Maakonna elanike oodatav eluiga. Elanike oodatav eluiga

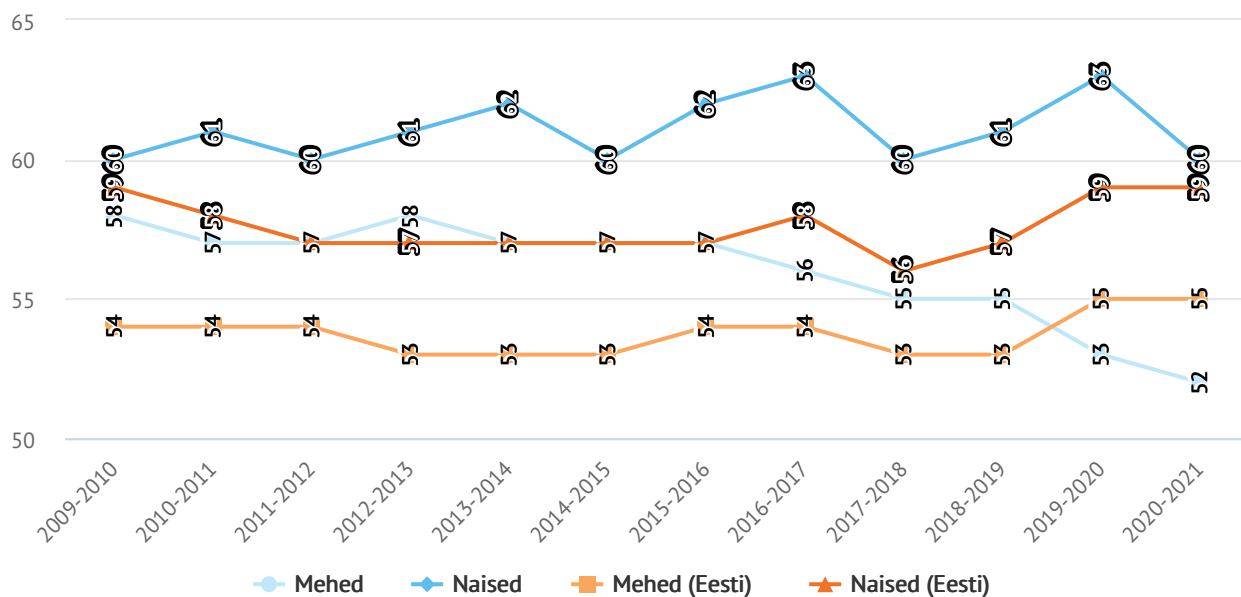
Allikad: [Tervise Arengu Instituudi Tervisestatistika andmebaas, tabel OE0452](#)

Analüüs

Nii meeste kui naiste keskmine eluiga on sarnane Eesti keskmisele: Raplamaa naised elavad keskmiselt peaaegu sama kaua kui Eesti naised (82,9 eluaastat), Euroopa naistega on vahe 1,5 eluaastat. Raplamaa mehed elavad keskmiselt 74,0 aastat, mis on 0,4 aastat vähem kui Eesti mehed. Vahe Euroopa meestega on 4,6 eluaastat. Riiklike eesmärkide kohaselt oodatakse, et keskmine eluiga kasvab 2030. aastaks meestel 78,0 ja naistel 84,0 eluaastani. Raplamaa meestel on sellest eesmärgist puudu 4 aastat ja naistel 1,1 eluaastat.

Lisaks soole on Eestis üks oluline tervise ebavõrdsuse allikas haridustase: põhiharidusega mehed elavad ligi 10 aastat vähem kui kõrgharidusega mehed ning naistel on see vahe 8 aastat.

1.2.7 Maakonna elanike tervena elatud aastad

	2009-2010	2010-2011	2011-2012	2012-2013	2013-2014	2014-2015	2015-2016	2016-2017	2017-2018	2018-2019	2019-2020	2020-2021
Mehed	58	57	57	58	57	57	57	56	55	55	53	52
Naised	60	61	60	61	62	60	62	63	60	61	63	60
Mehed (Eesti)	54	54	54	53	53	53	54	54	53	53	55	55
Naised (Eesti)	59	58	57	57	57	57	57	58	56	57	59	59

Joonis 1.2.7.a Maakonna elanike tervena elatav eluiga

Allikad: [Tervise Arengu Instituudi Tervisestatistika andmebaas, tabel TE753](#)

Analüüs

Tervena elatud aastad ehk ilma terviseprobleemidest tingitud piiranguteta elatud eluaastate arv on ülevaatlik näitaja, mis kajastab rahvastiku terviseseisundit kõige üldisemalt. Rapla maakonna naised elavad tervena kauem kui Eestis keskmiselt, kuid mehed elavad Eesti keskmisest juba vähem (55 versus 52). 10 aasta lõikes on näha, et naiste tervena elatud aastad on olnud suhteliselt stabiilne näitaja (Raplamaal 60 aastat), kuid meeste näitaja on järjepidevalt ja kokkuvõttes drastiliselt langenud (2010 - 58, 2021 - 52), kui samas Eestis meeste eluiga on olnud püsiv ja viimasel ajal ka veidi tõusnud.

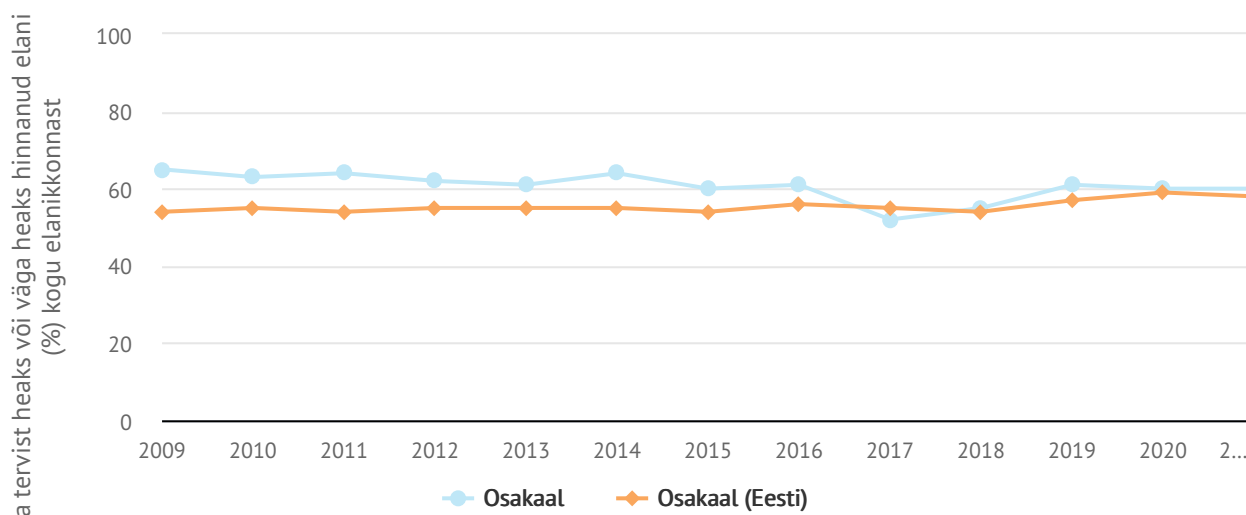
Euroopa keskmisega on vahe sees: Raplamaa mehed elavad tervena Euroopa meestest 10,8 aastat ning naised Euroopa naistest 2,2 aastat vähem. Raplamaa mehed elavad tervena 52 ja naised 60 eluaastat, seega meeste ja naiste tervena elatud aastates on oluline vahe. See näitaja ei ole viimaste aastate jooksul oluliselt paranenud.

Oodatava eluea ja tervena elatud aastate vahe näitab seda, kui palju aega elatakse erinevate tervisest tulenevate piirangutega. Raplamaal on see meestel 20,5 aastat ning naistel 19,5 aastat (Euroopas keskmiselt vastavalt 14,3 ja 18,9 aastat). Rahvastiku Tervise Arengukava eesmärkide kohaselt kasvab keskmine tervena elada jäänud aastate

arv aastaks 2030 meestel 62,0 ja naistel 63,0 eluaastani. Raplamaa meestel on sellest puudu ca kümnekond tervena elatud aastat.

Väga suur hariduslik lõhe on tervena elatud aastates: 15 aastat põhi- ja kõrgharidusega meeste vahel ning ligi 14 aastat põhi- ja kõrgharidusega naiste vahel. Rahvastiku Tervise Arengukava järgi peaks ebavõrdsus tervises (sugude, piirkondade ja haridustasemetel vahel) vähenema vähemalt selliselt, et 2030. aastaks ei ole eluiga üheski maakonnas Eesti keskmisest lühem kui kaks aastat ning põhiharidusega inimeste keskmine oodatav eluiga ei jää kõrgharidusega inimeste keskmisest oodatavast elueast maha rohkem kui kaheksa eluaastat. Näiteks aastal 2022 oli Raplamaal 8059 üle 15-aastast elanikku, kelle haridustase oli põhiharidus või madalam, neist 4500 meest ja 3559 naist.

1.2.8 Maakonna elanike hinnang oma tervisele

	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Osakaal	65	63	64	62	61	64	60	61	52	55	61	60	60
Osakaal (Eesti)	54	55	54	55	55	55	54	56	55	54	57	59	58

Joonis 1.2.8.a Maakonna elanike hinnang oma tervisele

Allikad: [Statistikaameti andmebaas, tabel TH88](#)

Analüüs

Raplamaal hindas 61,1% täiskasvanud elanikkonnast aastal 2021 oma tervist heaks või väga heaks. See näitaja on väga sarnane Eesti keskmisele (58,3%) ning läbi aastate on see näitaja olnud Eesti keskmisele väga lähedal, kuigi stabiilselt veidi parem.

47,2% Raplamaa täiskasvanutest ütles, et neil on mõni pikaajaline haigus või terviseprobleem – see näitaja on olnud viimased 10 aastat Eesti keskmisele väga sarnane ning püsinud praktiliselt samal tasemel (kasv alla 5 protsendipunkti).

Väga oluline lõhe tervislikus seisundis on madalama ja kõrgema sissetulekuga inimeste vahel: suhtelise vaesuse piirist ülevalpool olijatest 64,4% hindab oma tervist heaks või väga heaks, samal ajal kui suhtelise vaesuse piirist allpool olijatest annab oma tervisele hea või väga hea hinnangu vaid 36,6% elanikest. See lõhe on viimase 10 aasta jooksul suurenenud. Suhtelise vaesuse määr on Raplamaal viimased 10 aastat olnud Eesti keskmisega samal

tasemel, 2020. aastal 20,9%.

1.2.9 Uppunud

Tabel 1.2.9.1 Uppunud. Uppunute arv aastate lõikes

	2018	2019	2020	2021
Uppunuid	0	0	1	1

Allikad: Päästeameti statistika, Tervise Arengu Instituudi Tervisestatistika andmebaas, tabel UP03

Analüüs

Kuna tegu on väga väikese arvnäitajaga, siis trende ei ole mõistlik hinnata. Kuna ka olulist juhtumite kasvu ei ole olnud, saab hinnata olukorra heaks nii minevikus, olevikus kui loodetavasti ka tulevikus.

1.2.10 Tulekahjud

Analüüs

Hoone tulekahjude arv on viimasel ajal veidi tõusnud. Tulesurmade arv õnneks on püsinud pidevalt kas olematu või siis väga madal.

1.2 Rahvastiku tervise seisund. Kokkuvõte

Kokkuvõte:

Rapla valla rahvastiku tervise seisund on kas keskmisel või natuke paremas seisundis võrreldes Eesti keskmisega. Olukord on halvem pahaloomuliste kasvajate ning nendesse suremuse osas ja ka tervena elatud aastaid kipub Rapla vallas olema vähem kui Eestis keskmiselt. Need on kaks olulisemat teemat, millel tuleks pöörata tähelepanu,

kuid seal näitajad parandada.

TUGEVUSED

- Eesti keskmisega vähene uppunute ja tulesurmade hulk.
- Alkoholist tingitud surmade arv väiksem kui Eesti keskmine.
- Keskmine eluiga suhteliselt väheke kõrgem Eesti keskmisest.

NÕRKUSED

- Suurem suremus pahaloomulistesse kasvajatesse.
- Tervelt elatud aastate hulk väiksem Eesti keskmisest.

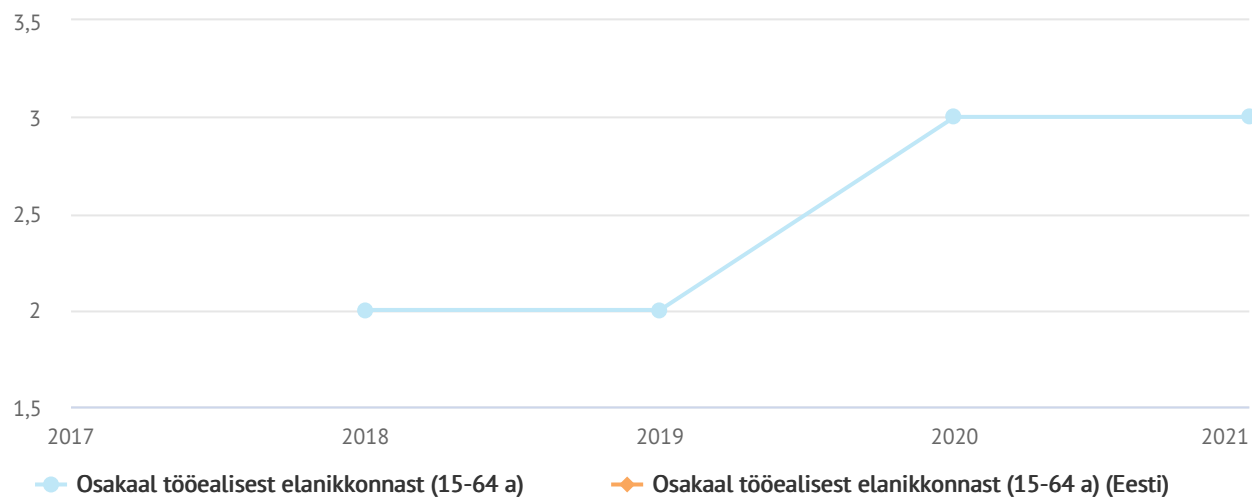
1.3 Haavatavad sihtrühmad

1.3.1 Vähenenud töövõimega inimesed

Joonis 1.3.1.a Töövõimetoetuse saajad ning töövõimetuse tõttu pensioni saajad

Allikad: Töötukassa andmed; <https://www.tootukassa.ee/et/statistika-ja-uuringud/peamised-statistilised-naitajad/toovoime-hindamine>, <https://www.tootukassa.ee/et/statistika-ja-uuringud/peamised-statistilised-naitajad/toovoimetoetus>, Sotsiaalkindlustusamet: töövõimetuse tõttu pensioni saajad (vana süsteem)

Joonis 1.3.1.b Osakaal võrreldes Eesti keskmisega

Allikad: Töötukassa andmed; <https://www.tootukassa.ee/et/statistika-ja-uuringud/peamised-statistilised-naitajad/toovoime-hindamine>, <https://www.tootukassa.ee/et/statistika-ja-uuringud/peamised-statistilised-naitajad/toovoimetoetus>, Sotsiaalkindlustusamet: töövõimetuse tõttu pensioni saajad (vana süsteem)

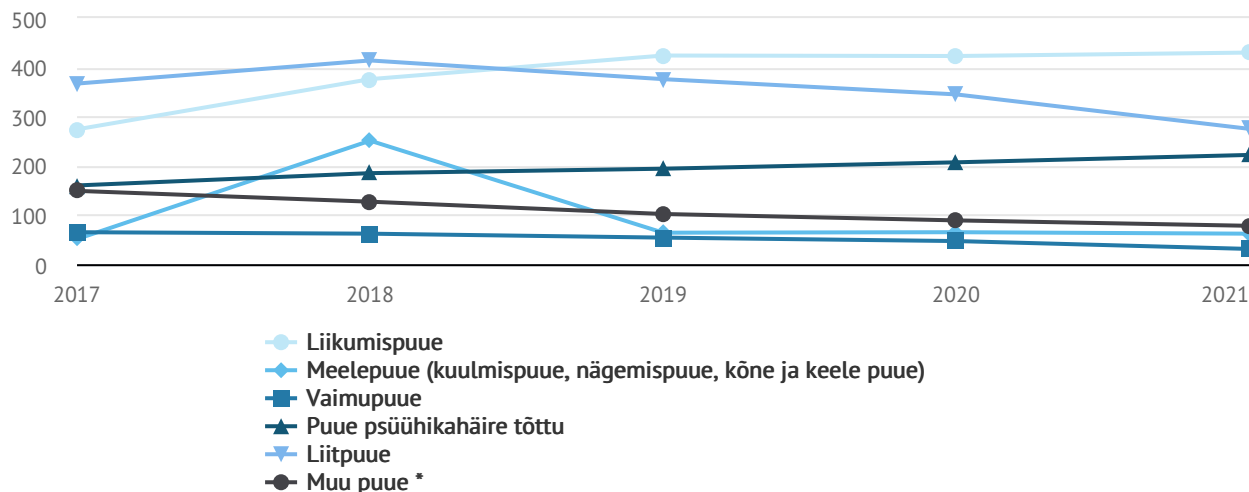
Analüüs

Rapla vallas on osalise töövõimega inimeste osakaal tõusutrendis, kuid valla rahvastiku üldarvuga võrreldes on

osakaal väike. Trend näitab, et olukord on stabiilselt halvenemas.

1.3.2 Puudega inimesed

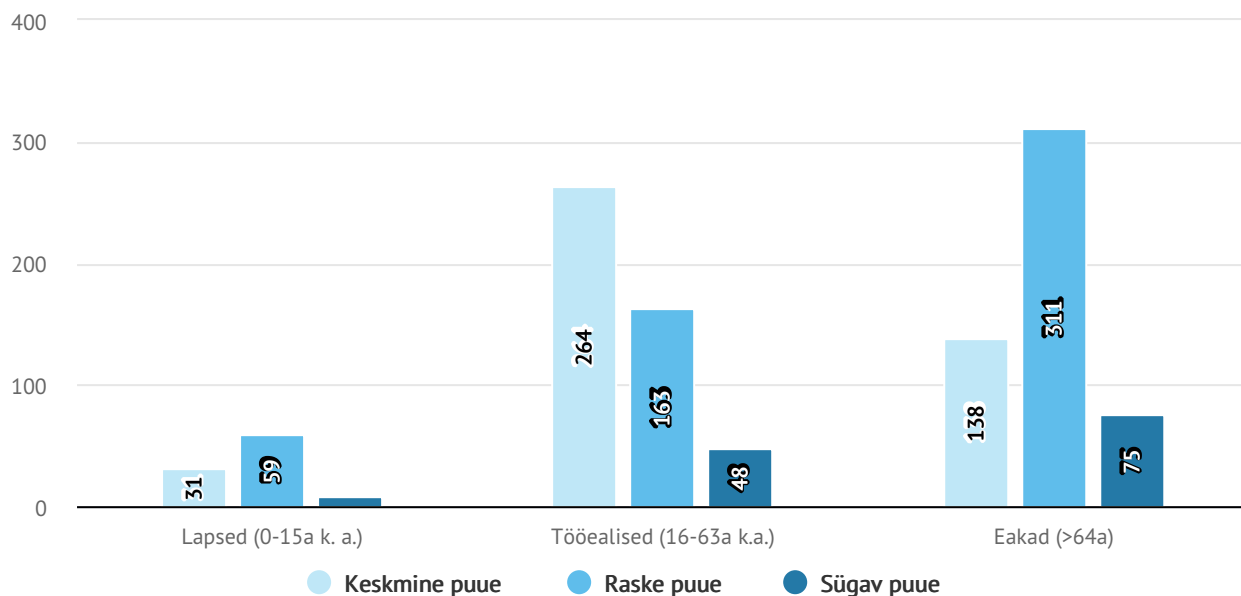
Puudega inimesed domineeriva puude liigi järgi

	2017	2018	2019	2020	2021
Liikumispuue	274	376	424	423	430
Meelepuue (kuulmispuue, nägemispuue, kõne ja keele puue)	51	251	64	65	62
Vaimupuue	65	62	54	47	31
Puue psüühikahäire tõttu	160	185	194	207	222
Liitpuue	367	414	376	345	275
Muu puue *	149	127	102	89	78

Joonis 1.3.2.a Puudega inimesed domineeriva puude liigi järgi

Puudega inimesed puude raskusastme ja vanuserühma järgi aasta lõpu seisuga

	Lapsed (0-15a k. a.)	Tööelised (16-63a k.a.)	Eakad (>64a)
Keskmine puue	31	264	138
Raske puue	59	163	311
Sügav puue	9	48	75

Joonis 1.3.2.b Puudega inimesed puude raskusastme ja vanuserühma järgi aasta lõpu seisuga

Analüüs

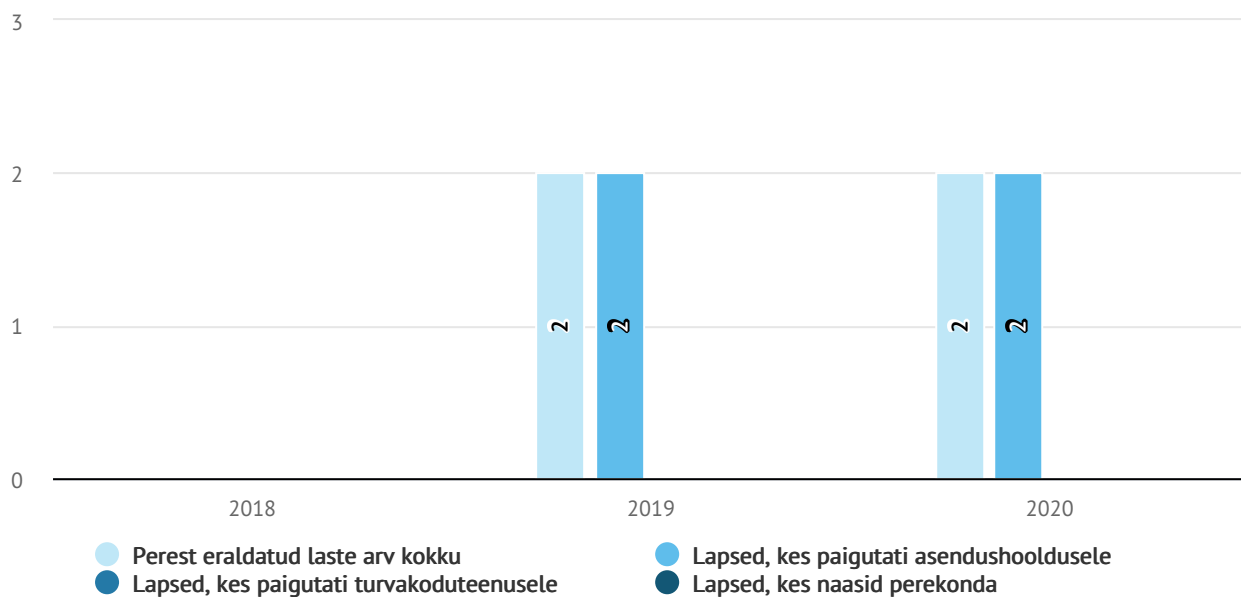
Rapla vallas on puudega inimeste osakaal rahvastikust näidanud viie aasta jooksul langustrendi. Kõige sagedamini esineb liikumispuuet ja psüühikahäiret. Oluline on tagada koduteenus ja sotsiaaltranspordi teenus. Rapla vallas on kõik piirkonnad kaetud koduteenusega ja lisaks sotsiaaltranspordile on võimalik valla kodanikel kasutada invatransporti.

Samuti on suures osakaalus liitpuuded, kus inimestel on vajadus erinevate teenuste järele.

Tõusutrendi näitab psüühikahäiretega inimeste osakaal. Vajalik on arendada vaimsetervise teenuseid osutavate teenusepakkujate arvu.

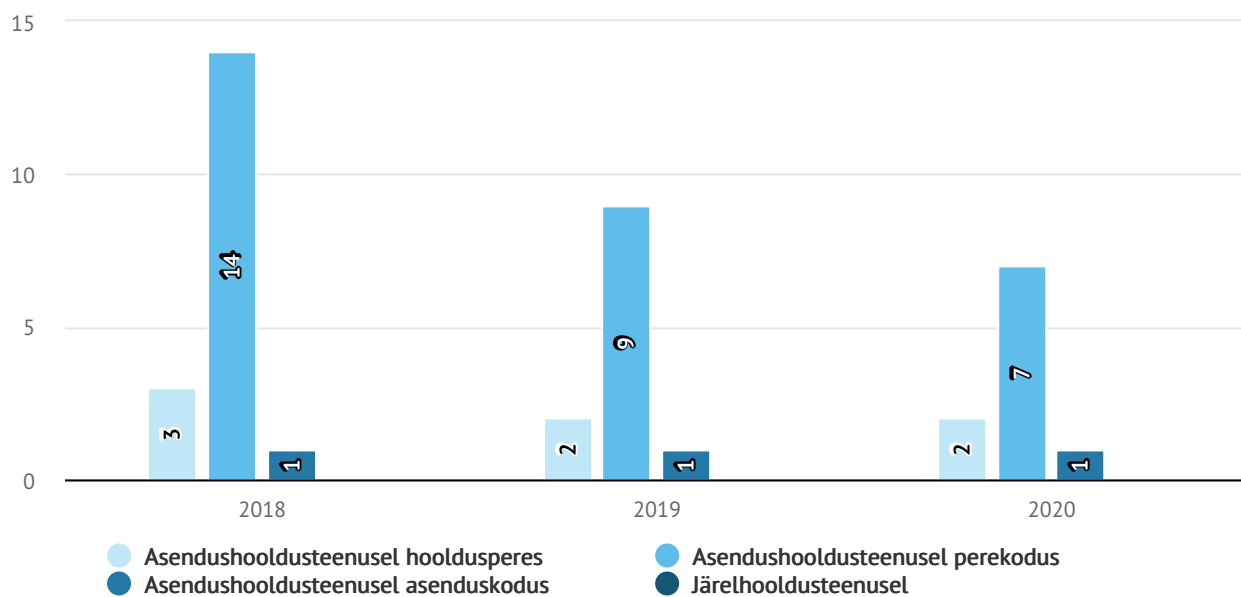
Raske ja sügava puudega inimeste osakaal eakate ja laste hulgas näitab, et tööelistel inimestel on suur hoolduskoormus oma lähendaste eakate või laste hooldamisel. Samal ajal on tööeliste puude raskusastme näitajad eakatest ja lastest kõrgemad. Vallal on erinevaid meetmeid puuetega inimeste toetamiseks, lisaks on maakonnas mitmeid erinevaid organisatsioone ja ühinguid erivajadustega inimeste nõustamiseks.

1.3.3 Vanemliku hoolitsuseta ja abivajavad lapsed

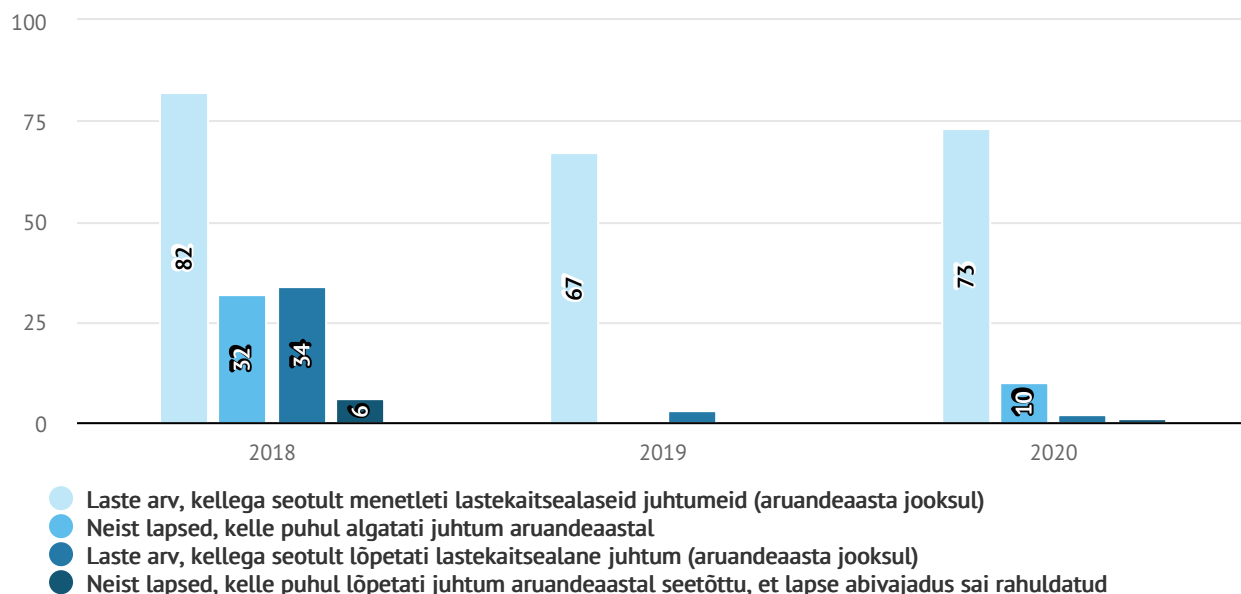
Joonis 1.3.3.a Lapsed, kes eraldati perest (aasta jooksul)

Allikad: SoM (S-veeb); STAR andmebaas KOV

Joonis 1.3.3.b Asendus- ja järelhooldusteenuse osutamine (aasta jooksul)

Allikad: SoM (S-veeb); STAR andmebaas KOV

Joonis 1.3.3.c Lastekaitsealased juhtumid

Allikad: SoM (S-veeb); STAR andmebaas, KOV

Analüüs

Lastekaitsejuhtumite menetluste arv aruandeaastate jooksul ei ole väga suurelt kõikunud. Küll aga on aastate vaates väga suur erinevus uute juhtumimenetluste algatamise osas. See võib olla sõltuv ametnike vahetusest, haldusreformist ning ametnike paremast teadlikkusest asjaoludest, mille puhul vajalik algatada juhtumimenetlus.

Juhtumimenetluste lõpetamise osas on selge erinevus 2018 aastal võrreldes teistega ning sellel on põhjuseks haldusreform - liidetud valla STAR-is oli üleval palju passiivseid juhtumimenetlusi, mis lõpetati.

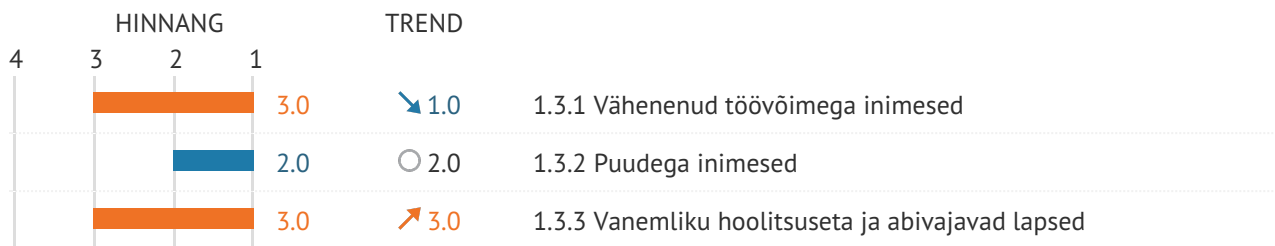
Statistika lõpetatud juhtumite osas, mis on lõpetatud lapse abivajaduse äralangemise tõttu on äärmisel puudulik kuna enamasti on menetlus märgitud lõppenuks ilma kommentaarita.

Perest laste eraldamine on Rapla vallas pigem harv toiming ning laste paigutamiseks on kasutatud erinevaid võimalusi - lähedaste abi, perekodu, hoolduspered. Rapla vallas on Juuru SOS Perekodu. Kuid puudub turvakoduteenus, kuid alati on leitud võimalus suuremates linnades. Perede toetamiseks on olemas peretugevdustöötaja, pereteraapia ning riiklikul tasemel teenused. Ennetustegevuse osas on vaja veelgi paremat koostööd perearstidega, et murekohad saaksid teatavaks võimalikult aegsasti. Samuti vanemluskoolitusi, mis toetaksid just väikelapsega toimetulekut, esmahoolitsust ning enesehoidu värskele vanemale. Suureks toeks oleks perekeskuse laadne asutus kuhu oleks võimalik saata vanemaid, et nad omandaksid teadmised lapse hooldamisest ja hoolitsemisest, õpiksid lapsega mängima, samuti muid igapäevaseid oskuseid - toiduvalmistamine, koristamine, eelarve pidamine jms.

Asendushooldusteenuse osas on oluline riigi poolne tugi, et süsteem muutuks, tekiks juurde hooldusperesid ka väiksematesse piirkondadesse. Kohalik omavalistus saab olla infovahetajaks ning motiveeriks kui mõni pere on kahtleval seisukohal.

Järelhooldusteenuse puhul on järgitud, et noor saaks elada võimalikult iseseisvat elu ning toetus oleks toetav mitte iseseisvumist pärssiv.

1.3 Haavatavad sihtrühmad. Kokkuvõte

Kokkuvõte:

Haavatavate sihtrühmadega elanike osakaalud on erinevas suhtes Eesti keskmiste näitajatega. Aastate vaates on väga suur erinevus uute juhtumimenetluste algatamiste osas haavatavate sihtrühmade osas. See võib olla sõltuv ametnike vahetusest, haldusreformist ning ametnike paremast teadlikkusest asjaoludest, mille puhul vajalik algatada juhtumimenetlus.

TUGEVUSED

- Vähenenud töövõimega inimesi on Rapla vallas võrreldes Eesti keskmisega vähem, mis on positiivne.
- Lastekaitse juhtumite arv on püsinud asjas stabiilne ning ei ole oluliselt suurenenud.
- Rapla vallas on puudega inimeste osakaal rahvastikust näidanud viie aasta jooksul langustrendi.

NÕRKUSED

- Vähenenud töövõimega inimeste arv on Rapla vallas ajas pidevas tõusutrendis.
- Tõusutrendi näitab psüühikahäiretega inimeste osakaal.
- Raske ja sügava puudega inimeste osakaal eakate ja laste hulgas näitab, et tööealistel inimestel on suur hoolduskoormus

1.4 Tööturg

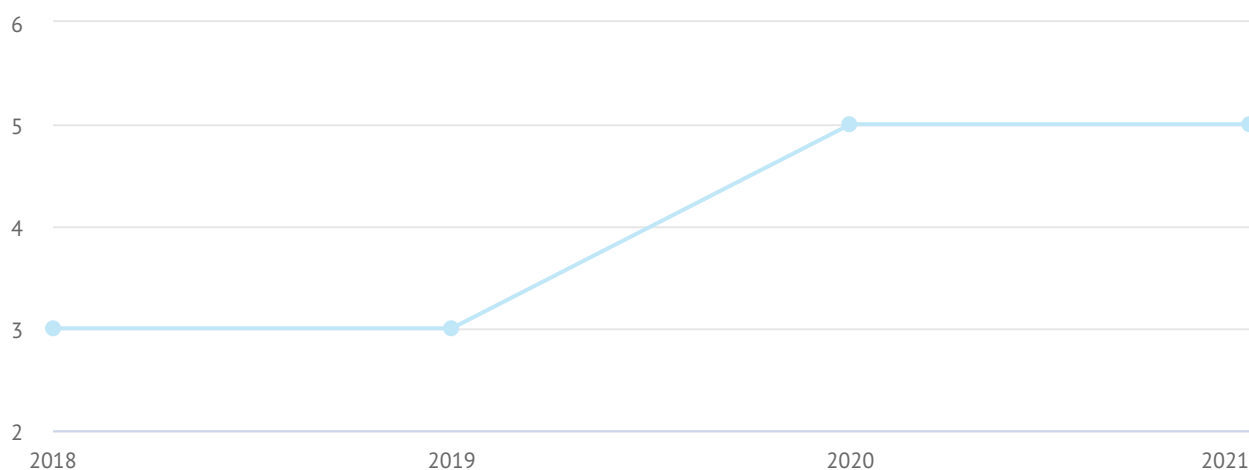
1.4.1 Registreeritud töötus

Tabel 1.4.1.1 Registreeritud töötus. Registreeritud töötute arv aastate lõikes

	2018	2019	2020	2021
Töötute arv	282	282	414	429

Allikad: [Statistikaameti andmebaas, tabel TT064](#)

[Töötukassa andmed](#)

	2018	2019	2020	2021
Töötuse määr (%)	3	3	5	5

Joonis 1.4.1.a Registreeritud töötus. Registreeritud töötuse määr aastate lõikes

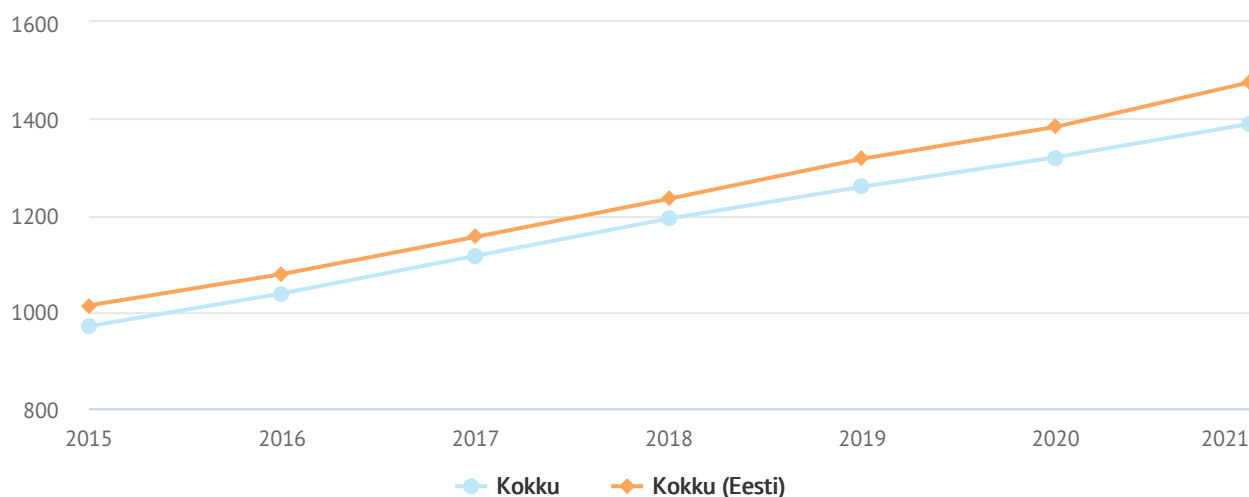
Allikad: [Statistikaameti andmebaas, tabel TT064](#)

[Töötukassa andmed](#)

Analüüs

Töötute arv ja töötuse määr on teinud läbi olulise tõusu COVID kriisi ajal. Loodame näitajate vähenemist peale kriisi läbimist aastal 2023 alates.

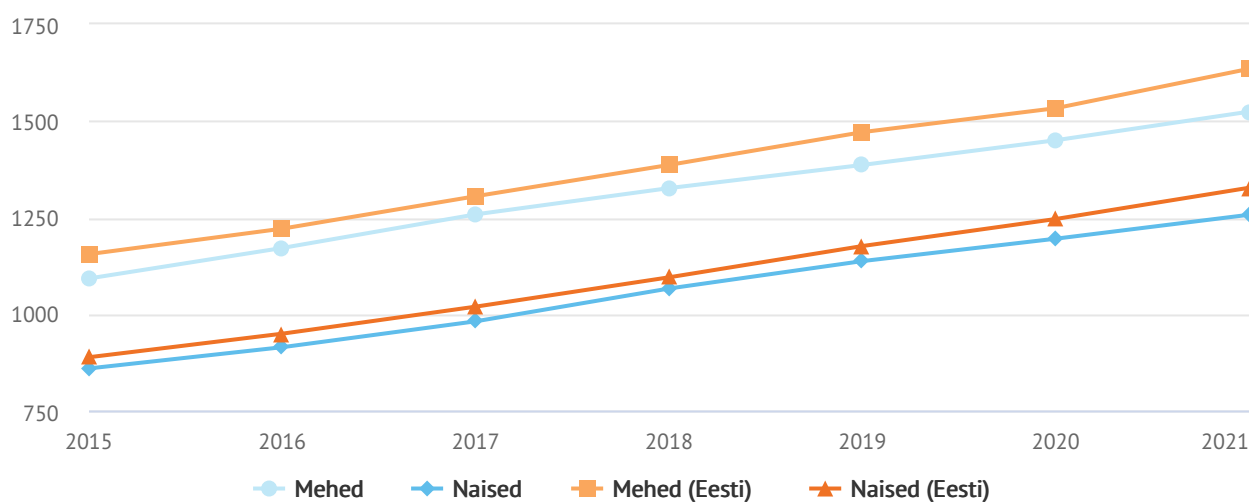
1.4.2 Palgatöötajate keskmine brutotulu

	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Kokku	970	1038	1116	1193	1259	1320	1389
Kokku (Eesti)	1013	1078	1155	1234	1317	1383	1475

Joonis 1.4.2.a Palgatöötajate keskmine brutotulu (eurodes). Palgatöötajate keskmine brutotulu "kokku" aastate lõikes

Allikad: [Statistikaameti andmebaas, tabel ST004](#)

	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Mehed	1092	1171	1258	1326	1386	1450	1524
Naised	859	914	981	1066	1137	1195	1257
Mehed (Eesti)	1155	1221	1305	1386	1471	1533	1635
Naised (Eesti)	888	949	1019	1095	1176	1246	1327

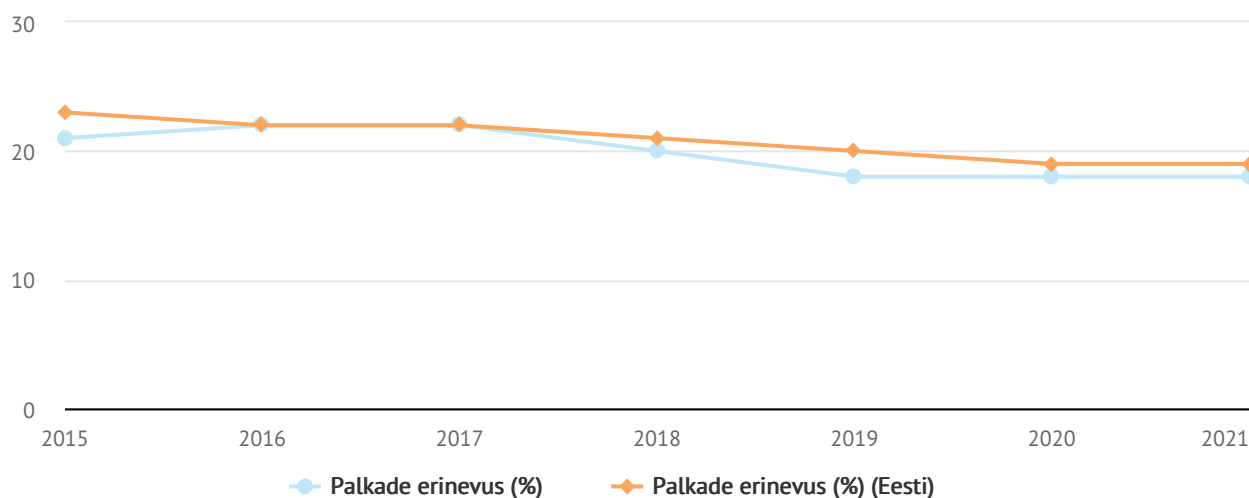
Joonis 1.4.2.b Palgatöötajate keskmine brutotulu võrreldes Eesti keskmisega. Palgatöötajate keskmine brutotulu mehed/naised aastate lõikes

Allikad: [Statistikaameti andmebaas, tabel ST004](#)

Analüüs

Nii meeste kui naiste palgatase jääb pidevalt Rapla vallas alla Eesti keskmise. Samas ei ole mahajäämus suur. Probleemiks võib osutada, et mahajäämus on viimastel aastael suurenenud.

1.4.3 Sooline palgalõhe

	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Palkade erinevus (%)	21	22	22	20	18	18	18
Palkade erinevus (%) (Eesti)	23	22	22	21	20	19	19

Joonis 1.4.3.a Sooline palgalõhe. Meeste ja naiste kuukeskmise brutotulu erinevuse protsent aastate lõikes

Allikad: [Statistikaameti andmebaas, tabel ST004](#)

Analüüs

Rapla vallas on sooline palgalõhe püsinud pidevalt veidi madalam kui see on Eesti keskmine näitaja. See on

positiivne. Samas viimastel aastatel on näitaja püsinud % ning ei ole vähenenud samas eesti keskmine näitaja väheneb.

1.4.4 Majanduslik aktiivsus

Tabel 1.4.4.1 Majanduslik aktiivsus. Aastate ja ettevõtte suuruse (mikro, väike, kesk, suur) lõikes

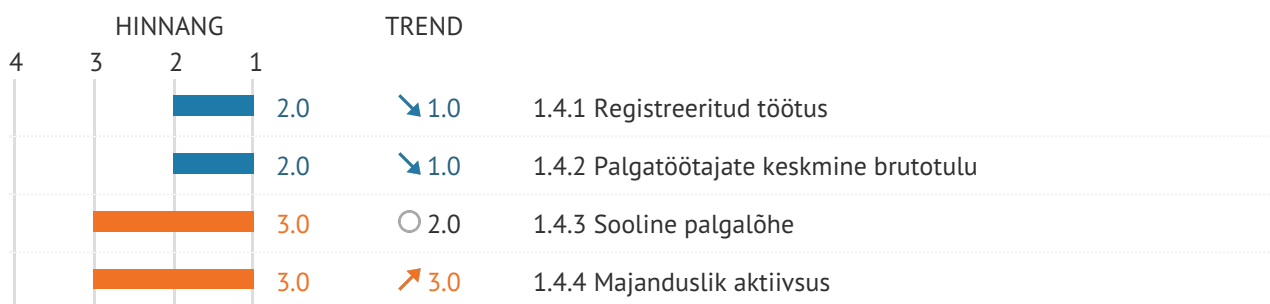
	2017	2018	2019	2020	2021
Mikroettevõtte (0-9 töötajat)	1118	1148	1192	1167	1227
Väikeettevõtte (10-49 töötajat)	68	65	60	61	62
Keskettevõtte (50-249 töötajat)	7	6	6	6	6
Suurettevõtte (üle 250 töötaja)	0	0	0	0	0

Allikad: [Statistikaameti andmebaas, tabel ER032](#)

Analüüs

Rapla valla ettevõtlus on mikroettevõtete põhine (moodustavad üle 90%). Hea on tõdeda, et viimasel aastal on ettevõtjaid juurde tulnud. samuti ei ole näha vähenemist ei väike- ega keskmiste ettevõtete seas.

1.4 Tööturg. Kokkuvõte

Kokkuvõte:

Töötute hulk on viimastel aastatel suurenenud, mille võib viimaste kriiside arvele panna. Samas tuleks leida lahendusi selle vähendamiseks. Samuti on madalam keskmine töötasu vallas kui Eestis. Selle puuduse toob kaasa kõrgema lisandväärtustega töökohtade puudumine. Nii soolise palgalõhe kui ettevõtlusaktiivsuse olukord on Rapla vallas parem kui Eestis keskmiselt.

TUGEVUSED

- Keskmisest väiksem sooline palgaerinevus töötajatel.
- Majanduslik aktiivsus väheke suurem Eesti keskmisest elanikel.

NÕRKUSED

- Töötute hulk Eesi mõistes keskmise KOV näitajatest suurem.
- Palgatöötajate sissetulek on vähesem Eesti keskmisega.

1.5 Kuritegevus

1.5.1 Väärteod KOV'is

Tabel 1.5.1.1 Väärteod KOV's

	2017	2018	2019	2020	2021
Avaliku korra rikkumised (KarS § 262)	14	8	10	7	7
Alkoholiseaduse rikkumised	13	28	62	27	20
Alaealiste uimastite tarvitamisega seotud väärteod (sh alkoholiseaduse rikkumised, narkoväärteod (NPALS) ja tubakaseaduse rikkumised)	31	39	82	40	21
Joobes juhtimised (lilklusseadus § 224)	41	70	76	73	78

	2017	2018	2019	2020	2021
Avaliku korra rikkumised (KarS § 262)	14	8	10	7	7
Alkoholiseaduse rikkumised	13	28	62	27	20
Alaealiste uimastite tarvitamisega seotud väärteod (sh alkoholiseaduse rikkumised, narkoväärteod (NPALS) ja tubakaseaduse rikkumised)	31	39	82	40	21
Joobes juhtimised (lilklusseadus § 224)	41	70	76	73	78

Allikad: KOV

Analüüs

KOV-il on politseiga hea koostöö.

Politsei teeb head ennetustööd.

1.5.2 Perevägivalda/lähisuhtevägivalda käigus toime pandud kuriteojuhtumid

Tabel 1.5.2.1 Perevägivalda/lähisuhtevägivalda käigus toime pandud kuriteojuhtumid. Registreeritud KarS § 121 lg 2 p 2 kuritegude arvud

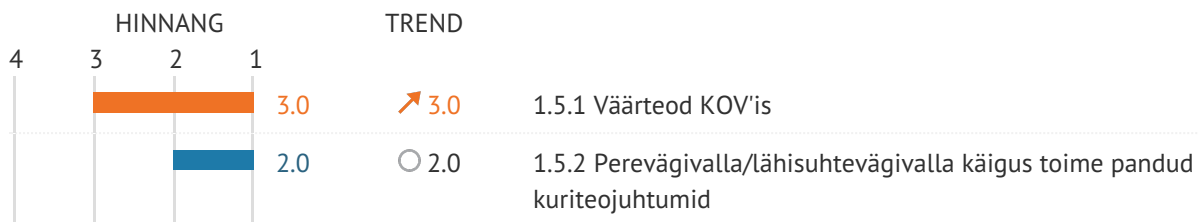
	2017	2018	2019	2020	2021
Lähisuhtevägivalda käigus toime pandud kuriteojuhtumid	13	26	26	35	35

Allikad: Politsei- ja Piirivalveamet (andmepäring)

Analüüs

Lähisuhtevägivalda käigus on kuritegude arv Rapla vallas suurenenud. Siin võib olla mõju erinevatest kriisidest (COVID nt.)

1.5 Kuritegevus. Kokkuvõte

Kokkuvõte:

Lähisuhtevägivald kuritegude osas on varasemast rohkem pööratud tähelepanu, sellest ka suurenenud juhtumite arv. Samuti on näha statistikas COVID aastate anomaaliad. Tuleb vaadata järgnevate aastate statistikast ja üldvaates, mis annab tulevikus selgemad suunised, mida tõhustada.

TUGEVUSED

- Suhteliselt väike kuritegevuse hulk (väärteod) vallas.
- COVID aastatel suurem politsei tähelepanu erinevate väärteo liikide osas

NÕRKUSED

- Lähisuhtevägivald käigus on kuritegude arv Rapla vallas suurenenud.
- Hüplev statistiline baas (COVID mõjud)

2. Tervist toetav ja turvaline elukeskkond ning osalusvõimalused

2.1 Turvaline elukeskkond

2.1.1 Nõuetele vastava joogiveega varustatus

Analüüs

Eraldi andmed joogivee varustuse osas puuduvad. Esitatud on andmed ühisveevärgi teenusega varustatud elanikkonn kohta Rapla vallas. Eeldame, et ühisveevärgi kaudu pakutav vesi on ka kvaliteetne joogivesi. Siin on alati võimalik saada paremaid tulemusi kuid peame olema rahul, et suuremates asulates suudame ÜVK-d pakkuda.

2.1.2 Suplusvee kvaliteet

Analüüs

Rapla maakonnas puuduvad avalikud supluskohad. Ainukeses basseinis on veekvaliteet tagatud (Kellukese lasteaed).

2.1.3 Veeohutuse alane ennetustöö

Veeohutuse alane ennetustöö

Hinnangud

Veekogude ohutus

Suuremates ujumiskohtades on reeglina olemas veeohutuse alased infostendid. Samuti kasutatakse ujumiseks veekogusid, mis reeglina on selleks ohutud (kontrollitud põhjaga ning kõrvalisi esemeid pole).

Toetavad tegevused

Kõigis valla koolides toimub ujumisõpe. Toimub ka koostöös Päästeametiga veeohutuse alaste sõnumite edastamine.

Üksikute avalike ja mitte-avalike suplemiseks kasutatavate veekogude puhul on läbi mõeldud valvega seotud aspektid ning tagatakse regulaarset veekogude (sh nende ümbruse) heakorda ja hooldus. Toetavad tegevused on ühekordsed.

○ ○ ● ○
Väga halb **Pigem halb** **Pigem hea** **Väga hea**

Avalike ja mitte-avalike suplemiseks kasutatavate veekogude puhul on läbi mõeldud valvega seotud aspektid ning tagatakse regulaarselt veekogude (sh nende ümbruse) heakord ja hooldus. Toetavad tegevused on läbimõeldud ja järjepidevad.

Analüüs

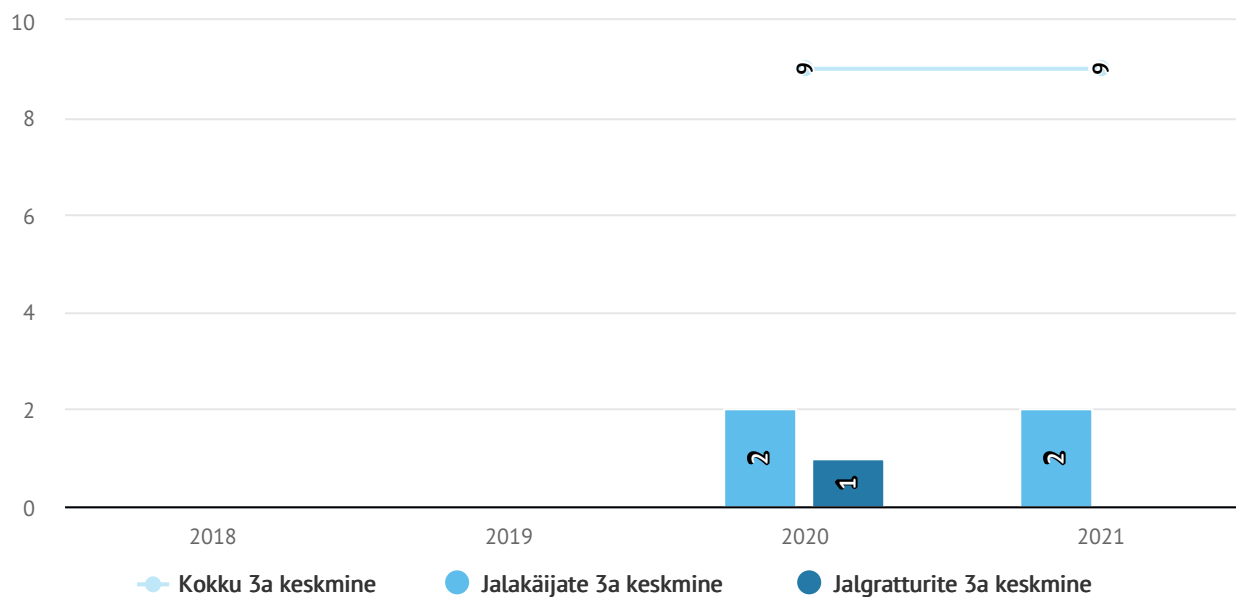
Olukord ei ole halb. Alati on võimalus aga taset tõsta.

2.1.4 Inimkannatanutega liiklusõnnetused

Tabel 2.1.4.1 Inimkannatanutega liiklusõnnetused. Juhtumite arv aastate, jalakäijate ja jalgratturite lõikes

	2018	2019	2020	2021
Jalakäijatega	2	2	2	2
Jalgratturitega	1	1	0	0

Allikad: [Tervise Arengu Instituudi Tervisestatistika andmebaas, tabel LO01](#), [Kindlustusjuhtumite virtuaalne kaart](#)

	2018	2019	2020	2021
Kokku 3a keskmine			9	9
Jalakäijate 3a keskmine			2	2
Jalgratturite 3a keskmine			1	0

Joonis 2.1.4.a Inimkannatanutega liiklusõnnetused. Inimkannatanutega liiklusõnnetuste koguarv (joondiaagramm), jalgratturitega õnnetuste arv (tulp) ja jalakäijatega õnnetuste arv (tulp) kolme aasta keskmiste lõikes

Allikad: [Tervise Arengu Instituudi Tervisestatistika andmebaas, tabel LO01](#), [Kindlustusjuhtumite virtuaalne kaart](#)

Analüüs

Inimkannatanutega liiklusõnnetuste osas on toimunud viimastel aastatel väike vähenemine. Loodame, et trend jätkub.

2.1.5 Tabatud joobes sõidukijuhid

Analüüs

Joobes sõidukijuhtide arv on püsivalt suur. Siin on vajalik leida tõhusaid ennetustegevusi.

2.1.6 Liiklusohutuse alane ennetustöö

Liiklusohutuse alane ennetustöö

Hinnangud

Liiklusohutus lasteasutuste ümbruses Oleme Rapla suurima kooli juurde koostöös Transpordiametiga paigaldanud kiirusesekre tablo. Samuti on koolide õuealale paigaldatud teetõkiseid kiiruse vähendamiseks.

Toetavad ennetustegevused Suuremate õppeasutuste juures viiakse läbi jalgratturite koolitusi õpilastele.

Lasteasutuste liiklusohutuse analüüsimine ja vajadusel reageerimine (ülekaigurajad, sõidukiirus, valgustus) ei ole regulaarne. Toetavad tegevused on ühekordsed.

○ ○ ● ○
Väga halb Pigem halb Pigem hea Väga hea

Toimub regulaarne lasteasutuste liiklusohutuse analüüsimine (ülekaigurajad, sõidukiirus, valgustus) ning vastavalt vajadusele reageeritakse. Toetavad tegevused on läbimõeldud ja järjepidevad.

Analüüs

Rapla vallas tegeletakse liiklusohutuse alase ennetustööga eelkõige õppeasutuste juures. Seis on stabiilselt hea sellega.

2.1.7 Tuleohutuse alane ennetustöö

Tuleohutusala ennetustöö aspektid

Hinnangud

Tuleohutuse seire riskirühmade kodudes Tuleohutuse seire riskirühmade kodudes on pigem halb. Informatsioon koguneb koostöös Päästeameti koduviitidega ja sotsiaaltöõspetsialistide koduviitidega. Tihti jõuab informatsioon KOV-i õnnetuse tagajärjel.

Kasutuseta hoonete järelevalve Valla territooriumil asuvatele kasutuseta hoonetele on järelevalve olemas.

Toetavad tegevused Rapla Vallavalitsusel koostöös Päästeametiga on toimiv koostöö projekt "Kodud tuleohutuks". Läbi projekti on kaasa aidatud kodude tuleohutumaks muutmisel.

Tuleohutuse seire ametnike koduviitide ajal ei ole süsteemne ning koostöö Päästeametiga vähene. Süsteemne kasutuseta hoonete järelevalve ei toimi. Toetavad tegevused on

○ ● ○ ○
Väga halb Pigem halb Pigem hea Väga hea

Toimub süsteemne tuleohutuse seire ametnike koduviite ajal ja tihe koostöö Päästeametiga. Toimib süsteemne kasutuseta hoonete järelevalve. Toetavad

ühekordsed.

tegevused on läbimõeldud ja järjepidevad.

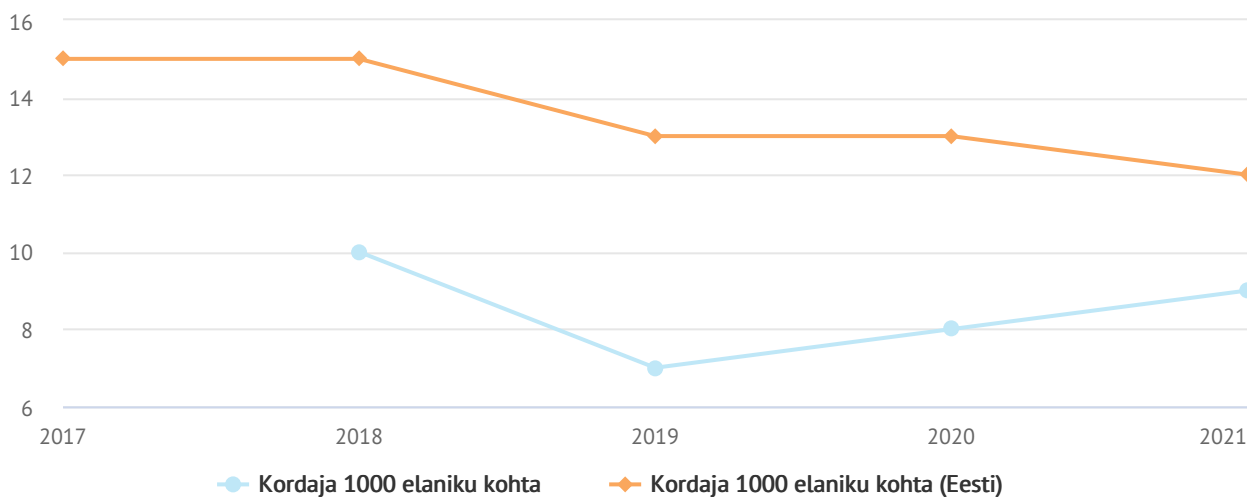
Analüüs

Tuleohalikud kodud leitakse koostöös Päästeametiga. Pistelist kontrolli tehakse vajaduspõhiselt sotsiaaltööstöspetsialistide, lastekaitsespetsialistide ja päästeametnike koduviitide ajal. Visiitide vajadus tuleb kogukonnast informatsiooni näol. Keskmiselt külastatakse aastas 200 kodu. Aastatel 2020 ja 2021 ei hukkunud tulekahjudes ühtegi inimest, kuid aastal 2022 on hukkunud kaks. See tähendab, et on vajadus suurendada tuleohutuse tagamist ja teha järjepidevat tööd tuleohutuse tagamiseks.

Aastal 2021 nõustati Päästeameti poolt kokku 21 926 kodu üle Eesti.

Aastal 2022 põles Raplemaal kokku 20 eluhoonet.

2.1.8 Varavastased süüteod

	2017	2018	2019	2020	2021
Kordaja 1000 elaniku kohta		10	7	8	9
Kordaja 1000 elaniku kohta (Eesti)	15	15	13	13	12

Joonis 2.1.8.a Varavastased süüteod. Süütegede kordaja ("kokku") aastate lõikes

Allikad: [Politsei- ja Piirivalveamet](#)

Analüüs

Arv näitaja püsib stabiilne. Selle alusel võib hinnata olukorda mitte halvaks. Alati on ootsu, et kuritegude arv võiks vähendada.

2.1.9 Süütegude ennetamine ja kahjude vähendamine

Kirjeldada, kas ja kuidas viiakse KOV-is ellu järgmisi tegevusi:

Hinnang

Turvaline avalik ruum Rapla vallas on olemas kõigis suuremates asulates tänavavalgustus, samuti olulises mahus turvakaameraid. Süsteemid on kaasaegsed ja vastavad nõuetele.

Teenused Teenuseid pakub Rapla valla sotsiaalosakond vajaduspõhiselt.

Toetavad ennetustegevused Kuritegevuse olukorra kaardistamise oleme jätnud politsei õlgadele. Jälgime nende andmestiku. Turvalisuse teemaliste sõnumite kommunikeerimine on valla meediaspetsilisti korraldada valla infokanalites.

Avaliku ruumi turvalisuse analüüsimine ei ole järjepidev. Toetavate teenuste tagamine ei ole läbi mõeldud ega korraldatud. Toetavad tegevused on ühekordsed.

Väga halb **Pigem halb** **Pigem hea** **Väga hea**

Toimub järjepidev avaliku ruumi turvalisuse analüüsimine ja vajadusel reageerimine. Läbi on mõeldud toetavate teenuste korraldus ja vajadusel tagatakse teenus. Toetavad tegevused on läbimõeldud ja järjepidevad.

Analüüs

Võimlaus on ennast parandada teenuste vallas ja nende paremas välja kommunikeerimises.

2.1.10 Perevägivalla/lähisuhtevägivalla ennetamine

Palun kirjelda järgmisi aspekte

Hinnangud

Ennetavad teenused Puuduvad.

Tugi abivajajatele Lähisuhtevägivalda kogeval inimesel on võimalik pöörduda konkreetse teenuse saamiseks taotlusega vallavalitsusse. Teenuse saamise otsustab Hoolekandekomisjon.

Toetavad tegevused Olukorras, kus inimene vajab abi pikemaajaliselt on põhjendatud juhtudel vallavalitsuse poolne toetus teenuste saamiseks pikema perioodi peale.

Ennetavaid teenuseid ei ole piisavalt. Tugi abivajajatele ei ole piisav. Toetavad tegevused on ühekordsed.

Väga halb **Pigem halb** **Pigem hea** **Väga hea**

Ennetavad teenuseid on piisavalt ja vastavad vajadustele. Tugi abivajajatele on kättesaadav ja vastab vajadustele. Toetavad tegevused on läbimõeldud ja järjepidevad.

Analüüs

Ohutus

Perevägivalda ennetamiseks puuduvad teenused. Perevägivalda teated jõuavad sotsiaaltööspsialistideni läbi Politsei- ja Piirivalveameti või läbi Ohvriabi. Sotsiaaltööspsialistid teevad koostööd piirkonnapolitseiametnikega kodukülastuste näol, kus nõustatakse kliente erinevatest teenustest vägivalda toimunise järgselt.

2.1 Turvaline elukeskkond. Kokkuvõte

HINNANG		TREND	
4	3	2	1
	3.0	○ 2.0	2.1.1 Nõuetele vastava joogiveega varustatus
	3.0	○ 2.0	2.1.2 Suplusvee kvaliteet
	3.0	○ 2.0	2.1.3 Veeohutuse alane ennetustöö
	3.0	↗ 3.0	2.1.4 Inimkannatanutega liiklusõnnetused
	2.0	○ 2.0	2.1.5 Tabatud joobes sõidukijuhid
	3.0	○ 2.0	2.1.6 Liiklusohutuse alane ennetustöö
	2.0	○ 2.0	2.1.7 Tuleohutuse alane ennetustöö
	3.0	○ 2.0	2.1.8 Varavastased süüteod
	3.0	○ 2.0	2.1.9 Süütegude ennetamine ja kahjude vähendamine
	1.0	↘ 1.0	2.1.10 Perevägivalda/lähisuhtevägivalda ennetamine

Kokkuvõte:

Turvalise elukeskkonna koha pealt võib Rapla valda lugeda selles osas olema positiivsel poolel. Välja joonistub trend, kus oluline on pöörata rohkem tähelepanu ennetustööle. See osa vajab tulevikus rohkem tähelepanu ja lahendusi.

TUGEVUSED

- Vähenenud inimkannatanutega liiklusõnnetuse arv Rapla vallas.
- Nõuetele vastavat joogiveet pakutakse olulisel määral elanikele valla territooriumil.
- Vähe varavastaseid süütegusid.

NÕRKUSED

- Tabatakse keskmisest suuremal hulgal alkoholi joobes sõidukijuhte.
- Vähenenud tuleohutuse alane ennetustöö.
- Perevägivalda/lähisuhtevägivalda suur osakaal võrreldes Eesti keskmisega.

2.2 Elukeskkond ja planeeringud

2.2.1 Ühistranspordi korraldus

Ühistranspordi korraldus

Hinnangud

Nõudlus ja pakkumine

Rapla vallas endal on keeruline analüüsida ühistranspordi kasutajate ja nõudlejaid. Teenust pakub PEÜTK. Võib hinnata, et olukord on stabiilne aga alati soov oleks paremale teenusele.

Rahastusmudel

Rahastus riiklikult ja ka teenuse tarbija osalemine (v.a. haavatavad elanike grupid). Raha on selles valdkonnas alati vähe.

Inimkeskus

Vastavalt küsitlusele/uurinule võib hinnata, et teenusega ollakse pigem rahul (54,5% vastanutest).

Teenuse nõudlust ja vajadustele vastavust ei analüüsita regulaarselt. Rahastusmudel ei ole jätkusuutlik ega arvesta kasutaja maksevõimet. Teenuse osutamisel ei ole piisavalt arvestatud inimkeskse.

Väga halb **Pigem halb** **Pigem hea** **Väga hea**

Teenuse nõudlust ja vastavust vajadustega analüüsitakse regulaarselt ning vajadusel reageeritakse. Rahastusmudel on jätkusuutlik ja arvestab kasutaja maksevõimet. Teenuse osutamisel on arvestatud inimkeskse lähenemise aspektidega.

Analüüs

Ühistransport on alati seisus, kus seda on võimalik parendada ja arendada. Samas tuleb tõdeda, et selleks on vajalik oluliselt suurem rahaliste vahendite hulk.

2.2.2 Koolitranspordi korraldus

Koolitranspordi kasutavate õpilaste arv

Koolitranspordi korraldus

Hinnangud

Nõudlus ja pakkumine

Kõigi valla koolide õpilastele pakutakse koolitransporti. Selle alusel saab hinnata, et nõudlus on hästi kaetud. Arvnäitajaid ei saa välja tuua.

Rahastusmudel

Rahastus toimub läbi KOV eelarve ning teenus hangitakse läbi riigihanke.

Inimkeskus

Üldisel hinnangul võib hinnata, et teenus on vajaduspõhiselt kujundatud (vastavalt koolide tunniplaanile jms). Samas väga persoonikeskseks ei ole seda võimalik kujundada.

Teenuse nõudlust ja vajadustele vastavust ei analüüsita regulaarselt.

Väga halb **Pigem halb** **Pigem hea** **Väga hea**

Teenuse nõudlust ja vastavust vajadustega analüüsitakse regulaarselt

Rahastusmudel ei ole jätkusuutlik. Teenuse osutamisel ei ole piisavalt arvestatud inimkeskse lähenemise aspektidega.

ning vajadusel reageeritakse. Rahastusmudel on jätkusuutlik. Teenuse osutamisel on arvestatud inimkeskse lähenemise aspektidega.

Analüüs

On olemas positiivne ja toimiv teenus. Edaspidi on väljakutse teenuse rahastuse tagamine ja hankes teenuspakkujate oma pakkumuse alusel teenuse täitmise suutlikkus.

2.2.3 Avaliku ruumi ligipääsetavus ja heakord

Avalike ruumide ligipääsetavuse erinevad aspektid

Hinnangud

Tark planeerimine

Rapla vallas on loodud viimastel aastal olulises mahus juurde avalike mänguväljakuid ja avaliku linnaruumi (Rapa Keskväljak). samuti planeeringute juures soovitatakse arendajatel pakkuda ka ühisalasid, kus oleks võimalus elanikel oma vaba aega veeta.

Turvalisus ja heakord

Rapla vald on renoveerinud kogu oma tänavavalgustuse viimase 4 aasta jooksul ja oluliselt ka laiendanud turvakaamerate võrku. Samuti on paigaldatud avaliku ruumi uut välimööblit.

Inimkesksus

Uute objektide planeerimisel ja projekteerimisel jälgitakse võrdsete võimaluste aspekte ja püütakse tagada ligipääsetavust kõigile elanikkonna gruppidele.

Avaliku ruumi ligipääsetavuse hindamine ei ole regulaarne ega süsteemne. Planeerimisel ei ole läbivalt arvestatud erivajadustega. Turvalisuse ja heakorra tagamisega esineb sageli probleeme.

○ ○ ● ○
Väga halb Pigem halb Pigem hea Väga hea

Avaliku ruumi ligipääsetavuse hindamine on regulaarne ja süsteemne. Läbivalt on arvesse võetud erinevaid vajadusi (nt lapsevanker, ratastool, nägemispuudega inimesed jne), mis arvestavad muuhulgas elanike arvamusega. Turvalisus ja heakord on tagatud.

Analüüs

Oleme viimasel ajal teinud tubli sammu edasi ja püüame ka edaspidi liikuda arengus.

2.2.4 Alkoholi ja tubakatarvitamist mõjutavad tegurid

Alaealiste toime pandud alkoholiseaduse rikkumised

Tabel 2.2.4.1 Alaealiste toime pandud alkoholiseaduse rikkumised

	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Alaealiste toime pandud alkoholiseaduse rikkumiste arv	158	118	103	73	57	115	99	40

Alkoholi ja tubakatarvitamist mõjutavate tegurite hindamine

Hinnangud

Tark planeerimine

Vald teeb koostöös maakonna tervisedenduse nõukoguga testostlemisi.

Ravi- ja nõustamisteenused

Koostöös lastekaitse ja politseiga suunatakse alaealised vajadusel vastavatesse programmidesse

Toetavad tegevused

Vastavalt võimalustele osaletakse erinevates programmides ja koolitustel.

Alkoholi- ja tubakatarvitamise ennetamise ja vähendamisega ei tegeleta järjepidevalt. Ei viida ellu testostlemisi. Ravi- ja nõustamisteenuste korraldus ja kättesaadavus ei ole läbi mõeldud. Toetavad tegevused on ühekordsed.

○ ○ ○ ●
Väga halb Pigem halb Pigem hea Väga hea

Alkoholi- ja tubakatarvitamise ennetamise ja vähendamisega tegeletakse läbimõeldult ja järjepidevalt. Viiakse ellu regulaarseid testostlemisi. Läbi on mõeldud ravi- ja nõustamisteenuste korraldus ja tagatud vajadusel kättesaadavus. Toetavad tegevused on järjepidevad ja süsteemsed.

Analüüs

Alaealiste alkohooli ja tubakatarvitamine on viimase nelja aasta jooksul märgatavalt vähenenud. Seega võib järeldada, et ennetus ja teavitustöö on vilja kandnud.

2.2.5 Toitumist ja liikuvat eluviisi mõjutavad tegurid

Toitumist mõjutavad tegurid

Hinnangud

Tark planeerimine

Toitlustuse järelevalve- kontrollime koostöös tervisenõukoguga lasteasutustes (koolid, lasteaiad) pakutava toidu kvaliteeti Tervisedendavad lasteaiad ja koolid Toidupakkide jagamine haavatavatele sihtrühmadele valla sotsiaalosakonna kaudu

Nõustamisteenused

Üldist toitumisenõustaja teenust vald ei paku Rapla Haiglas on diabeediõde, kes nõustab toitumisaselst diabeetikuid

Toetavad tegevused

Kokkade täiendkoolitused koostöös Kehtna Kutsehariduskeskusega
Südamekuu raames toimuvad tegevused elanikele Tre Raadios
tervisesaated

Allasutustes ei tegeleta järjepidevalt toitlustuse kvaliteediga.

Nõustamisteenuse korraldus ei ole läbi mõeldud ega tagatud. Toetavad tegevused on ühekordsed.

Allasutustes tegeletakse järjepidevalt toitlustuse kvaliteediga.

Nõustamisteenuse korraldus on läbi mõeldud ja vajaduselt tagatakse. Toetavad tegevused on järjepidevad ja läbimõeldud.

Liikumist mõjutavad tegurid

Hinnangud

Tark planeerimine

Rajame vallas vastavalt võimalustele uusi kergliiklusteid- kergliiklusteede võrgustiku vajaduspõhine järk-järguline väljaarendamine Raplamaa kergliikluse teemaplaneeringu alusel

Turvalisus ja heakord

Valgustatud kergliiklusteed, rattaparklad koolide juures

Toetavad tegevused

Tre Raadios tervisesaated Könningrühvide käivitamine valla erinevates kohtades Üleskutsed liikumisüritustele valla lehes

Avaliku ruumi planeerimisel ei arvestata muudatuste mõju igapäevasele liikumisele. Turvalisus ja heakord liikumist toetaval taristul ei ole piisav. Toetavad tegevused on ühekordsed.

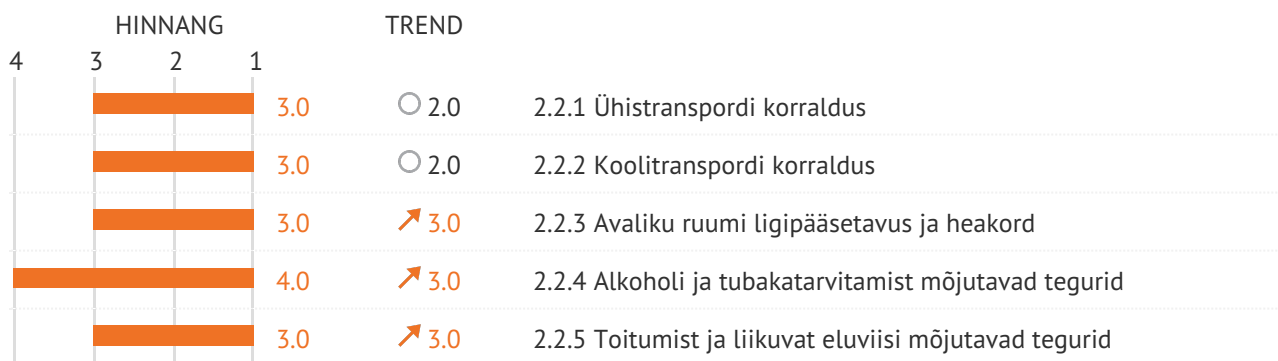
Avaliku ruumi planeerimisel arvestatakse muudatuste mõju igapäevasele liikumisele. Liikumist toetava taristu turvalisus ja heakord on tagatud. Toetavad tegevused on läbimõeldud ja järjepidevad.

Analüüs

Tervisliku toitumise nõustamisvõimaluste toetamine, teavitustöö.

Kergliiklusteede võrgustiku väljaarendamine väga oluline, kuna suurendab elanike turvalist jalgsi- ja jalgrattaga liikumise võimalusi.

2.2 Elukeskkond ja planeeringud. Kokkuvõte

Kokkuvõte:

Ühistranspordi ja koolitranspordi korralduse saab hinnata rahuldavaks ehk vallas on ühistransport korraldatud viisil, mis tagab elanikele suuremas mahus nende liikumisvajaduse (küll mitte alati elanikule sobival ajal ja tihedusega). Uuemates kaasaegsetes hoonetes on ka ligipääsetavus kõigile elanikkonna gruppidele tagatud ja uued hooned ehitatakse nõuetele vastavad. Halvem on olukord vanemate hoonetega ja rajatistega. Kaubandusvõrgust alaealistele tubakatoodete ja alkoholi kättesaadavus on vähenenud ajas. Samas ei ole andmeid kuidas on trendid käest-kätte müüdavate toodetega. Õpilastele pakutava toitlustuse üle on järelevalve olemas ning ka toimuvad erinevad kampaaniad ning teavitustöö. KOV ise ei ole panustanud toitumishooldamise teenuse pakkumisesse.

TUGEVUSED

- Kaubandusvõrgust alaealistele tubakatoodete ja alkoholi kättesaadavus on vähenenud ajas
- Tervisedendavad lasteaiad ja koolid, lasteasutuste toitlustuse järelevalve.
- Koolitranspordi hea korraldus.

NÕRKUSED

- Vähenenud kergteede võrk (on küll kergteid kuid nende ühendamine ühte võrku on puudulik)
- Elanike väga suur autostumine (kasutatakse peamise liikumisviisina autosid - allikas on Rapla maakonna liikuvuse uuring)
- käest-kätte müüdavate alkoholi ja tubakatoodete osas on puudulikud (teada on, et juhtumeid on hulgaliselt).

2.3 Osalusvõimalused

2.3.1 Aktiivne kogukond ja kaasamine

Kodanikeühenduste arv

Tabel 2.3.1.1 Kodanikeühenduste arv

	2017	2018	2019	2020	2021
KOVis tegutsevate kodanikeühenduste arv	93	109	112	121	118

Kodanikuaktiivsuse toetamine

Hinnangud

Tark planeerimine

Rapla vallal on olemas mittetulundusliku tegevuse toetamiseks volikogu poolt kinnitatud kord ning regulaarsed toetusprojektide voorud. Samuti püütakse võimalusel anda ka lisa toetust aktiivsetele gruppidele omaosaluste katteks teistes projektides kui taotletav objekt/teenus on avalikust edendava suunaga.

Toetavad tegevused

Rapla vald viib läbi oma aktiivsete inimeste tunnustamist volikogu poolt kinnitatud korra järgi. Samuti esitatakse aktiivselt omapoolseid kandidaate teistele tunnustamistele nii maakonnas kui vabariiklikele tasanditele.

Kogukonna ja kodanikeühenduste kaasamine kohaliku elu korraldamisesse ja strateegilisse planeerimisse ei ole järjepidev ega tulemuslik. Toetus ja koostöö on vähene. Toetavad tegevused on ühekordsed.

○ ○ ● ○
Väga halb Pigem halb Pigem hea Väga hea

Kogukonda ja kodanikeühendusi kaasatakse järjepidevalt ja tulemuslikult nii kohaliku elu korraldamisesse kui strateegilisse planeerimisse. Tagatud on pidev tugi ja toimub tihe koostöö. Toetavad tegevused on järjepidevad ja läbimõeldud.

Analüüs

Aktiivsed kogukonnad on olnud ajast aega kaasatud. Samuti püüame jätkuvalt aktiviseerida rohke 3. sektori osalust ning kodanike tuua läbi ühenduste neid veel rohkem aktiviseeruma ja kohalikus elus kaasa rääkima/töötama/osalema.

2.3.2 Kohalik kultuurielu

Kohaliku kultuurielu erinevad aspektid

Hinnangud

Nõudlus ja pakkumine

Rapla vallas on viis hallatavat kultuuriasutust, üks kino, üks muuseum, üks raamatukogu millel on 12 haruraamatukogu. kõik kultuuriasutused pakuvad palju erinevaid üritusi. Lisaks valla hallatavatele asutustele pakuvad erinevaid tegevusi (näitusi, festivale, teatrit, kontserte, laatasid

jne) paljud mittetulundusühingud.

Rahastusmudel

Valla hallatavaid asutusi ja nende põhikirjalise tegevuse täitmiseks on asutustel eelarvelised vahendid. Kolmanda sektori (MTÜ-de) rahastus on läbi projektide. Projektide rahastus on viimase nelja aasta jooksul keskmiselt 55 000 eurot aastas.

Inimkesksus

Ühistransport ei võimalda liikumispuudega inimesel mugavalt ja iseseisvalt liikuda. Samuti on enamus linnavälised bussipeatused kõrgete äärekividega. Peatused on enamasti valgustamata.

Teenuse nõudlust ja vajadustele vastavust ei analüüsita regulaarselt. Rahastusmudel ei ole jätkusuutlik. Teenuse osutamisel ei ole piisavalt arvestatud inimkeskse lähenemise aspektidega.

Teenuse nõudlust ja vastavust vajadustega analüüsitakse regulaarselt ning vajadusel reageeritakse. Rahastusmudel on jätkusuutlik. Teenuse osutamisel on arvestatud inimkeskse lähenemise aspektidega.

Analüüs

Täiendavaks vajaduseks on rahaliste vahendite suurenemine. Toetuste soovijaid on oluliselt rohkem kui võimalus neid toetada.

Vald peaks panema paika kultuuris prioriteedid ja märgiürituste rahastusskeemi.

2.3.3 Võimalused noorsootöös osalemiseks ning osalus- ja kuuluvuskogemuse saamiseks

Noorsootöö erinevad aspektid

Hinnangud

Tark planeerimine

Rapla vallas on noortekeskus mille alla kuulub 7 noortetuba üle valla. Noorsootöötajad on läbinud palju erinevaid koolitusi, et pakkuda noortele kvaliteetset teenust. Noorsootöötajad oskavad noori suunata abi saamiseks. Rapla vallas on eelneval kolmel aastal noortevolikogu. Hetkel seda ei ole, kuna noortel puudub selle vastu huvi.

Rahastusmudel

Noortekeskus on valla hallatav asutus ja saab eelarvelisi vahendeid. Noortekeskuse nelja aasta keskmine eelarve on 130 000 eurot.

Inimkesksus

Noortekeskuse töötajad on muutustega kaasaminejad. Tegevust planeerimisel arvestatakse erivajadustega noortega. Väikese valla eeliseks on see, et saame teha kiireid muutmisi vastavalt sellele mis erivajadusega noor soovib tegevustes kaasa lüüa. Hetkel ei ole füüsilise erivajadustega noori noortekeskuses.

Noorsootöö olukorda ei analüüsita regulaarselt ning ei ole loodud piisavalt võimalusi kohaliku elu korraldamisse panustamiseks.

Noorsootöö olukorda analüüsitakse regulaarselt ning noortele on loodud võimalused kohaliku elu korraldamisse panustada. Rahastusmudel on

Rahastusmudel ei ole jätkusuutlik ega taskukohane osalejale. Tegevuste pakkumisel ei ole arvestatud kõigi vanuserühmade vajaduste ja huvidega (sh erivajadused)

jätkusuutlik ja osalejale taskukohane. Tegevuste pakkumisel on arvestatud erinevate vanuserühmade vajaduste ja huvidega (sh erivajadused).

Analüüs

Noortekeskus on muutustega kaasa minev ja kiiresti arenev asutus, haarates terve valla noori erinevates piirkondades.

Järgmiste aastate arenguks on rahvusvaheline noorsootöö.

2.3.4 Noorsootöö ja huvihariduse kättesaadavus KOV-is

Analüüs

Noortekeskusel on seitse noortetuba valla erinevates piirkondades. Noortekeskuses on võimalik osaleda erinevates ringitegevustes ja väljasõitudel. noortekeskus ja selle tegevused on tasuta. noorsootöötajad teevad koostööd koolidega ja käivad võimalusi tutvustamas. tegevusi on igale vasesugrupile. Füüsilise erivajadustega noortel on vaba ligipääs kahele noortetoale (Rapla ja Juuru). Vaimse puudega noored saavad pea kõigis tegevustes kaasa lüüa.

valla huvikooli on üks, muusikakooli kaks, munitsipaalhuvikooli neli - tegevused on tasulised. Soovijad leiavad ise vajaliku info. Tegevused on jaotatud vanuse ja oskuspõhiselt. erivajadustega noortel on valikuid vähe ja ligipääsetavus on raskendatud.

Noortel on väga palju erinevaid võimalusi. Ringitegevused toimuvad nii koolide, noortekeskuse noortetubades ja era teenusepakkujate juures.

2.3.5 Organiseeritud osalusvõimalused noortele

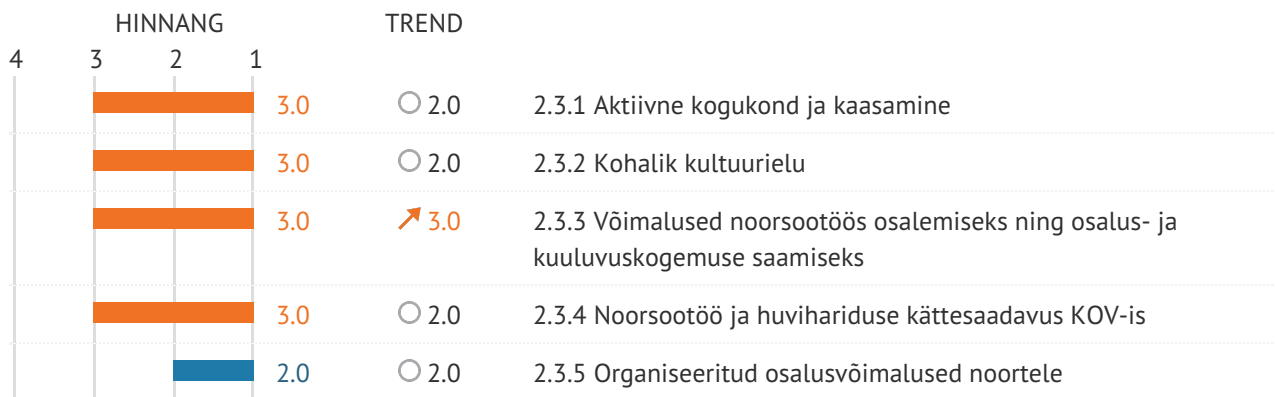
Analüüs

Vallavolikogu juurde on loodud noortevolikogu. Noortevolikogu huviliste leidmine on väga keeruline. Noored ei ole huvitatud. Noored sooviksid, et iga kooli õpilasesindusega käiakse eraldi teemasid rääkimas ja arutamas.

Vallavalitsus ja volikogu on noortevolikogust huvitatud ja soosival seisukohal.

Hetkel noortevolikogu ei ole - noorte huvi puudub.

2.3 Osalusvõimalused. Kokkuvõte

Kokkuvõte:

Rapla vallas on hästi korraldatud ja paljude võimalustega kultuurielu ning noorsootöö võimalused (lisaks huviringide mitmekesisus ja paljusus). Rapla vallas on suhteliselt aktiivne mittetulunduslik tegevus ja MTÜde hulk (kodanikuühiskond), mis on ajas püsinud stabiilne. Noortele on pakutud osalust aktiivselt kohaliku elu poliitika kujundamises kuid noored ei soovi selles valdavalt osaleda läbi pakutava noortevolikogu.

TUGEVUSED

- Paljude võimalustega kultuurielu.
- Paljude võimalustega noorsootöö valdkond vallas.
- Aktiivne kodanikuühiskond (3. sektor).

NÕRKUSED

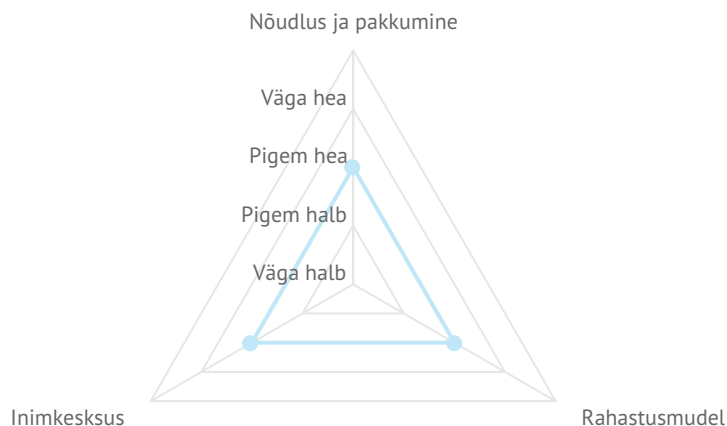
- Lasteaiakohtade puudus kõigile soovijatele neile sobivas asukohas.
- Elanikule sobiva professioni ja tasuga töökohtade puudus.
- Noorte kehv osalus noortevolikogu töös.

3. Universaalsete teenuste kättesaadavus ja kvaliteet

3.1 Tervishoiuga seotud universaalsed teenused

3.1.1 Esmatasandi tervishoiuteenuse kättesaadavus

Esmatasandi tervishoiuteenus

Joonis 3.1.1.a Esmatasandi tervishoiuteenused

Kirjeldused ja hinnangud

Nõudlus ja pakkumine

Rapla vallas pakuvad esmatasandi tervishoiu teenust Rapla PAKis 7 perearsti ja Juurus 1 perearst. Rapla Vesiroosi Koolis ja Rapla Kesklinna Koolis on koolitervishoiu õed, pakutakse teenust ka Rapla Gümnaasiumile. Väiksemad koolid saav koolitervishoiuteenust perearstide poolt (Hagudi, Juuru, Kaiu, Alu, Kabala). Rapla vallas asub ka Raplamaa Haigla kus on pakkuda väga palju erinevaid teenuseid sh vaimse tervise õde, ämmaemandad, füsioteraapia ja kodune õendusabi. Rapla vallas on 4 apteeki, kõik asuvad Rapla linnas. Rapla linnas on mitmeid hambaravi teenust pakkuvaid firmasid - Denta Hambaproteesi OÜ, Dr. Helve Riisalu Hambaravi, Epp Sarapuu hambaravi OÜ, Erapolikliinik Praxis OÜ, Gaident OÜ, Rapla Hambakliiniks ja Margarita Puusta Hambaravi OÜ.

Rahastusmudel

Kuna KOV ise otse rahastusmudelil ei osale (vahendid tagatakse läbi allasutuste) siis ei oska ka kommenteerida.

Inimkesksus

Teenused on Rapla linnas väga hästi kättesaadavad, keerulisem on see maakohtades, mis on ka loomulik. 2022. aastal toimunud tervishoiuteenuste rahulolu uuringu tulemused olid järgmised: Rapla valla inimesi vastas 277. 82 % vastanutest on esmatasandi teenusega väga rahul või enam-vähem rahul, 16 % (45 in) ei olnud erinevatel põhjustel teenusega rahul. Põhiliselt toodi välja, et vastuvõtu järjekorrad on liiga pikad (28 %), ei saa enam otse arstiga rääkida (varem olid telefonitunnid

arstiga) – 22 %, rohkem tahaks suhelda ka vastuvõtul perearstiga, mitte pereõega kogu aeg (14 % - nimetati ka mitmel korral, et pidevalt on ka erinevad õed, kes inimest ei tea ja alustad nagu uuesti oma lugu), ei tehta ka alati analüüse (ka mitte oma raha eest) jms.

Teenuse nõudlust ja vajadustele vastavust ei analüüsita regulaarselt. Rahastusmudel ei ole jätkusuutlik ega arvesta kasutaja maksevõimet. Teenuse osutamisel ei ole piisavalt arvestatud inimkeskse lähenemise aspektidega.

○ ○ ● ○
Väga halb Pigem halb Pigem hea Väga hea

Teenuse nõudlust ja vastavust vajadustega analüüsitakse regulaarselt ning vajadusel reageeritakse. Rahastusmudel on jätkusuutlik ja arvestab kasutaja maksevõimet. Teenuse osutamisel on arvestatud inimkeskse lähenemise aspektidega.

Analüüs

Kuna teenus on hästi tagatud, näeme pigem arengut selles, kui suudame teenust säilitada sellel tasemel.

3.1.2 Eriarstiabi kättesaadavus

Eriarstiabi teenus

Kirjeldused ja hinnangud

Nõudlus ja pakkumine

Ambulatoorset eriarstiabi osutab maakonnas Raplammaa haigla polikliinik järgmistel erialadel: ✓ Sisehaigused ✓ Neuroloogia ✓ Kardioloogia ✓ Reumatoloogia ✓ Pulmonoloogia ✓ Dermatoveneroloogia ✓ Üldkirurgia ✓ Ortopeedia ✓ Günekoloogia ja sünnitusabi ✓ Otorinolaringoloogia ✓ Uroloogia ✓ Endokrinoloogia ✓ Pediaatria ✓ Psühhiaatria ✓ Taastusravi ja füsioatria ✓ Radioloogia (röntgen- ja ultraheliuuringud) ✓ Laborimeditsiin (koostöös Põhja-Eesti Regionaalhaiglagaga) Ämmaemanda iseseisva vastuvõtu on Raplammaa Haigla korraldanud Raplas, Märjamaal ja Kohilas. Haigla polikliinikus toimuvad regulaarselt vaimse tervise õe, diabeediõe, ostoporoosiõe ja tromboosiõe vastuvõttud. Samuti on 1x kuus võimalik teostada noorsportlaste tervisekontrolli. Psühhiaatrilise abi andmist toetavad kliinilised psühholoogid. SA Raplammaa Haiglal on koduõenduse tegevusluba. 109 Eriarstlikku tegevust ja selleks vajalikke tugiteenuseid toetab Põhja-Eesti Regionaalhaigla. Samuti toimub sisuline erialane koostöö Ida-Tallinna Keskhaigla ja teiste haiglatega. Suurem osa maakonna elanikest asub 30-minutilise teekonna kaugusel Raplammaa Haiglast ja 60-minutilise kohalejõudmise kaugusel Tallinnast. Hea teedevõrk ja Rapla suunal suhteliselt hästi toimiv ühistransport (bussid, rongid) tagavad kiire jõudmise haiglasse. Kuid Raplast kaugemate kantide elanikel on raskusi Raplasse arstile pääsemisega. Tallinnasse pääsemine võib olla veelgi problemaatilisem. Transpordi korraldamisel on abiks ka kohalikud omavalitsused. Vajadusel on ka Raplammaa haigla on korraldanud patsientide transpordi Põhja-Eesti Regionaalhaiglasse või teistesse haiglatesse ja tagasi (haiglal on olemas raamiga auto). Erasektoris osutavad eriarstiabi: ✓ OÜ Praxis (günekoloogia) ✓ OÜ Kohila Meedik (günekoloogia) ✓ OÜ Cilia (oftalmoloogia).

Rahastusmudel

Rahastab peamiselt Tervisekassa.

Inimkesksus

Erivajadusega ja eakad inimesed, riskipered ning inimesed, kelle erivajadus takistab isikliku või ühissõiduki kasutamist, saavad kasutada sotsiaal- ja invatransporditeenust, et jõuda eriarsti vastuvõtule. Rapla Hooldekeskus pakub puuetega inimestele invatransporditeenust ja sotsiaaltransporditeenust. Teenust osutatakse eelkõige rahvastikuregistri andmetel Rapla vallas elavatele isikutele, kellel on arstliku ekspertiisi komisjoni või ekspertarsti poolt määratud raske või sügav puue, mille üheks tunnuseks on liikumisabivahendite (ratastool, rulaator, kargud) kasutamine või kõrvalise abi vajadus liikumisel ja transpordivahendi kasutamisel. Sotsiaaltransporditeenus on suunatud inimestele, kelle erivajadus takistab isikliku või ühissõiduki kasutamist valla haldusterritooriumil või riigi territooriumil liikumisel. Teenust pakutakse ka eakatele, riskiperedele jt, kellel puuet määratud ei ole, kuid liikumine võib olla erinevatel põhjustel takistatud

Teenuse nõudlust ja vajadustele vastavust ei analüüsita regulaarselt. Rahastusmudel ei ole jätkusuutlik ega arvesta kasutaja maksevõimet. Teenuse osutamisel ei ole piisavalt arvestatud inimkeskse lähenemise aspektidega.

Teenuse nõudlust ja vastavust vajadustega analüüsitakse regulaarselt ning vajadusel reageeritakse. Rahastusmudel on jätkusuutlik ja arvestab kasutaja maksevõimet. Teenuse osutamisel on arvestatud inimkeskse lähenemise aspektidega.

Analüüs

Silmaarsti teenus vajab kättesaadavuse parendamist, kuna lähim vastuvõtt asub Kohila Tervisekeskuses.

Nahaarsti vastuvõtule pääsemist tuleks parendada.

Samuti on puudus täiendavalt vaimse tervise spetsialistidest (lastepsühhiaater, psühholoog).

Hambaravi teenuse puhul on vajadus valvehambaarsti järele Raplas.

3.1.3 Koolilaste tervise ülevaatused

Koolilaste tervise ülevaatused

Hinnangud

Ennetavad teenused

Koolitervishoiuteenus on tagatud suuremates koolides (Rapla Keslinna Kool, Rapla Vesiroosi Kool ja Rapla Gümnaasium), ülejäänud piirkonnad on perearstide teenindada või pakutakse teenust. Koolitervishoiuteenuse suuremad tegevused on tervise edendamine, haiguste ennetamine, tervise järelevalve ja esmaabi. Koolitervishoiu raames viiakse läbi profülaktilised läbivaatused I, III, VII ja XI klassi õpilastele. Koolitervishoiuteenuse osa on ka koostöö hambahaiguste ennetamiseks ning perearstide juurde ennetavatele tervisekontrollidele suunamiseks, samuti koostöö õpilaskodude õpilastele vajalike teenuste saamise abistamisel. Koolitervishoiu teenust osutatakse õppetöö toimumise ajal kooli pidajaga

kooskõlastatud tööaja graafiku alusel.

Tugi abivajajatele

Toitumisnõustaja teenus puudub. Koolitervishoiu öde juhib tähelepanu ja edastab vajadusel lapsevanemale info. Vastavate teadmiste edastamine toimub ka inimeseõpetuse aine raames.

Toetavad tegevused

Erinevad terviseteemalised saated Tre Raadios, Tervisealaste sõnumite ja teabe edastamine kohalikus ajalehes Rapla Teataja. Koolitervishoiust saadud teavet kasutatakse edasiste uuringute planeerimisel.

Ennetavaid teenuseid ei ole piisavalt. Tugi abivajajatele ei ole piisav. Toetavad tegevused on ühekordsed.

Ennetavad teenuseid on piisavalt ja vastavad vajadustele. Tugi abivajajatele on kättesaadav ja vastab vajadustele. Toetavad tegevused on läbimõeldud ja järjepidevad.

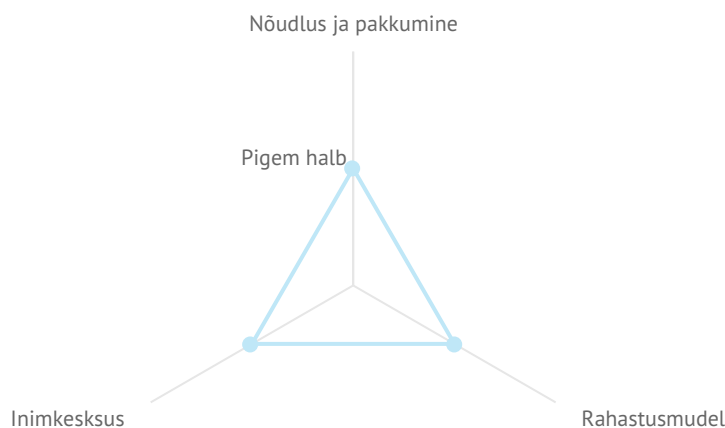
Analüüs

Vajadus toitumisnõustaja teenuse järele, kuna laste ja noorte ülekaalulisus ja toitumishäired on jätkuvalt probleemiks.

Toitumisnõustaja teenuse rahastamisküsimusele tuleks leida lahendus, kuna tegemist on lapsevanemale tasulise teenusega ja see võib saada takistuseks teenuse kasutamisel.

3.1.4 Nõustamisteenuste kättesaadavus

Psühholoogiline individuaalnõustamine

Joonis 3.1.4.a Nõustamisteenuste kättesaadavus

Kirjeldused ja hinnangud

Nõudlus ja pakkumine

Rapla Haigla- teenust pakuvad 3 kliinilist psühholoogi, Rapla Noorte

Nõukoda. Pöördumiste arv on üha kasvamas, eriti suurel määral on kasvutrendis noorte pöördumised

Rahastusmudel

Rahastusmudeli osas on järgmine info- rahastatakse läbi Rapla Haigla (saatekirjaga pöördumistel tasub Tervisekassa), Töötukassa suunamisel, (tingimuseks töötuna arvel olemine), KOV-i sotsiaalosakonna kaudu avalduse alusel ja samuti lapsevanemate omafinantseeringu kaudu.

Inimkesksus

Erivajadusega ja eakad inimesed, riskipered ning inimesed, kelle erivajadus takistab isikliku või ühissõiduki kasutamist sotsiaal- ja invatransporditeenust, saavad abi, et jõuda eriarsti vastuvõtule.

Teenuse nõudlust ja vajadustele vastavust ei analüüsita regulaarselt. Rahastusmudel ei ole jätkusuutlik ega arvesta kasutaja maksevõimet. Teenuse osutamisel ei ole piisavalt arvestatud inimkeskse lähenemise aspektidega.

Teenuse nõudlust ja vastavust vajadustega analüüsitakse regulaarselt ning vajadusel reageeritakse. Rahastusmudel on jätkusuutlik ja arvestab kasutaja maksevõimet. Teenuse osutamisel on arvestatud inimkeskse lähenemise aspektidega.

Psühholoogiline perenõustamine

Hinnangud

Nõudlus ja pakkumine

Teenust osutavad 3 kliinilist psühholoogi. Abivajajate arv kasvutrendis, nõudlus suurenemas, eelkõige noorte vaimsete probleemide tõttu.

Rahastusmudel

Rahastusmudeli osas on järgmine info- rahastatakse läbi Rapla Haigla, KOV-i sotsiaalosakonna kaudu avalduse alusel ja samuti lapsevanemate omafinantseeringu kaudu

Inimkesksus

Ligipääs on tagatud, võõrkeeltes on nõustamisteenus olemas mingil määral (vene keel, inglise keel)

Teenuse nõudlust ja vajadustele vastavust ei analüüsita regulaarselt. Rahastusmudel ei ole jätkusuutlik ega arvesta kasutaja maksevõimet. Teenuse osutamisel ei ole piisavalt arvestatud inimkeskse lähenemise aspektidega.

Teenuse nõudlust ja vastavust vajadustega analüüsitakse regulaarselt ning vajadusel reageeritakse. Rahastusmudel on jätkusuutlik ja arvestab kasutaja maksevõimet. Teenuse osutamisel on arvestatud inimkeskse lähenemise aspektidega

Sõltuvusprobleemidega isikute ja perede psühholoogiline nõustamine

Hinnangud

Nõudlus ja pakkumine

Teenust osutavad 3 kliinilist psühholoogi, Mittetulundusühing Rapla

Maakonna Psühholoogiasteenistus, Rapla Noorte Nõukoda. Abivajajate arv kasvutrendis, nõudlus suureneb, eelkõige noorte vaimsete probleemide tõttu.

Rahastusmudel

Rahastusmudeli osas on järgmine info- rahastatakse läbi Rapla Haigla, KOV-i sotsiaalosakonna kaudu avalduse alusel ja samuti lapsevanemate omafinantseeringu kaudu.

Inimkeskus

Ligipääs on tagatud, võõrkeeltes on nõustamisteenus olemas mingil määral (vene keel, inglise keel).

Teenuse nõudlust ja vajadustele vastavust ei analüüsita regulaarselt. Rahastusmudel ei ole jätkusuutlik ega arvesta kasutaja maksevõimet. Teenuse osutamisel ei ole piisavalt arvestatud inimkeskse lähenemise aspektidega.

Teenuse nõudlust ja vastavust vajadustega analüüsitakse regulaarselt ning vajadusel reageeritakse. Rahastusmudel on jätkusuutlik ja arvestab kasutaja maksevõimet. Teenuse osutamisel on arvestatud inimkeskse lähenemise aspektidega.

Kriisinõustamine

Hinnangud

Nõudlus ja pakkumine

Teenust osutavad 3 kliinilist psühholoogi, Mittetulundusühing Rapla Maakonna Psühholoogiasteenistus. Abivajajate arv kasvutrendis, nõudlus suureneb, eelkõige noorte vaimsete probleemide tõttu. Lisaks üleriigiline usaldustelefon 126 eesti keeles ja 127 vene keeles.

Rahastusmudel

Rahastusmudeli osas on järgmine info- rahastatakse läbi Rapla Haigla, KOV-i sotsiaalosakonna kaudu avalduse alusel ja samuti lapsevanemate omafinantseeringu kaudu.

Inimkeskus

Ligipääs on tagatud, võõrkeeltes on nõustamisteenus olemas mingil määral (vene keel, inglise keel).

Teenuse nõudlust ja vajadustele vastavust ei analüüsita regulaarselt. Rahastusmudel ei ole jätkusuutlik ega arvesta kasutaja maksevõimet. Teenuse osutamisel ei ole piisavalt arvestatud inimkeskse lähenemise aspektidega.

Teenuse nõudlust ja vastavust vajadustega analüüsitakse regulaarselt ning vajadusel reageeritakse. Rahastusmudel on jätkusuutlik ja arvestab kasutaja maksevõimet. Teenuse osutamisel on arvestatud inimkeskse lähenemise aspektidega.

Eneseabi grupid (grupinõustamine)

Hinnangud

Nõudlus ja pakkumine

Ojaveere Teraapiakeskus, Mittetulundusühing Rapla Maakonna Psühholoogiateenistus Nõudlus on kasvutrendis.

Rahastusmudel

Rahastust korraldatakse läbi Rapla Haigla, samuti pöördujate omafinantseering.

Inimkesksus

Ligipääs on tagatud, erinevates võõrkeeltes osutatakse teenust vähesel määral (vene keel)

Teenuse nõudlust ja vajadustele vastavust ei analüüsita regulaarselt. Rahastusmudel ei ole jätkusuutlik ega arvesta kasutaja maksevõimet. Teenuse osutamisel ei ole piisavalt arvestatud inimkeskse lähenemise aspektidega.

Teenuse nõudlust ja vastavust vajadustega analüüsitakse regulaarselt ning vajadusel reageeritakse. Rahastusmudel on jätkusuutlik ja arvestab kasutaja maksevõimet. Teenuse osutamisel on arvestatud inimkeskse lähenemise aspektidega.

Raseduskriisi nõustamine

Hinnangud

Nõudlus ja pakkumine

Erakliinik Praxis osutab raseduskriisi nõustamisalast teenust 2x kuus

Rahastusmudel

Suunamiskirjaga on nõustamine tasuta, toetab Tervisekassa.

Inimkesksus

Ligipääs on tagatud, võõrkeeltes teenuse osutamine on piiratud.

Teenuse nõudlust ja vajadustele vastavust ei analüüsita regulaarselt. Rahastusmudel ei ole jätkusuutlik ega arvesta kasutaja maksevõimet. Teenuse osutamisel ei ole piisavalt arvestatud inimkeskse lähenemise aspektidega.

Teenuse nõudlust ja vastavust vajadustega analüüsitakse regulaarselt ning vajadusel reageeritakse. Rahastusmudel on jätkusuutlik ja arvestab kasutaja maksevõimet. Teenuse osutamisel on arvestatud inimkeskse lähenemise aspektidega.

Noorte seksuaaltervise alane nõustamine

Hinnangud

Nõudlus ja pakkumine

Erakliinik Praxis osutab teenust, nõustamine on tasuta tervisekindlustatud ja tervisekindlustamata kuni 26-a (kaasa arvatud) mõlemast soost noortele.

Rahastusmudel

Rahastus Tervisekassa poolt

Inimkesksus

Teenuse on peamiselt eesti keeles pöördujatele, võõrkeeltes teenuse osutamine piiratud

Teenuse nõudlust ja vajadustele vastavust ei analüüsita regulaarselt. Rahastusmudel ei ole jätkusuutlik ega arvesta kasutaja maksevõimet. Teenuse osutamisel ei ole piisavalt arvestatud inimkeskse lähenemise aspektidega.

Väga halb **Pigem halb** **Pigem hea** **Väga hea**

Teenuse nõudlust ja vastavust vajadustega analüüsitakse regulaarselt ning vajadusel reageeritakse. Rahastusmudel on jätkusuutlik ja arvestab kasutaja maksevõimet. Teenuse osutamisel on arvestatud inimkeskse lähenemise aspektidega.

Pere- ja beebikool

Hinnangud

Nõudlus ja pakkumine

Rapla Beebikool. Teenust pakub RIDIRADIRALLA OÜ, Rapla Keskraamatukogu ruumides, 2x nädalas.

Rahastusmudel

Lapsevanem rahastab ise, 40€ kuu või 8€ kord.

Inimkesksus

Teenust pakutakse eesti keeles, ligipääs tagatud ka erivajadusega inimestele

Teenuse nõudlust ja vajadustele vastavust ei analüüsita regulaarselt. Rahastusmudel ei ole jätkusuutlik ega arvesta kasutaja maksevõimet. Teenuse osutamisel ei ole piisavalt arvestatud inimkeskse lähenemise aspektidega.

Väga halb **Pigem halb** **Pigem hea** **Väga hea**

Teenuse nõudlust ja vastavust vajadustega analüüsitakse regulaarselt ning vajadusel reageeritakse. Rahastusmudel on jätkusuutlik ja arvestab kasutaja maksevõimet. Teenuse osutamisel on arvestatud inimkeskse lähenemise aspektidega.

Muud (juhul kui on)

Kirjeldused ja hinnangud

Teenus

Teenuse kirjeldus:

Kriisinõustamine Raplamaa Naiste Tugikeskuses, vajadusel ka majutus, õigusabi ja psühhoteraapia

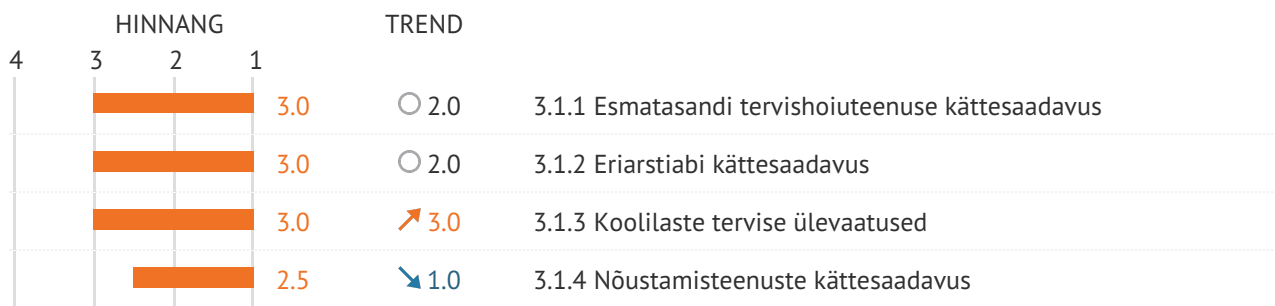
Hinnang:

Pigem hea (3)

Analüüs

Vajadus erinevate nõustamisteenuste järele on kasvavas trendis, eriti laste ja noorte puhul on märgata pöördumiste suurt kasvu. Vaimse tervise probleemide lahendamiseks on vaja enam spetsialiste ja ka nõustamisteenuse pakkumiseks vajaminevaid rahalisi vahendeid. Seoses põgenike arvu tõusuga on tekkinud ka vajadus võõrkeeltes nõustamisteenuse järele.

3.1 Tervishoiuga seotud universaalsed teenused. Kokkuvõte

Kokkuvõte:

Teenuste kättesaadavus nii esmatasandi kui eriarstiabi osas on üldiselt tagatud, kuid on mõned puudused, näiteks hambaravi esmaabi võimalus. Pöördumiste järsu kasvu tõttu viimasel aastal on raskendatud psühholoogilise nõustamise teenuse kättesaadavus, seda eriti noorte ja laste vaimsete probleemide tõusutrendi tõttu. Juurde on vaja vastava ala spetsialiste.

TUGEVUSED

- Esmatasandi arstiabi kättesaadavus on kodanikele tagatud. Rapla linnas on teenuse kättesaadavus ja ligipääsetavus väga hea.
- Eriarstiabi on Rapla Haiglas tagatud, tõsisemate probleemide korral suunatakse abivajajad Tallinnasse.
- Psühholoogilist nõustamisteenust aitab KOV rahastada haavatavatele inimgruppidele sotsiaallosakonna kaudu.

NÕRKUSED

- Maapiirkondades on esmatasandi arstiabi kättesaadavus raskendatud.
- Osade eriarstide vastuvõtu järjekorrad on pikad, näiteks nahaarst. Samuti on puudu silmaarsti vastuvõtt Raplas. Hambaravi esmaabi võimalus on piiratud, inimesed peavad kiireloomuliste probleemide korral pöörduma abi saamiseks Tallinnasse.
- Psühholoogiline nõustamine vajab täiendavat ressursi, pöördumiste arv järsult kasvanud ja on näha kasvu ka edaspidi, seda eriti laste ja noorte vaimsete probleemide tõttu.

3.2 Haridusega seotud teenused

3.2.1 Alushariduse ja lastehoiu kättesaadavus

Alushariduse ja lastehoiu kättesaadavus

Hinnangud

Nõudlus ja pakkumine

Lasteaias käivate laste arv jäi aastatel 2018-2021 vahemikku 680-700. Aasta-aastalt laste arv lasteaedades kasvas. Lasteiaikohti napib Rapla linnas ja selle lähiümbruses, linnast kaugemale jäävates lasteaedades vabade kohtade tõenäosus suurem. Aastatel 2019-2021 hankis Rapla Vallavalitsus erahoidudest raamlepinguga 35 kohta söimeealistele (1,5-3-aastastele) lastele. Hangitud lapsehoiukohad on täidetud 100%.

Rahastusmudel

Alushariduse ja lastehoiuteenust rahastatakse suures osas kohaliku omavalitsuse eelarvest. Vanemate kaetavaks määraks lasteaia ja -hoiu kohatasust on kinnitatud 6% ja 8% Vabariigi Valitsuse kehtestatud töötasu alammäärast.

Inimkesksus

Lasteaedade ja -hoidude õppekeeleks on eesti keel, muukeelseid lapsi toetatakse eesti keele omandamisel. Erivajadusega (füüsiline puue) inimesele puudub ligipääs enamuses lasteasutustesse.

Teenuse nõudlust ja vajadustele vastavust ei analüüsita regulaarselt. Rahastusmudel ei ole jätkusuutlik ega arvesta kasutaja maksevõimet. Teenuse osutamisel ei ole piisavalt arvestatud inimkeskse lähenemise aspektidega.

Väga halb **Pigem halb** **Pigem hea** **Väga hea**

Teenuse nõudlust ja vastavust vajadustega analüüsitakse regulaarselt ning vajadusel reageeritakse. Rahastusmudel on jätkusuutlik ja arvestab kasutaja maksevõimet. Teenuse osutamisel on arvestatud inimkeskse lähenemise aspektidega.

Analüüs

Vajadus lasteaiakohtade järgi suureneb. Kohtade nappus Rapla linnas avaldab mõju linna lähema ümbruse lasteaedadele - sealsed kohad on samuti täitunud.

Rapla linnas aitaks lasteaiakohtade vähesust leevendada näiteks moodulrühmade soetamine lasteaedade juurde.

3.2.2 Üldkeskhariduse ja kutsehariduse omandamise toetamine

Üldkeskhariduse ja kutsehariduse omandamise toetamine

Hinnangud

Nõudlus ja pakkumine

Rapla Gümnaasium alustas tööd 01.09.2018. Õpilaste arv on aastate jooksul vähenenud - 2018. aastal õppis koolis 258, 2021.aastal 227 õpilast. Rapla valla õpilased omandavad keskharidust ka väljaspool Rapla valda. Valla territooriumil ei asu ühtegi kutseõppeasutust. Vastavalt oma huvidele jätkavad õpilased õpinguid

Inimkeskus

Erivajadustega inimestele on ligipääs Rapla Gümnaasiumisse tagatud. Eesti keelest erineva koduse keelega õpilastele tagatakse õpe Rapla Gümnaasiumis.

Teenuse nõudlust ja vajadustele vastavust ei analüüsita regulaarselt. Teenuse osutamisel ei ole piisavalt arvestatud inimkeskse lähenemise aspektidega.

○ ○ ● ○
Väga halb Pigem halb Pigem hea Väga hea

Teenuse nõudlust ja vastavust vajadustega analüüsitakse regulaarselt ning vajadusel reageeritakse. Teenuse osutamisel on arvestatud inimkeskse lähenemise aspektidega.

Analüüs

Enamus õppijaid valib põhikooli lõpetades edasiõppimiseks gümnaasiumi (84-91%). Väiksem osa läheb õppima kutseharidusse (9-16%). Arvestades tööjõuturu vajadusi võiks kutseharidusse suundujate arv olla suurem. Üldkeskhariduse ja kutsehariduse kättesaadavus on tagatud.

3.2.3 Koolikohustust mittetäitvate lastega tegelemine

Valla või linna rakendatavad meetmed koolikohustuse täitmise tagamiseks

Hinnangud

Tark planeerimine

Haridusosakonna poolne haridusasutuste toetamine, et abivajavad oleksid märgatud ning nõustatud. Samuti tagamaks haridusasutustes tugipersonali olemasolu. Sotsiaalosakonna (lastekaitse) poolne haridusasutuste nõustamine, et abivajavad lapsed oleksid võimalikult aegsasti märgatud ning koostöö tegemine haridusasutuste tugipersonalidega, et abi oleks toetav ning lähtuvalt juhtumist. Pidevat reguleeritud analüüsi ei toimu.

Toetavad tegevused

Vanemlus koolitus, et ei tekiks olukordasid kui laps ei soovi koolikohustust täita. Töö käigus vanemate nõustamine erinevate võimaluste osas nii haridusasutustes kui ka väljaspool seda.

Valdkonna olukorda ja vastavust vajadustega ei analüüsita regulaarselt. Toetavate tegevuste planeerimine ja elluviimine ei ole kooskõlas vajadustega.

○ ● ○ ○ ○
Väga halb Pigem halb Pigem hea Väga hea

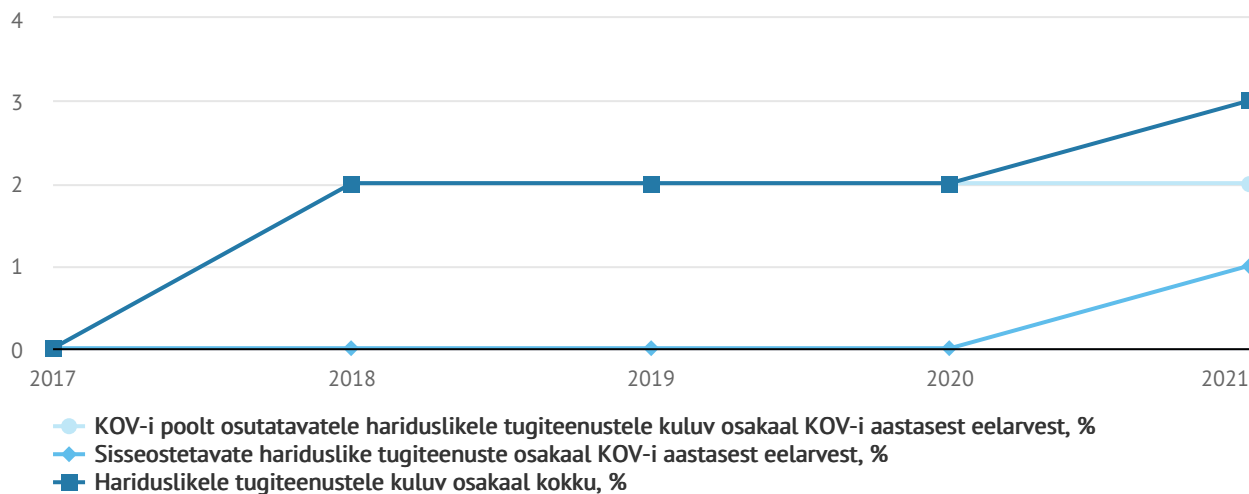
Valdkonna olukorda ja vastavust vajadustega analüüsitakse regulaarselt ning vajadusel reageeritakse. Toetavate tegevuste planeerimine ja elluviimine on kooskõlas vajadustega.

Analüüs

Haridusasutuste tugipersonalide olemasolu ning pädevus on valla erinevates haridusasutustes erinev. Puudub ühtne arusaam ja lähenemine juhtumitele kui laps ei täida koolikohustust, info liikumine on osades valla koolides puudulik ja selle tõttu kohalik omavalitsus võib infot mitte saada või hilinemisega.

3.2.4 Hariduslikud tugiteenused

Teenused

Joonis 3.2.4.a Hariduslike tugiteenuste protsent KOV eelarvest

Kooli tervishoiutöötaja (kooliõde, tervisedendaja vms)

Hinnangud

Nõudlus ja pakkumine

Kõikides üldhariduskoolides on tagatud koolitervishoiuteenus. Rapla linna kahes suuremas koolis on tervishoiutöötaja koolis kohapeal, väiksemates koolides käib tervishoiutöötaja vastavalt vajadusele.

Rahastusmudel

Koolitervishoiuteenuse rahastamiseks on teenuse pakkujatel leping Tervisekassaga.

Inimkeskus

Tervishoiuteenust osutatakse kõikidele koolis õppivatele õpilastele.

Teenuse nõudlust ja vajadustele vastavust ei analüüsita regulaarselt. Rahastusmudel ei ole jätkusuutlik. Teenuse osutamisel ei ole piisavalt arvestatud inimkeskse lähenemise aspektidega.

○ ○ ○ ●
Väga halb Pigem halb Pigem hea Väga hea

Teenuse nõudlust ja vastavust vajadustega analüüsitakse regulaarselt ning vajadusel reageeritakse. Rahastusmudel on jätkusuutlik. Teenuse osutamisel on arvestatud inimkeskse lähenemise aspektidega.

Eripedagoog

Hinnangud

Nõudlus ja pakkumine

Eripedagoogi teenusega on paremini kaetud lasteaiaid - 8 lasteaiaast saavad eripedagoogi teenust 6 lasteaia lapsed. Eripedagoogi teenust saavad 7 üldhariduskoolist 4 kooli õpilased. Vallavalitsuse struktuuris on 3 logopeedi või eripedagoogi ametikohta.

Rahastusmudel

Eripedagoogi teenust rahastab KOV.

Inimekesksus

Teenus kättesaadav ka füüsilise puudega lastele.

Teenuse nõudlust ja vajadustele vastavust ei analüüsita regulaarselt. Rahastusmudel ei ole jätkusuutlik. Teenuse osutamisel ei ole piisavalt arvestatud inimkeskse lähenemise aspektidega.

Teenuse nõudlust ja vastavust vajadustega analüüsitakse regulaarselt ning vajadusel reageeritakse. Rahastusmudel on jätkusuutlik. Teenuse osutamisel on arvestatud inimkeskse lähenemise aspektidega.

Psühholoog

Hinnangud

Nõudlus ja pakkumine

Psühholoog töötab Rapla Kesklinna Koolis ja Rapla Vesiroosi Koolis.

Rahastusmudel

Psühholoogi teenust rahastab KOV.

Inimkesksus

Teenus kättesaadav ka füüsilise puudega lastele.

Teenuse nõudlust ja vajadustele vastavust ei analüüsita regulaarselt. Rahastusmudel ei ole jätkusuutlik. Teenuse osutamisel ei ole piisavalt arvestatud inimkeskse lähenemise aspektidega.

Teenuse nõudlust ja vastavust vajadustega analüüsitakse regulaarselt ning vajadusel reageeritakse. Rahastusmudel on jätkusuutlik. Teenuse osutamisel on arvestatud inimkeskse lähenemise aspektidega.

Logopeed

Hinnangud

Nõudlus ja pakkumine

Kaheksast lasteaiast pakutakse logopeedi teenust neljas. Kahes üldhariduskoolis pakutakse logopeedi teenust. Vajadusel ostetakse logopeedi teenus sisse muudelt teenusepakkujatelt.

Rahastusmudel

Teenust rahastatakse KOVi vahenditest.

Inimkesksus

Teenus kättesaadav ka füüsilise puudega lastele.

Teenuse nõudlust ja vajadustele vastavust ei analüüsita regulaarselt. Rahastusmudel ei ole jätkusuutlik. Teenuse osutamisel ei ole piisavalt arvestatud inimkeskse

Teenuse nõudlust ja vastavust vajadustega analüüsitakse regulaarselt ning vajadusel reageeritakse. Rahastusmudel on jätkusuutlik. Teenuse

lähenemise aspektidega.

osutamisel on arvestatud inimkeskse lähenemise aspektidega.

Sotsiaalpedagoog

Hinnangud

Nõudlus ja pakkumine

Seitsmest üldhariduskoolist pakub sotsiaalpedagoogi teenust kuus. Ühes koolis sotsiaalpedagoogi ei tööta.

Rahastusmudel

Sotsiaalpedagoogi teenust rahastab KOV.

Inimkesksus

Teenus kättesaadav ka füüsilise puudega lastele.

Teenuse nõudlust ja vajadustele vastavust ei analüüsita regulaarselt. Rahastusmudel ei ole jätkusuutlik. Teenuse osutamisel ei ole piisavalt arvestatud inimkeskse lähenemise aspektidega.

Väga halb **Pigem halb** **Pigem hea** **Väga hea**

Teenuse nõudlust ja vastavust vajadustega analüüsitakse regulaarselt ning vajadusel reageeritakse. Rahastusmudel on jätkusuutlik. Teenuse osutamisel on arvestatud inimkeskse lähenemise aspektidega.

Pikapäevarühm

Hinnangud

Nõudlus ja pakkumine

Kõigis 7 üldhariduskoolis töötavad pikapäevarühmad.

rahastusmudel

Pikapäevarühma teenust rahastab KOV.

Inimkesksus

Teenus kättesaadav ka füüsilise puudega lastele.

Teenuse nõudlust ja vajadustele vastavust ei analüüsita regulaarselt. Rahastusmudel ei ole jätkusuutlik. Teenuse osutamisel ei ole piisavalt arvestatud inimkeskse lähenemise aspektidega.

Väga halb **Pigem halb** **Pigem hea** **Väga hea**

Teenuse nõudlust ja vastavust vajadustega analüüsitakse regulaarselt ning vajadusel reageeritakse. Rahastusmudel on jätkusuutlik. Teenuse osutamisel on arvestatud inimkeskse lähenemise aspektidega.

Õpilaskodu

Hinnangud

Nõudlus ja pakkumine

Õpilaskodu teenust õpilased ei vaja.

Rahastusmudel

..

Inimkeskus

..

Teenuse nõudlust ja vajadustele vastavust ei analüüsita regulaarselt. Rahastusmudel ei ole jätkusuutlik. Teenuse osutamisel ei ole piisavalt arvestatud inimkeskse lähenemise aspektidega.

Teenuse nõudlust ja vastavust vajadustega analüüsitakse regulaarselt ning vajadusel reageeritakse. Rahastusmudel on jätkusuutlik. Teenuse osutamisel on arvestatud inimkeskse lähenemise aspektidega.

Karjäärinõustamine ja karjääriinfo

Hinnangud

Nõudlus ja pakkumine

Kõikides koolides on määratud inimene, kas täidab karjäärikoordinaatori ülesandeid. Karjäärinõustamiseks kasutavad koolid Töötukassa osutatavat teenust.

Rahastusmudel

Teenust rahastab KOV.

Inimkeskus

Teenus kättesaadav ka füüsilise puudega lastele.

Teenuse nõudlust ja vajadustele vastavust ei analüüsita regulaarselt. Rahastusmudel ei ole jätkusuutlik. Teenuse osutamisel ei ole piisavalt arvestatud inimkeskse lähenemise aspektidega.

Teenuse nõudlust ja vastavust vajadustega analüüsitakse regulaarselt ning vajadusel reageeritakse. Rahastusmudel on jätkusuutlik. Teenuse osutamisel on arvestatud inimkeskse lähenemise aspektidega.

Analüüs

Hariduslike tugiteenuste osutamine on haridusasutuste kohustus ja vastvavad vahendid on eraldatud asutustele. Arvniitajad (tugiteenustele kuuluvate vahendite osakaal KOVi eelarvest) on kasvutrendis aastate lõikes.

Vajadus hariduslike tugiteenuste järgi aasta-aastalt kasvab, suureneb vajadus teenust osutavate spetsialiste järgi.

3.2.5 Koolivägivalla ja koolikiusamise ennetamine

Koolivägivalla ja koolikiusamise ennetamine

Hinnangud

Ennetavad tegevused

- koolid osalevad mitmetes projektides - "Kiusamisest vaba lasteaed ja kool", "Kiusamisest vabaks!". Programmi metoodikal põhinevad üritused õpilastele nagu Väärtuste nädal, Aitäh-päev, Tänuhinnade päev. Lisaks metoodika kasutamine igapäevases tugitöös. Programmi põhiväärtusteks on austus, sallivus, hoolivus ja julgus.
- VEPA metoodika kasutamine

T.O.R.E liikumine • Liikuma Kutsuv Kool • Vaikuseminutite meetodika kasutamine ainetundides • lastevanemate teadlikkuse tõstmine läbi lastevanemate akadeemia loengute • osalemine " Taastava õiguse arendamine Rapla vallas" projektis. Taastava õiguse mõtteviisi juurutamine koolis, tutvustus nii lastevanematele kui ka õpetajatele

Juhtumi lahendamine

• reageerimine kohe igale juhtumile personaalselt/individuaalselt • loo selgitamine, vestlused osapooltega, vanematega. Ümarlauad. • juhtumi fikseerimine, käitumishinde alandamine sõltuvalt loost. Füüsilise valu tekitamise korral teavitame alati piirkonnapolitseinke • tagatud on nii psühholoogiline kui ka sotsiaalpedagoogiline nõustamine, vajadusel kasutatakse koolivälise spetsialistide abi

Toetavad tegevused

• klassijuhatajate ja aineõpetajate nõustamine tugispetsialistide poolt • iganädalased klassijuhataja tunnid • koolisisene koostöö (juhtkond, klassijuhatajad, aineõpetajad, tugispetsialistid) • lapsevanemate nõustamine • teemakohase materjali jagamine kooli infokanalites • teavitustöö klassides • vahetu suhtlus õpilastega vahetundides • aktiivsete vahetundide pakkumine (õuevahetund, sportlik vahetund) • koostöö valla lastekaitse spetsialistidega tõhusama abi tagamiseks lastele ja peredele • koostöö Ojaveere teraapiakeskusega (kui on vajadus spetsiifilisema teraapia järele)

Ennetavaid teenuseid ei ole piisavalt. Tugi abivajajatele ei ole piisav. Toetavad tegevused on ühekordsed.

Ennetavad teenuseid on piisavalt ja vastavad vajadustele. Tugi abivajajatele on kättesaadav ja vastab vajadustele. Toetavad tegevused on läbimõeldud ja järjepidevad.

Analüüs

Püüame käimas olevaid projekte ja teenuseid jätkata ning pakkuda teenust samas mahus. samuti kui tekib võimalusi täiendavate tegevuste arendamiseks valdkonnas, oleme valmis neid kasutusele võtma.

3.2 Haridusega seotud teenused. Kokkuvõte

Kokkuvõte:

Hariduslike tugiteenuste osutamisel teeb KOV koostööd erinevate spetsialistidega.

- Suuremates koolides on tugispetsialistid olemas.
- Väiksemates koolides on tugispetsialistide suur puudus

4. Haavatavate (riskis) sihtrühmadega tegelemine

4.1 Sotsiaalteenused ja -toetused

4.1.1 KOV osutatavad sotsiaalteenused

KODUTEENUS

Hinnangud

Nõudlus ja pakkumine

Koduteenusel olevate klientide arv aastal 2022 on 61. Teenuse saajad paiknevad üle valla ning teenuse kättesaadavus on hea. Teenusele suunatakse kliendid alates avalduse esitamisest 30 päeva jooksul. Teenusele puudub ootejärjekord, mis kinnitab teenuse kättesaadavust klientidele. teenust osutab Rapla Hooldekeskus.

Rahastusmudel

Teenuse eest tasub teenuse saaja vastavalt vallavalitsuse korraldusega kehtestatud hinnakirjale, v. a juhul kui abivajaja sissetulekutest ei piisa teenuse kättesaadavuseks.

Inimkeskus

Teenuse määramiseks hinnatakse ja täpsustatakse kõrvalabi vajaduse määra iga juhtumi puhul eraldi. Sotsiaaltööspsialist külastab teenust vajavat isikut, hindab tema toimetulekuvõimet ning teenuse osutamise vajadust.

Teenuse pakkumise võimekus ei ole piisav nõudluse rahuldamiseks. Ootejärjekorrad on liiga pikad. Rahastusmudel ei ole jätkusuutlik ega arvesta inimese suutlikkust omaosalust tagada. Teenuse korraldamisel ja osutamisel ei ole piisavalt arvestatud inimkeskse lähenemisega.

○ ○ ● ○
Väga halb Pigem halb Pigem hea Väga hea

Teenuse pakkumise võimekus ületab nõudluse. Ootejärjekordi ei ole või on need mõistliku pikkusega. Rahastusmudel on jätkusuutlik ja arvestab abivajaja maksevõimet. Teenuse osutamisel on arvestatud kõikide inimkeskuse aspektidega.

VÄLJASPOOL KODU OSUTATAV ÜLDHOOLDUSTEENUS

Hinnangud

Nõudlus ja pakkumine

Ööpäevaringsel hooldusteenusel viibis aastal 2022 kokku erinevates hoolekandeesutustes 182 Rapla valla elanikku. Hinnanguliselt vajab ööpäevaringset hooldusteenust aastas umbes 200 Rapla valla elanikku. Sobiva teenuse pakkuja valib teenusele saaja endale ise. Juhul, kui teenuse pakkuja juures ei ole kliendile koheselt kohta siis asub klient ootejärjekorda. Ootejärjekorda ei ole võimalik prognoosida, kuid kliendil on võimalik ootejärjekorras viibimise ajaks valida endale teine teenuse pakkuja ja ümber asuda koha vabanemisel. Ööpäevaringset teenust on võimalik leevendada koduteenusega juhul, kui see katab ära kliendi hooldusvajaduse. Lisameetmena on võimalik rakendada hooldajat või isiklikku abistajat.

Rahastusmudel

•Milline on rahastusmudel (sh KOVi osalus ja abivajaja/ja või tema lähedaste osalus). Üldhooldusel olevad kliendid tasuvad üldjuhul teenuse eest ise. Olukorras, kus kliendil ei ole võimalik teenuse eest täismahus ise tasuda, abistavad klienti tasumisel tema lähedased. Juhul, kui kliendil ja

tema lähedastel ei ole võimalik teenuse eest tasuda, tasub puudu jääva omaosaluse kliendi eest vald. Keskmisel kulub vallal ööpäevaringse teenuse osutamise abistavaks maksmiseks 6000 eurot aastas.

Inimkesksus

Teenuse vajaduse hindab iga kliendi puhul eraldi sotsiaaltöõspetsialist vastava instrumendi alusel. Iga klient hinnatakse individuaalselt vastavalt kliendi vajadustele. Teenuse korraldamise protsessi ja osutamisele (sh teenuse sisuline pool) on kaasatud abivajaja ise ja/või tema lähedased iga juhtumi korral personaalselt alustades teenuse pakkuja leidmisega ja lõpetades teenuse eest tasumisega.

Teenuse pakkumise võimekus ei ole piisav nõudluse rahuldamiseks. Ootejärjekorrad on liiga pikad. Rahastusmudel ei ole jätkusuutlik ega arvesta inimese suutlikkust omaosalust tagada. Teenuse korraldamisel ja osutamisel ei ole piisavalt arvestatud inimkeskse lähenemisega.

Teenuse pakkumise võimekus ületab nõudluse. Ootejärjekordi ei ole või on need mõistliku pikkusega. Rahastusmudel on jätkusuutlik ja arvestab abivajaja maksevõimet. Teenuse osutamisel on arvestatud kõikide inimkeskuse aspektidega.

TÄISEALISE ISIKU HOOLDUS

Hinnangud

Nõudlus ja pakkumine

Nõudlus ja pakkumine on tasakaalus.

Rahastusmudel

Täisealise isiku hooldajale tasub KOV vastavalt hetkel kehtivale määrale.

Inimkesksus

Teenuse vajaduse hindab sotsiaaltöõspetsialist esimesel võimalusel.

Teenuse pakkumise võimekus ei ole piisav nõudluse rahuldamiseks. Ootejärjekorrad on liiga pikad. Rahastusmudel ei ole jätkusuutlik ega arvesta inimese suutlikkust omaosalust tagada. Teenuse korraldamisel ja osutamisel ei ole piisavalt arvestatud inimkeskse lähenemisega.

Teenuse pakkumise võimekus ületab nõudluse. Ootejärjekordi ei ole või on need mõistliku pikkusega. Rahastusmudel on jätkusuutlik ja arvestab abivajaja maksevõimet. Teenuse osutamisel on arvestatud kõikide inimkeskuse aspektidega.

TUGIISIKUTEENUS

Hinnangud

Nõudlus ja pakkumine

Nõudlus ja pakkumine on tasakaalus. Teenuse vajaduse hindab spetsialist esimesel võimalusel, iga klient hinnatakse individuaalselt.

Rahastusmudel

Teenuse eest tasub KOV

Inimkesksus

Teenuse osutamine on kliendikeskne arvestades iga kliendi vajadusi.

Teenuse pakkumise

Teenuse pakkumise

võimekus ei ole piisav nõudluse rahuldamiseks. Ootejärjekorrad on liiga pikad. Rahastusmudel ei ole jätkusuutlik ega arvesta inimese suutlikkust omaosalust tagada. Teenuse korraldamisel ja osutamisel ei ole piisavalt arvestatud inimkeskse lähenemisega.

Väga halb **Pigem halb** **Pigem hea** **Väga hea**

võimekus ületab nõudluse. Ootejärjekordi ei ole või on need mõistliku pikkusega. Rahastusmudel on jätkusuutlik ja arvestab abivajaja maksevõimet. Teenuse osutamisel on arvestatud kõikide inimkeskuse aspektidega.

ISIKLIKU ABISTAJA TEENUS

Hinnangud

Nõudlus ja pakkumine

Nõudlus vastab pakkumisele. Isiklike abistajaid leida on keeruline.

Rahastusmudel

Teenuse eest tasub klient, vajadusel KOV.

Inimkesksus

Isikliku abistaja teenus lähtub personaalselt kliendist.

Teenuse pakkumise võimekus ei ole piisav nõudluse rahuldamiseks. Ootejärjekorrad on liiga pikad. Rahastusmudel ei ole jätkusuutlik ega arvesta inimese suutlikkust omaosalust tagada. Teenuse korraldamisel ja osutamisel ei ole piisavalt arvestatud inimkeskse lähenemisega.

Väga halb **Pigem halb** **Pigem hea** **Väga hea**

Teenuse pakkumise võimekus ületab nõudluse. Ootejärjekordi ei ole või on need mõistliku pikkusega. Rahastusmudel on jätkusuutlik ja arvestab abivajaja maksevõimet. Teenuse osutamisel on arvestatud kõikide inimkeskuse aspektidega.

SOTSIAALTRANSPORT

Hinnangud

Nõudlus ja pakkumine

Teenust osutatakse kõikidele teenust vajavatele kodanikele. Viimasel aastal oli nõudlus ja pakkumine tasakaalus.

Rahastusmudel

Raske ja sügava puudega valla kodanikele osutatakse teenust 500km aastas tasuta. Muudel juhtudel tasub klient teenuse eest vastavalt hinnakirjale esitatud arve alusel. Lisaks on võimalik kodanikel kasutada raske või sügava puude olemasolul invatransporti.

Inimkesksus

Võimalusel osutatakse teenust klientidele personaalselt, kuid vajadusel ühildatakse mitme kliendi sõidud kui see on võimalik.

Teenuse pakkumise võimekus ei ole piisav nõudluse rahuldamiseks. Ootejärjekorrad on liiga pikad. Rahastusmudel ei ole jätkusuutlik ega arvesta inimese suutlikkust omaosalust tagada. Teenuse korraldamisel ja osutamisel

Väga halb **Pigem halb** **Pigem hea** **Väga hea**

Teenuse pakkumise võimekus ületab nõudluse. Ootejärjekordi ei ole või on need mõistliku pikkusega. Rahastusmudel on jätkusuutlik ja arvestab abivajaja maksevõimet. Teenuse osutamisel on arvestatud kõikide

ei ole piisavalt arvestatud inimkeskse lähenemisega.

inimkeskuse aspektidega.

VÕLANÕUSTAMISTEENUS

Hinnangud

Nõudlus ja pakkumine

Nõudlus ja pakkumine on tasakaalus.

Rahastusmudel

Teenusele suunab KOV ja teenuse eest tasub KOV.

Inimkesksus

Kliendi vajadus teenuse järele hinnatakse personaalselt. Teenust osutatakse igale kliendile vastavalt tema vajadusele.

Teenuse pakkumise võimekus ei ole piisav nõudluse rahuldamiseks. Ootejärjekorrad on liiga pikad. Rahastusmudel ei ole jätkusuutlik ega arvesta inimese suutlikkust omaosalust tagada. Teenuse korraldamisel ja osutamisel ei ole piisavalt arvestatud inimkeskse lähenemisega.

Väga halb **Pigem halb** **Pigem hea** **Väga hea**

Teenuse pakkumise võimekus ületab nõudluse. Ootejärjekordi ei ole või on need mõistliku pikkusega. Rahastusmudel on jätkusuutlik ja arvestab abivajaja maksevõimet. Teenuse osutamisel on arvestatud kõikide inimkeskuse aspektidega.

VARJUPAIGATEENUS

Hinnangud

Nõudlus ja pakkumine

Teenust pakutakse vastavalt nõudlusele.

Rahastusmudel

Teenuse eest tasub klient.

Inimkesksus

Teenuse vajaduse hindab klient või sotsiaaltöõspetsialist. Teenusele suundub klient ise või suunab teenusele sotsiaaltöõspetsialist või politsei.

Teenuse pakkumise võimekus ei ole piisav nõudluse rahuldamiseks. Ootejärjekorrad on liiga pikad. Rahastusmudel ei ole jätkusuutlik ega arvesta inimese suutlikkust omaosalust tagada. Teenuse korraldamisel ja osutamisel ei ole piisavalt arvestatud inimkeskse lähenemisega.

Väga halb **Pigem halb** **Pigem hea** **Väga hea**

Teenuse pakkumise võimekus ületab nõudluse. Ootejärjekordi ei ole või on need mõistliku pikkusega. Rahastusmudel on jätkusuutlik ja arvestab abivajaja maksevõimet. Teenuse osutamisel on arvestatud kõikide inimkeskuse aspektidega.

ELURUUMI TAGAMISE TEENUS

Hinnangud

Nõudlus ja pakkumine

Nõudlus on suurem, kui pakkumine. Teenusele taotluse alusel. Teenusele on ootejärjekord.

Rahastusmudel

Teenuse eest tasub klient.

Inimkeskus

Teenuse vajaduse hindab sotsiaaltööspsialist. Võimalusel pakutakse kliendile tema soovile vastavat eluaset.

Teenuse pakkumise võimekus ei ole piisav nõudluse rahuldamiseks. Ootejärjekorrad on liiga pikad. Rahastusmudel ei ole jätkusuutlik ega arvesta inimese suutlikkust omaosalust tagada. Teenuse korraldamisel ja osutamisel ei ole piisavalt arvestatud inimkeskse lähenemisega.

Teenuse pakkumise võimekus ületab nõudluse. Ootejärjekordi ei ole või on need mõistliku pikkusega. Rahastusmudel on jätkusuutlik ja arvestab abivajaja maksevõimet. Teenuse osutamisel on arvestatud kõikide inimkeskuse aspektidega.

MILLISEID TEENUSEID KOV LISAKS OSUTAB?

Hinnangud

Teenus 1

Teenuse nimi:

ISTE ehk Isikukeskse erihoolekande teenusmudel

Teenuse kirjeldus:

Projekti raames katsetatakse uut isikukeskset vajaduspõhist teenusmudelit, kus psüühilise erivajadusega inimestele ning nende lähedastele vajalikku abi korraldab kohalik omavalitsus. 55 klienti aastas

Hinnang:

Väga hea (4)

Teenus 2

Teenuse nimi:

Sõltuvusravi

Teenuse kirjeldus:

Sõltuvusest vabanemiseks on võimalik KOV toetusega minna ravile. Võimalik osutada kahele kliendile aastas.

Hinnang:

Pigem halb (2)

Teenus 3

Teenuse nimi:

Häirenuputeenus

Teenuse kirjeldus:

Teenus üksi elavale eakale, et lähedastel oleks võimalik jälgida eaka inimese päevarütmi distantsilt.

Hinnang:

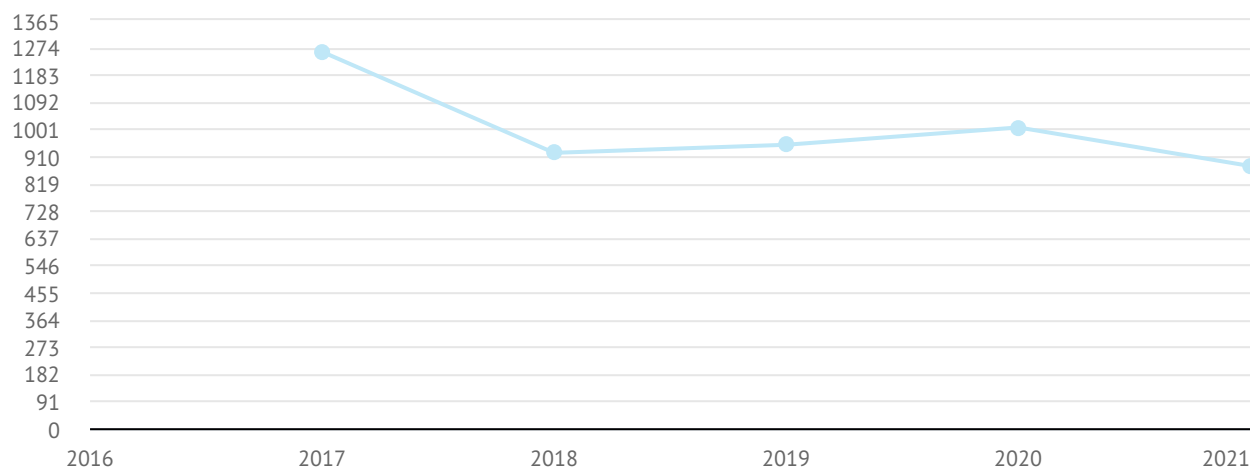
Pigem hea (3)

Analüüs

Arendust vajavad isikliku abistaja teenus ja tugiisikuteenus. Teenuse pakkujaid on keeruline leida. Lisaks on vajalik leida lahendus eluruumi tagamise teenuse kättesaadavuse osas. Pakutavaid eluruume on vähem, kui teenusele saada soovivaid kliente.

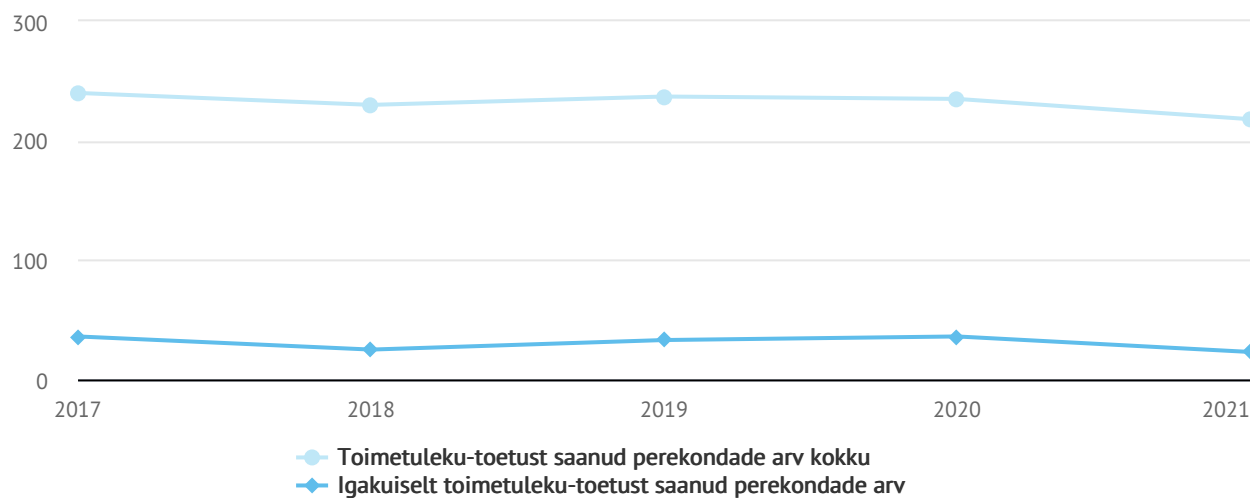
4.1.2 Toimetulekutoetuse saajad

Toimetulekutoetuse saajate hulk

Joonis 4.1.2 .a Toimetulekutoetuse saajate hulk

Toimetulekutoetust saanud perekonnad

Joonis 4.1.2 .b Toimetulekutoetust saanud perekonnad

Toimetulekutoetuste maksmise taust

Hinnangud

Ennetavad teenused

Ennetavaid teenuseid otseselt ei ole. Tööealised suunatakse Eesti Töötukassasse. Samuti suunatakse kliente võimalusel lisatoetusi taotlema (elatis üksikvanema puhul, paljulapseliste perede puhul lisatoetus erinevate asituste ja ühingute kaudu).

Tugi abivajajale

Toimetulekutoetust taotleavad erinevad sihtrühmad. Paljulapselised, vähenenud või puuduva töövõimega inimesed, üksi elavad inimesed.

Toetavad tegevused

Toimetulekutoetust menetledes suunab sotsiaaltöõspetsialist kliendi võimalusel lisateenustele (võlanõustamine, ühekordse toetuse taotlemine, Eesti Töötukassa, Sotsiaalkindlustusamet). Toimetulekutoetuse ringist väljuvad kliendid erinevatel põhjustel. Tasuva töö leidmisel, sotsiaaltoetuse tõusmisel. Viimasel aastal on toimetulekutoetuse vajadusest väljunud ligikaudu kümme perekonda.

Puudub regulaarne olukorra analüüs ja sellest lähtuv reageerimine. Ennetavaid teenuseid ei ole piisavalt. Tugi abivajajatele ei ole piisav. Toetavad tegevused on ühekordsed.

Toimub regulaarne olukorra analüüs ja vajadusel reageerimine. Ennetavad teenuseid on piisavalt ja vastavad vajadustele. Tugi abivajajatele on kättesaadav ja vastab vajadustele. Toetavad tegevused on läbimõeldud ja järjepidevad.

Analüüs

Toimetulekutoetuse saajate hulk on küll kahanenud, kuid ennetavaid meetmeid toetuse vajaduse vältimiseks ei ole piisavalt. Hetkel on ennetavaks meetmeks suunamine Eesti Töötukassasse, kuid sobiva töö leidmine piirkonnas või üksikvanemale, on keeruline. Ühekordsed meetmed (võlanõustamine, ühekordne sotsiaaltoetus) ei kata inimeste toimetulekut vajalikul määral ja ei ole püsiv lahendus. Toimetulekutoetuse kättesaadavus on viimase aasta jooksul tehtud inimestele kättesaadavamaks sotsiaaltöõspetsialistide iga kuisete vastuvõttudega piirkonnas.

4.1.3 KOV eelarvest makstavad sotsiaaltoetused

KOV eelarvest makstavad toetused

Hinnangud

Tugi abivajajale

Universaaltoetusi on kuus: 1) sünnitoetus; 2) esimesse klassi astuja toetus; 3) hoolduspere vanema toetus; 4) hooldajatoetus puudega lapse hooldajale; 5) hooldajatoetus täisealise isiku hooldajale; 6) matusetootus. Lisaks on inimestel võimalik taotleda ühekordseid toetusi (prillide toetus, retseptiravimite toetus, vältimatu sotsiaalabi toetus, perede ja täisealiste toimetulekut soodustavad toetused). Toetused katavad inimeste esmased vältimatud kulud erinevate elusündmuste kätte jõudmisel.

Toetavad tegevused

Toetuste eesmärk on soodustada Rapla valla elanike üldist toimetulekut ja ootamatute olukordadega toime tulemist.

Puudub regulaarne olukorra analüüs ja sellest lähtuv reageerimine. Ennetavaid teenuseid ei ole piisavalt. Tugi abivajajatele ei ole piisav. Toetavad tegevused on ühekordsed.

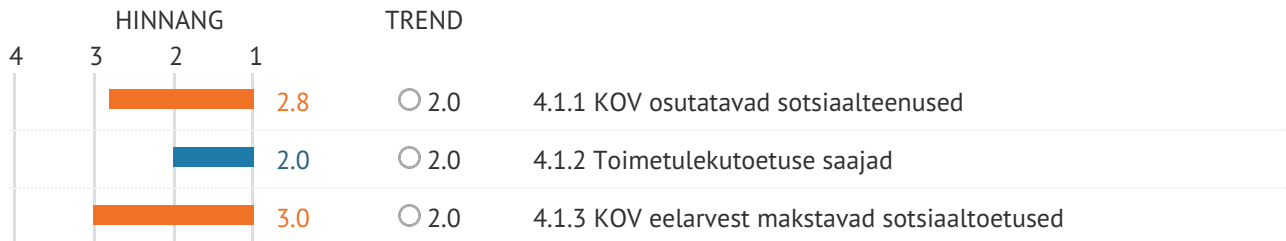
Toimub regulaarne olukorra analüüs ja vajadusel reageerimine. Ennetavad teenuseid on piisavalt ja vastavad vajadustele. Tugi abivajajatele on kättesaadav ja vastab vajadustele. Toetavad tegevused on läbimõeldud ja järjepidevad.

Analüüs

Sissetulekust mittesõltuvad toetused on mõeldud kõikidele valla kodanikele hoolimata sissetulekust, kui neil on toetuse määramiseks õigus.

Sissetulekust sõltuvad toetused on taotlemiseks kodanikele, kellel on toimetulemisel raskused erinevatel põhjustel.

4.1 Sotsiaalteenused ja -toetused. Kokkuvõte

Kokkuvõte:

Kõige suuremat tähelepanu vajavad vähekindlustatud inimesed. Nõudlus on eluaseme teenusele, mida on klientidele vähete pindade tõttu keeruline tagada. Tähelepanu vajab ööpäevaringne hooldus, kus lähedastel on keerulisest majanduslikust olukorrast raske aidata eakal tasuda kohatasu. Väga heade näitajatega on koduteenus, kus pakkumine ja nõudlus on tasakaalus ja KOVil on suutlikkus tagada teenust rohkematele klientidele. Koduteenus on lisaks abistav eakal võimalikult kaua oma kodus igapäevaeluga toimetulla. Uue meetmena on kasutusel sõltuvusravi, kuhu KOV suunab kliendi esitatud ja põhjendatud taotluse alusel. Üldiselt on vallas kõik teenused klientidele kättesaadavad, kui on vajadus teenuse järele põhjendatud.

TUGEVUSED

- Koduteenus
- Sotsiaaltransport
- Varjupaigateenus

NÕRKUSED

- Vähene teenuste pakujate arv
- Eluaseme teenuse tagamine

4.2 Abivajavate lastega tegelemine

4.2.1 Abivajava/ hädaohus oleva lapse toetamine

REGISTREERITUD HÄDAOHUS OLEVATE LASTE JUHTUMITE ARV

ALGATATUD MENETLUSTE ARV

Abivajava/ hädaohus oleva lapse toetamine

Hinnangud

Ennetavad teenused

Ennetavad tegevused ei ole eesmärgistatud. Info kogumine toimub märkamiste ning jooksvate ülesannete käigus. Teadlikkuse tõstmine samuti töö käigus, inimestega suheldes ning meedia kaudu - koduleht, ajaleht, sotsiaalmeedia.

Tugi abivajajale

Hädaohus ja abivajava lapse puhul lähtutakse seadusandlusest ning niisamuti ka allasutused. Võrgustikuliikmed suhtlevad omavahel telefoni ja e-posti teel, politsei poolt ka STAR-is. Lastekaitse kannab peamiselt juhtumikorraldaja rolli, süütegude puhul menetluse viib läbi politsei, haridusküsimustes rakendab abinõusid kooli tugipersonal.

Toetavad tegevused

Rapla vallas on 3 kliinilist psühholoogi, erinevad nõustamis ja teraapia võimalused - kogemusnõustaja, pereteraapia, muusikateraapia, pere lahendusring, loovteraapia jne. Koolides on olemas sotsiaalpedagoogida ning suuremates koolides ka HEVKO-d ja psühholoogida. Rapla valla koosseisu kuulub kaks logopeedi. Tagasiside saamine sõltub juhtumist ja vajadusest.

Puudub regulaarne olukorra analüüs ja sellest lähtuv reageerimine. Ennetavaid teenuseid ei ole piisavalt. Tugi abivajajatele ei ole piisav. Toetavad tegevused on ühekordsed.

○ ○ ○ ○
Väga halb **Pigem halb** **Pigem hea** **Väga hea**

Toimub regulaarne olukorra analüüs ja vajadusel reageerimine. Ennetavad teenuseid on piisavalt ja vastavad vajadustele. Tugi abivajajatele on kättesaadav ja vastab vajadustele. Toetavad tegevused on läbimõeldud ja järjepidevad.

Analüüs

Inimeste teadlikkus ja julgus teavitada on aastate jooksul oluliselt paranenud. Puudulik regulaarne kogukonna ja lastega tegelevate asutuste informeerimine teavitamise kohtusest ja võimalustest. Samuti puuduvad inimeste seas tehtavad küsitlused.

Koolide/lasteaedade tugipersonal vajab täiendust, suur puudus eripedagoogidest ja logopeedidest. Koolide ja lasteaeda teadlikkus ja harjumus pöörduda kohaliku omavalituse poole on piirkonniti erinev. Selgitust vajab kooli/lasteaia ning lastekaitse roll.

Sotsiaalse rehabilitatsiooni erinevate teenuste kvaliteet võib -olla väga erinev. Tagasiside andmine peamiselt lastekaitse pöördumise alusel.

4.2.2 Teenused ja toetused lastele ja peredele

TURVAKODUTEENUS

Hinnangud

Nõudlus ja pakkumine

Kohalik turvakoduteenuse pakkuja puudub ning kuna aasta jooksul jääb teenuse vajajate arv alla viie, ei ole ka ühegi teenuseosutajaga tehtud lepingut. Vajaduse tekkimisel tuleb leida koht lähimasse linna (kus on vabu kohti). Teadlikkus ja võimalused on suurenenud hooldusperede osas.

Rahastusmudel

Rahastusmudel ei ole aastatega muutunud. Lapse paigutamisel turvakoduteenusele tasutakse arvete alusel teenuse eest.

Inimkesksus

Erivajaduse ja/või võõrkeelt kõnelevate laste puhul on teenusele suunamine antud asjaoludest lähtuv. Kuna kohaliku teenusepakkujat ei ole ning suunamine toimub suurematesse linnadesse, on reeglina seal antud tingimused loodud.

Teenuse nõudlust ja vajadustele vastavust ei analüüsita regulaarselt. Rahastusmudel ei ole jätkusuutlik ega arvesta kasutaja maksevõimet. Teenuse osutamisel ei ole piisavalt arvestatud inimkeskse lähenemise aspektidega.

Väga halb **Pigem halb** **Pigem hea** **Väga hea**

Teenuse nõudlust ja vastavust vajadustega analüüsitakse regulaarselt ning vajadusel reageeritakse. Rahastusmudel on jätkusuutlik ja arvestab kasutaja maksevõimet. Teenuse osutamisel on arvestatud inimkeskse lähenemise aspektidega.

TUGIISIKUTEENUS

Hinnangud

Nõudlus ja pakkumine

Lapsi puudutav tugiisikuteenus kajastatud järgmises punktis. Täiskasvanutele tugiisikuteenuse osutamine olnud väga erandlik, eelmisel aastal sõlmitud üks isikliku abistaja töövõtuleping.

Rahastusmudel

Kajastatud järgmises punktis koos teiste tugiteenustega.

Inimkesksus

Kajastatud järgmises punktis koos teiste tugiteenustega.

Teenuse nõudlust ja vajadustele vastavust ei analüüsita regulaarselt. Rahastusmudel ei ole jätkusuutlik ega arvesta kasutaja maksevõimet. Teenuse osutamisel ei ole piisavalt arvestatud inimkeskse lähenemise aspektidega.

Väga halb **Pigem halb** **Pigem hea** **Väga hea**

Teenuse nõudlust ja vastavust vajadustega analüüsitakse regulaarselt ning vajadusel reageeritakse. Rahastusmudel on jätkusuutlik ja arvestab kasutaja maksevõimet. Teenuse osutamisel on arvestatud inimkeskse lähenemise aspektidega.

PUUDEGA LASTE TUGITEENUSED/ LAPSEHOIUTEENUS

Hinnangud

Nõudlus ja pakkumine

Abivajaduse hindamise ja pere ressursse arvestades toimub teenuse määramine. Teenuse saajate arv on viimase kahe aasta jooksul vähenenud, tulenevalt asjaolust, et suurem vastutus anti kohalike omavalitsusele ning laste abivajadused said kriitiliselt üle hinnatud. 2022 aastal oli teenuse saajaid 31 last ning 2023 aastaks on prognoositav arv umbes 20 lapse ringis. Teenuse kättesaadavus on piirkonniti erinev - väiksemates piirkodades on keeruline leida tugiisikuid ja lapsehoidjaid. Teenuseosutajaks on olnud sama ettevõtte, vajadus on laiendada teenuse pakkujate ringi, et teenus muutuks kvaliteetsemaks ning kasutamine ja vajadus oleks suuremas kooskõlas. Puudub puudega laste ööpäevaringne lapsehoiuteenuse võimalus.

Rahastusmudel

Rahastusmudel on viimase nelja aasta jooksul muutunud, enne 2020 aastat määras rahastuse Sotsiaalkindlustusamet kohaliku omavalituse hindamise alusel. Alates 2021 aastast on teenust rahastatud nii ESF, tasandusfondi kui kohaliku omavalituse vahenditest. Kahe viimase aasta teenusemaht on seotud lapsehoiu - ja transporditeenusega ning teenusele kulunud rahaline maht on olnud ligi 100 000 eurot aastas. 2023 aastast rahastamine kohaliku omavalituse ning tasandusfondi vahenditest ja lahenduste leidmisel ollakse paindlikumad - kohaliku omavalituse ja tugiisikuvaheline töövõtuleping. Tööd on vajalik teha, et oleks võimalus pakkuda tugiisikutele töölepingute alusel töötamist ning olemas olek kindel rahastusmudel.

Inimkesksus

Teenus vajab arendamist selles osas, et tugiisikud ja lapsehoidjad oleksid parema ettevalmistusega mõistmaks erinevaid erivajadusi ning oskaksid tulemuslikult lapsi toetada.

Teenuse nõudlust ja vajadustele vastavust ei analüüsita regulaarselt. Rahastusmudel ei ole jätkusuutlik ega arvesta kasutaja maksevõimet. Teenuse osutamisel ei ole piisavalt arvestatud inimkeskse lähenemise aspektidega.

○ ○ ○ ○
Väga halb **Pigem halb** **Pigem hea** **Väga hea**

Teenuse nõudlust ja vastavust vajadustega analüüsitakse regulaarselt ning vajadusel reageeritakse. Rahastusmudel on jätkusuutlik ja arvestab kasutaja maksevõimet. Teenuse osutamisel on arvestatud inimkeskse lähenemise aspektidega.

ASENDUSHOOLDUSTEENUS

Hinnangud

Nõudlus ja pakkumine

Asendushooldusteenusel viibivate laste arv läbi aastate jääb alla 10-ne. Teenuse vajaduse ja vajadustele vastavuste hindamine toimub lähtuvalt seadusandlusest. Teenusele suunamisel lähtutakse kvaliteedist, eestkostja lähedusest ning vabade kohtade olemasolust.

Rahastusmudel

Rahastamine toimub vastavalt sõlmitud lepingutele ning esitatud arvetele.

Kohaliku omavalituse eestkostel olevatele lastele suuremate väljaminekute korral lisarahastus. Nelja aasta keskmine vahendite maht asendushooldusele (koos järelhooldusega) on 142 416 eurot.

Inimkesksus

Tagasiside ja rahulolu kohta info kogumine vastavalt seadusandlusele ning tööülesanne sooritamisel. Teenuse pakkumine erivajadustega ning teist keelt rääkivatele lastele siiani tagatud.

Teenuse nõudlust ja vajadustele vastavust ei analüüsita regulaarselt. Rahastusmudel ei ole jätkusuutlik ega arvesta kasutaja maksevõimet. Teenuse osutamisel ei ole piisavalt arvestatud inimkeskse lähenemise aspektidega.

Teenuse nõudlust ja vastavust vajadustega analüüsitakse regulaarselt ning vajadusel reageeritakse. Rahastusmudel on jätkusuutlik ja arvestab kasutaja maksevõimet. Teenuse osutamisel on arvestatud inimkeskse lähenemise aspektidega.

JÄRELHOOLDUSTEENUS

Hinnangud

Nõudlus ja pakkumine

Teenuse kasutajaid aastate jooksul olnud alla viie. Teenuse pakkumine lähtuvalt iga lapse vajadustest ja võimalustest.

Rahastusmudel

Rahastamine lähtuvalt toetusvajadusest ning vahendite olemasolust.

Inimkesksus

Teenusesaajatega suhtluse käigus andmete, tagasiside kogumine.

Teenuse nõudlust ja vajadustele vastavust ei analüüsita regulaarselt. Rahastusmudel ei ole jätkusuutlik ega arvesta kasutaja maksevõimet. Teenuse osutamisel ei ole piisavalt arvestatud inimkeskse lähenemise aspektidega.

Teenuse nõudlust ja vastavust vajadustega analüüsitakse regulaarselt ning vajadusel reageeritakse. Rahastusmudel on jätkusuutlik ja arvestab kasutaja maksevõimet. Teenuse osutamisel on arvestatud inimkeskse lähenemise aspektidega.

SOTSIAALSE REHABILITATSIOONI TEENUS

Hinnangud

Nõudlus ja pakkumine

2022 aastal sai teenust 2 last lastekaitse suunamisel ning 24 last (0-15a) lähtuvalt puude olemasolule vanema taotluse alusel. Teenuse kasutamine erinev lähtuvalt lapsest ja tema vanematest - osad käivad kindlad korrapärasuse ja regulaarsuse; samas on neid kellele on vaja teenuseosutaja või KOV poolt meeldetuletusi teha. Keskuses on teenusepakkuja olemas; kaugematest piirkondadest keeruline käia; laps peab koolist/lasteaiast puuduma, vanem peab vaba päeva võtma, kuna

õhtuseid aegu kõigile ei jagu. Õhtuti lapsed väsinud ja teenusel viibimine keeruline.

Rahastusmudel

Puudega lapsed tulenevalt puudest saavad taotleda riigi poolse rahastuse ülevõtmist ning puude puudumisel kuid abivajaduse olemasolul lastekaitsetöötaja suunamise alusel (sotsiaalkindlustusametile).

inimkesksus

Tagasiside kogumine jooksvalt. Rahulolu erinevate teenuste osas võib-olla väga erinev. Tuuakse välja psühholoogiteenuse nõrka kvaliteeti ning piiratud valikut teenuste osas. Puudub meekonnas logopeed.

Teenuse nõudlust ja vajadustele vastavust ei analüüsita regulaarselt. Rahastusmudel ei ole jätkusuutlik ega arvesta kasutaja maksevõimet. Teenuse osutamisel ei ole piisavalt arvestatud inimkeskse lähenemise aspektidega.

Teenuse nõudlust ja vastavust vajadustega analüüsitakse regulaarselt ning vajadusel reageeritakse. Rahastusmudel on jätkusuutlik ja arvestab kasutaja maksevõimet. Teenuse osutamisel on arvestatud inimkeskse lähenemise aspektidega.

PSÜÜHIKA JA KÄITUMISHÄIRETEGA LASTELE SUUNATUD TEENUSED

Hinnangud

Nõudlus ja pakkumine

Kinnisesse lasteasutusse suunamine toimub viimaste aastate statistikat vaadates kord paar aasta jooksul. MDFT-sse suunamine ligi 5 juhtumit aastas. Sõltuvusteenuste osas on aastate jooksul toimunud arenguid, tänu erasektorile. Samuti erasektori laienemisele on suurenenud käitumisprobleemidega lastele pakutavate teenuste valik.

Rahastusmudel

Abivajavate laste puhul on vanemal võimalus taotleda avalduse alusel toetust kohalikult omavalitsuselt. Hoolekandekomisjon langetab otsuse ning laste puhul ollakse otsuste tegemisel paindlikumad.

Inimkesksus

Tagasiside saamine jooksvalt töö käigus, osade spetsialistidega välja kujunenud hea koostöö.

Teenuse nõudlust ja vajadustele vastavust ei analüüsita regulaarselt. Rahastusmudel ei ole jätkusuutlik ega arvesta kasutaja maksevõimet. Teenuse osutamisel ei ole piisavalt arvestatud inimkeskse lähenemise aspektidega.

Teenuse nõudlust ja vastavust vajadustega analüüsitakse regulaarselt ning vajadusel reageeritakse. Rahastusmudel on jätkusuutlik ja arvestab kasutaja maksevõimet. Teenuse osutamisel on arvestatud inimkeskse lähenemise aspektidega.

Analüüs

Suure hooldus- ja abivajadusega lastele tugiteenuste pakkumisel nähtuvad kõige suuremad puudujäägid - puudub

intervallteenus (24h lapsehoiuteenus); tugiisikute leidmine on keeruline eriti väiksemates piirkondades; selge ja kindla rahastusmudeli puudumine.

Puudujäägid on ka täielikult mehistanud ning kvaliteetset teenust pakkuva sotsiaalse rehabilitatsiooni teenuse pakkuja osas (kohaliku omavalitsuse piirkonnas).

Asendus - ja järelhooldusteenuse puhul on muret tekitav üha kallinev teenus.

4.2.3 Kaasava hariduskorralduse rakendamine

Lapsed erivajadustega õpilaste koolides

Kaasava hariduskorralduse rakendamine

Hinnangud

Nõudlus ja pakkumine

Kaasava hariduse põhimõtetest lähtuvad õppetöös kõik üldhariduskoolid ja lasteaiad. Õpetajad vajavad rohkem koolitusi erivajadusega lastega tegelemiseks. Puudus tugispetsialistidest.

Rahastusmudel

Rahastatakse riigi eraldatud ja kohaliku omavalitsuse vahenditest.

Inimkesksus

Haridusasutustele on tagatud ligipääs füüsilise puudega inimestele, asutuste sisene liikumine on sageli raskendatud. Vajadusel KOV korraldab või kompenseerib HEV laste transporti kooli ja koju.

Teenuse nõudlust ja vajadustele vastavust ei analüüsita regulaarselt. Rahastusmudel ei ole jätkusuutlik ega arvesta kasutaja maksevõimet. Teenuse osutamisel ei ole piisavalt arvestatud inimkeskse lähenemise aspektidega.

Teenuse nõudlust ja vastavust vajadustega analüüsitakse regulaarselt ning vajadusel reageeritakse. Rahastusmudel on jätkusuutlik ja arvestab kasutaja maksevõimet. Teenuse osutamisel on arvestatud inimkeskse lähenemise aspektidega.

Analüüs

Laste ja õpilaste tugiteenuste vajaduse rahuldamisele aitaks kaasa valla tugiteenuste keskuse loomine. Keskus võimaldaks kasutada tugiteenuste osutajate ressursi efektiivsemalt, lastel ja õpilastel suuremaks teenuste saamise võimalus.

4.2.4 Lapsed hariduslike erivajadustega õpilaste koolides

Tabel 4.2.4.1 Lapsed erivajadustega õpilaste koolides

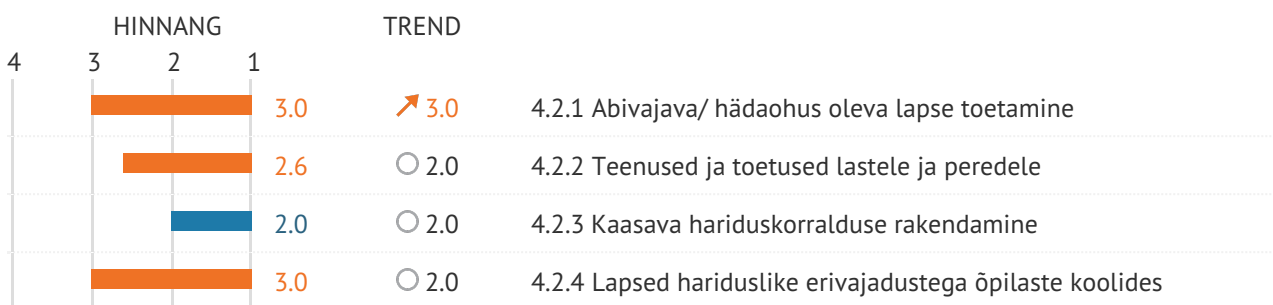
	2017	2018	2019	2020	2021
Lapsed erivajadustega õpilaste koolides		34	26	28	24

Allikad: KOV

Analüüs

Erivajadusega õpilaste koolis õppivate õpilaste üle arvestuse pidamiseks kasutatakse EHIST, mida erikoolid sarnaslet tavakoolidele on kohustatud täitma.

4.2 Abivajavate lastega tegelemine. Kokkuvõte

Kokkuvõte:

Rapla vallas on olemas lastekaitse osakond, kus töötab 3 spetsialisti, mis on positiivne - tekkivate probleemidega tegeletakse. Raskem on olukord koolide/lasteaedade tugipersonaliga, mis vajab inimressursiga täiendamist. Kokkuvõttes on abivajavad lapsed märgatud juhtumipõhiselt ja nende hulk on stabiilne (meie hinnangul isegi vähene).

TUGEVUSED

- Piisav arv lastekaitse spetsialiste
- Hädas olevate laste registreeritud hulk on 0
- Rapla vallas on olemas 3 kliinilist psühholoogi, erinevad nõustamis ja teraapia võimalused - kogemusnõustaja, pereteraapia, muusikaterapia, pere lahendusring, loovteraapia jne. Sellega on oluline osa toetatavatest tegevustest kaetud.

NÕRKUSED

- Laste ja õpilaste tugiteenuste vajaduse rahuldamisele aitaks kaasa valla tugiteenuste keskuse loomine. Keskus vajab loomist.
- Puudega laste tugiteenused/lastehoiuteenused vajavad üldist arendamist. Oluline on ka, et tugiisikud ja lapsehoidjad oleksid parema ettevalmistusega.
- Puudub teenusena intervallteenus (24h lapsehoiuteenus); tugiisikute leidmine on keeruline eriti väiksemates piirkondades; selge ja kindla rahastusmudeli puudumine.

4.3 Perede toetamine

4.3.1 Lastega leibkondade elamistingimused

Lastega leibkondade elamistingimused

Hinnangud

Olukorra kirjeldus

Piirkonniti võib väga suurel määral erineda, esineb üsna palju väga kehvades tingimustes elavaid lastega peresid (ohtlikud elektri - ja küttesüsteemis; pesemisvõimaluste puudumine jne). Antud kodusid on enam väiksemates piirkondades ja vähem Rapla linnas kui keskuses. Samuti on rohkelt kodusid, mis on üldjoontes head seisundis kuid perede enda suutlikus korrashoidu korralda on madal.

Tark planeerimine

Kodukülastuse käigus kogutud info, kodukülastuste teostamine on tavapärase protseduuri ka juhul kui puuduvad kahtlused kehvade elutingimuste kohta. Näiteks lapse esinevad käitumisprobleemid ja vesteldakse vanemaga siis püütakse seda teostada koos kodukülastusega. Kindel kaardistamis süsteem puudub.

Toetavad tegevused

Toetavaid tegevusi on pigem vähe või pole need jätkusuutlikud - kodus tuleohutuks programm; ajaasutus programm, paljulapseliste Kredexi toetus jms. Sotsiaalpindasid ja kortereid on vähe ning olemasolevad on hõivatud pikemaks perioodiks.

Puudub regulaarne olukorra analüüs ja sellest lähtuv reageerimine.

○ ○ ○ ○
Väga halb **Pigem halb** **Pigem hea** **Väga hea**

Toimub regulaarne olukorra analüüs ja vajadusel reageerimine.

Analüüs

Suurem maht sotsiaalpindasid - kortereid, tubasid. Suurendamiseks projekti põhiste võimaluste leidmist ning kasutamist

4.3.2 Toidupuuduses olevad lapsed

Toidupuuduses olevad lapsed

Hinnangud

Olukorra kirjeldus

Piirkonnas pigem ei esine toidupuuduses kannatavaid lapsi. Probleemiks on pigem toidukvaliteet; vanemate suutlikus ja oskused valmistada täisväärtuslikku toitu igapäev.

Tark planeerimine

Info kogumine töö käigus - inimeste pöördumine; lähedast või asutuste pöördumine. Info jagamine toiduabi ja toetuste kohta.

Toetavad tegevused

Lasteaia ja koolilaste toiduraha kompenseerimine; koolides on olemas võimalused hommikul pudru söömiseks. Euroopa ja Toidupanga toiduabi. Eriolukordade puhul kohaliku omavalituse poolne rahaline või toidupaki kujul toetus.

Puudub regulaarne olukorra analüüs ja sellest lähtuv

○ ○ ○ ○

Toimub regulaarne olukorra analüüs ja vajadusel

reageerimine.

Väga halb Pigem halb Pigem hea Väga hea

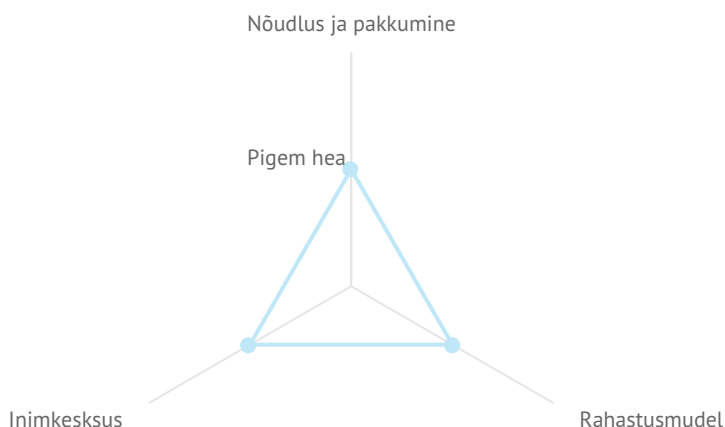
reageerimine.

Analüüs

Toetust vajavad pigem lapsevanemate majanduslik planeerimine; toiduvalmistamise osas teadmised ja oskused.

4.3.3 Vanemluse toetamine

Teismelise eas vanemaks saajatele suunatud tugi

Joonis 4.3.3.a Teenuste kättesaadavus

Kirjeldused ja hinnangud

Nõudlus ja pakkumine

Keskuses olemas noorte nõustamisteenus erapraksises, Tallinna lähedus laiendab võimalusi (sotsiaaltöötaja tugi naistenõuandlas, perekool). Ämmaemandaid on mitmeid ning hea ettevalmistusega, et toetada ka teismelise eas vanemaks saajaid. Aasta jooksul üle ühe juhtumi kohaliku omavalistuse vaatevälja ei ilmu reeglina.

Rahastusmudel

Tervisekassa rahastus, vajadusel kohaliku omavalistuse ühekordsed toetused.

Inimkesksus

Piirkonna äärealadel on vajalik teenuste kasutamiseks isikliku sõiduauto kasutamise võimalus või vastuvõtuaegade valikul ühistranspordi aegade arvestamine. Tagasisidet ei ole küsitud KOV poolt, teenuseosutaja poolsete küsitluste/rahulolu uuringute osas info puudub. Erivajadusega inimesetele asutustele reeglina ligipääs võimaldatud ning suhtlus eesti, inglise või vene keeles suurel määral tagatud.

Teenuse nõudlust ja vajadustele vastavust ei analüüsita regulaarselt. Rahastusmudel ei ole jätkusuutlik ega arvesta

Väga halb Pigem halb Pigem hea Väga hea

Teenuse nõudlust ja vastavust vajadustega analüüsitakse regulaarselt ning vajadusel reageeritakse.

kasutaja maksevõimet. Teenuse osutamisel ei ole piisavalt arvestatud inimkeskse lähenemise aspektidega.

Rahastusmudel on jätkusuutlik ja arvestab kasutaja maksevõimet. Teenuse osutamisel on arvestatud inimkeskse lähenemise aspektidega.

Lapse/ja või pere tugiisikud

Hinnangud

Nõudlus ja pakkumine

Peretugiisikuteenust sai 2022 aastal 14 perekonda sealhulgas 35 last vanuses 0-17ea. Kuna peretugiisik käib ise perede juures ei mõjuta pere elukoht teenuse kättesaadavust. Laste tugiisikud olid 2022 aastal määratud lähtuvalt lapse raske ja sügava puude olemasolust, koosmõjus abivajaduse hindamisega. 2022 aastal sai tugiisikuteenust 30 raske või sügava puudega last. Teenuse kättesaadavust mõjutab lapse elukoht, keerulisem on leida tugiisikuid väiksemates piirkondades.

Rahastusmudel

Peretugiisiku tööandjaks on SOS Juuru Lasteküla, kohalik omavalistus tasub lepingu alusel kindlas summas teatud osa kuludest. Igal aastal kohaliku omavalistuse osalus kasvab. Laste tugiisikute rahastus toimus 2022 aastal ESF, tasandusfondi ja kohaliku omavalitsuste vahendistest. Kaks vanemat ostis teenust ka juurde otse teenuseosutajalt.

Inimkesksus

Tagasisidet kogume peredelt jooksvalt kui toimuvad kodukülastuse/vestlused peredega.

Teenuse nõudlust ja vajadustele vastavust ei analüüsita regulaarselt. Rahastusmudel ei ole jätkusuutlik ega arvesta kasutaja maksevõimet. Teenuse osutamisel ei ole piisavalt arvestatud inimkeskse lähenemise aspektidega.

○ ○ ○ ○
Väga halb Pigem halb Pigem hea Väga hea

Teenuse nõudlust ja vastavust vajadustega analüüsitakse regulaarselt ning vajadusel reageeritakse. Rahastusmudel on jätkusuutlik ja arvestab kasutaja maksevõimet. Teenuse osutamisel on arvestatud inimkeskse lähenemise aspektidega.

Pereteraapia

Hinnangud

Nõudlus ja pakkumine

Aasta jooksul kasutab teenust kohaliku omavalistuse rahastusega umbes 10-15 perekonda, teiste osas puudub info.

Rahastusmudel

Perekonnad enda vahenditest ning majandusliku keerulise olukorra puhul kohaliku omavalitsuse toetus, tavapärase 3-5 kohtumist.

Inimkesksus

Pereteraapia osas on valikuvõimalus olemas, et teenus oleks tagatud erinevates keeles ning erivajadustega inimestele .

Teenuse nõudlust ja vajadustele vastavust ei

○ ○ ○ ○

Teenuse nõudlust ja vastavust vajadustega

analüüsita regulaarselt. Rahastusmudel ei ole jätkusuutlik ega arvesta kasutaja maksevõimet. Teenuse osutamisel ei ole piisavalt arvestatud inimkeskse lähenemise aspektidega.

Väga halb Pigem halb Pigem hea Väga hea

analüüsitakse regulaarselt ning vajadusel reageeritakse. Rahastusmudel on jätkusuutlik ja arvestab kasutaja maksevõimet. Teenuse osutamisel on arvestatud inimkeskse lähenemise aspektidega.

Vanemlusprogrammid

Hinnangud

<u>Pakutavad programmid</u>	"Imelised aastad"; rahastusega oleme toetanud Gordoni Perekooli läbimist.
<u>Nõudlus ja pakkumine</u>	Igal aastal toimub korra kahes grupis "Imelised aastad" koolitus.
<u>Rahastusmudel</u>	Vanematele on "Imeliste aastate" koolitus olnud tasuta. Erasektori poolt pakutavad koolitused tasulised aga vajadusel kohaliku omavalitsuse kompenseerimise võimalus.
<u>Inimkesksus</u>	Erinevates keeltes teenuse pakkumine väga piiratud, erivajadustega inimestele ligipääsetavus olemas koolituse toimumiskohas.
<u>Toetavad tegevused</u>	Info jagamine koolituse kohta otse vanematele, sotsiaalmeedia, ajalehe ning kohtumiste kaudu.

Vanemate vajadusi, nõudlust pakutavate programmide vastavust vajadustega analüüsitakse regulaarselt ning vajadusel reageeritakse. Rahastusmudelid ei ole jätkusuutlik ega arvesta pere maksevõimet. Programmide pakkumisel ei arvestata piisavalt inimkeskse lähenemisega. Toetavad tegevused on ühekordsed.

○ ○ ○ ○
Väga halb Pigem halb Pigem hea Väga hea

Vanemate vajadusi, nõudlust ning pakutavate programmide vastavust vajadustega analüüsitakse regulaarselt ning vajadusel reageeritakse. Rahastusmudelid on jätkusuutlik ja arvestab pere maksevõimet. Programmide pakkumisel arvestatakse inimkeskse lähenemisega. Toetavad tegevused on läbimõeldud ja järjepidevad.

Analüüs

Teismelise eas lapsevanemaks saajaid on harva piirkonnas ning selle tõttu ei ole arenenud teenuste võrgustik.

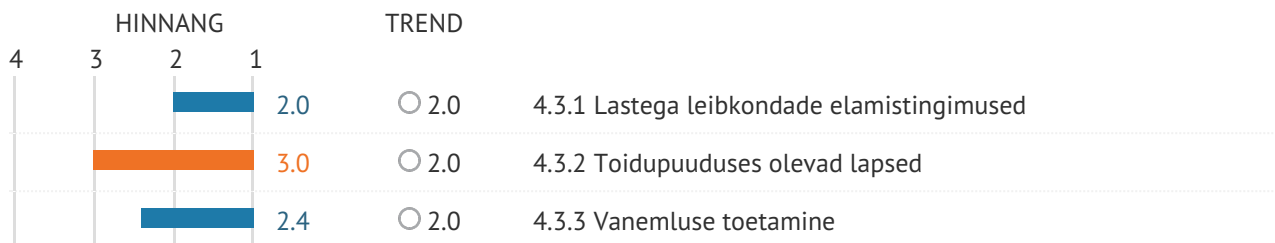
Puudus on vanemuluskoolituste osas, mis sobivad madala intellektiga vanematele, samuti koolitused, mis on suunatud lapsevanemaks alles saavatele vanematele. Olemas tasuline beebikool aga puudub perekool/perede tugikeskus/perepesa. Raseduskriisi ja noorte nõustamine on olemas kuid takistuseks võib saada rahastuse küsimus (Tervisekassaga koostöö lepingu aja lõpus ei pruugi rahasid jaguda)

Peretugiisiku näol on tegemist ühe inimesega aga vajadus on suurem ning tööülesanded võiksid olla paindlikumad, näiteks ka pere/kliendi transportimine. Lastetugiisikuid on keeruline leida, teenuse kvaliteet on

pigem madala poolsem.

Pereteraapia osas on hea tagasiside - inimesed on teraapiaga rahul; terapeutidel on aegasid pakkuda ning võimalusel ollakse paindlikud. Puuduseks rahastamine, teenuse kasutamine võib mõnel juhul selle tõttu pooleli jääda, et perel puuduvad piisavad vahendid ning kohalikul omavalistuse poolne toetus on juba ära kasutatud.

4.3 Perede toetamine. Kokkuvõte

Kokkuvõte:

Lastega leibkondade elutingimused võivad valla piires väga palju erineda - selle põhjustab piirkondade erinev areng eelnevatel perioodidel. Toidupuuduse all kannatavaid lapsi Rapla vallas pigem ei esine (kui ka tuleb info esinemise kohta, tegeletakse sellega juhtumipõhiselt). Vanemluse toetamine on vallas keskmisel tasemel, kus esineb nii positiivseid külgi nõustamises kui ka puudujääke.

TUGEVUSED

- Toidupuuduse all kannatavaid lapsi ei esine.
- Rapla linnas kui keskuses on olemas noorte nõustamisteenus erapraksises, Tallinna lähedus laiendab võimalusi veelgi selles vallas. Seeläbi teismelise eas vanemaks saajatele suunatud tugi olulisel määral tagatud.
- Lastega leibkondade elutingimuste kaardistamine toimib. Infot kogutakse läbi kodukülastuste.

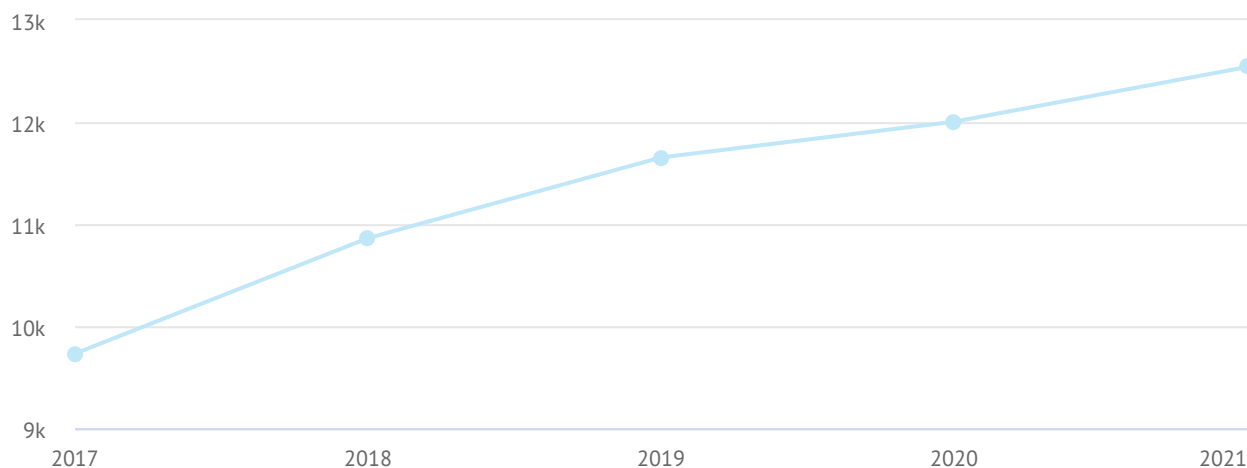
NÕRKUSED

- Lastega leibkondade elutingimused valla kaugemates piirkondades on kehvad.
- Toetavaid tegevusi lastega leibkondade elutingimuste parandamiseks on pigem vähe või pole need jätkusuutlikud.

5. Kohaliku omavalitsuse toimimine ja ressursid

5.1 Kohaliku omavalitsuse toimimine

5.1.1 Füüsilise isiku tulumaksu laekumine KOV eelarvesse

Joonis 5.1.1.a Füüsilise isiku tulumaksu laekumine KOV eelarvesse

Allikad: [Statistikaameti andmebaas, tabel RR300](#)

Analüüs

Füüsilise isiku tulumaksu laekumine KOV eelarvesse on olnud pidevas tõusus. Samas on ka püsikulud olnud pidevas tõusus. Väljakutse on nende näitajate tasakaalu hoidmine.

5.1.2 Kohaliku omavalitsuse eelarvetulud

Tabel 5.1.2.1 Kohaliku omavalitsuse eelarvetulud

	2017	2018	2019	2020	2021
Kohaliku omavalitsuse eelarvetulud kokku	17699200,00	19769816,54	20462905,99	22103190,00	22653000,00
Eelarve tulud inimese kohta	1334,78	1497,49	1551,04	1686,11	1742,00

Allikad: [Statistikaameti andmebaas, tabel RR300](#)

Analüüs

Eelarvetulud on olnud pidevas kasvus. Samuti on ka olnud suured valla investeeringud viimaste aastate jooksul ja on suured ka lähitulevikus.

Kuna kulude hulk on ka olnud suures kasvus ja ootused kasvule on ka suured tulevikus. Nende ootuste rahuldamine on keeruline.

5.1.3 Sotsiaalse kaitse kulud KOV eelarves

Tabel 5.1.3.1 Sotsiaalse kaitse kulud KOV eelarves

	2017	2018	2019	2020	2021
Sotsiaalkaitsekulud kokku (tuh eurodes)	1466	1683	2115	2303	4182
Sotsiaalkaitsekulude osakaal KOV eelarves (%)	8	9	10	10	18
Sotsiaalkaitsekulu elaniku kohta	111	127	160	176	322

Allikad: KOV, Statistikaameti andmetabel RR302 - Kohalike eelarvete põhitegevuse kulud ja investeerimistegevuse väljaminekud, Statistika ja aruandlus | Sotsiaalkindlustusamet; <https://riigiraha.fin.ee/>,

Analüüs

Positiivne on see, et kulud elaniku kohta on viimasel ajal kordades suurenenud. Püüame olla tublid selles osas ka edaspidi.

5.1.4 Hindamistegevused KOV-is

Palun kirjelda hindamist KOV tööprotsessis läbi järgmiste aspektide:

Hinnangud

Organisatsiooni enesehindamine

Oleme planeerinud sellise sius loomist. Hetkel puudub.

Mõju ja tulemuste hindamine

Oleme igapäevatoos paikkondade (kantide nt) erinevad näitajaid kasutamas ja püüame oma otsuseid nende põhjal ka langetada. Paraku mängivad siin ka kaasa emotsionaalne taust ja muud näitajad otsuste juures.

Toetavad tegevused

Püütakse läbi erinevate koolituste taset tõsta.

Hindamistegevused ei ole integreeritud

igapäevatoos.Planeerimise l ja otsustamisel ei tugineta alati andmetel.

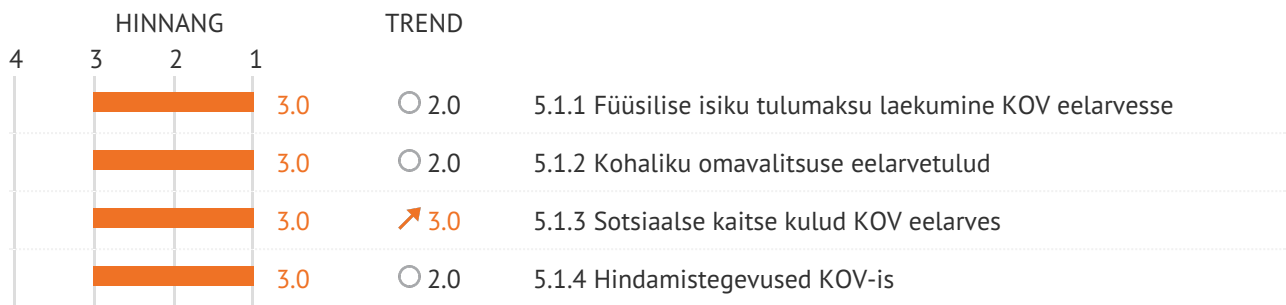
○ ○ ● ○
Väga halb Pigem halb Pigem hea Väga hea

Hindamistegevused on organisatsioonis tähtsustatud ja integreeritud igapäevatoosse. Planeerimisel ja otsustamisel lähtutakse paikkonna andmetest.

Analüüs

On küll teadmised vajadusest ja andmed ka olemas kuid ratsionaalse poole kaalub tihti ülesse emotsionaalne.

5.1 Kohaliku omavalitsuse toimimine. Kokkuvõte

Kokkuvõte:

Rapla vald on stabiilse elanikkonna ning maksumaksjatega omavalitsus. Seeläbi ka on meie omavalitsuse toimine stabiilne ning heas seisus. Tulevikus võib saada meile väljakutseks noorte elanikkonna osakaalu vähenemine ning seeläbi töajooturul osalevate elanike vähenemine. Siit tuleneb ka maksumaksjate arvu langus. Teine pool on tulevikus elanikkonnas eakate arvu tõus, mis toob juurde täiendavat koormust sotsiaalvaldkonnale.

TUGEVUSED

- Stabiilsest maksumaksjate arvust lähtuv tulude olemasolu.
- Loodetavasti ka tulevikus stabiilne tulubaasi olemasolu (atraktiivne elupaik - Rapla).

NÕRKUSED

- Suhteliselt suur püsikulude hulk ei võimalda teha olulisi juhtimisotsuseid tulude jaotuses.
- Eakate kasvust lähtuv tulevane täiendav surve sotsiaalvaldkonnale
- Reaalsete maksumaksjate hulga vähenemine elanikkonnast

5.2 Kvalifitseeritud spetsialistid ja koostöö heaolu tagamiseks

5.2.1 KOV'i juhitud võrgustikud ennetuse, tervise ja heaolu edendamiseks

Kirjeldada järgmisi aspekte valdkonnaülese koostöö korraldamisel:

Hinnangud

Tark planeerimine

Rapla vallas koostöö valdkondade vahel saab paraneda kuna tihti ollakse väga ainult oma valdkonna teenuste kesksed. Positiivne on valdkondlike arengustrateegiatega koostamine ja seal püütakse ka kajastada kõiki teisi teenuseid mõjutavaid valdkondasid.

Koostöö asutuste ning valdkondade vahel ei vasta osapoolte ootustele ja vajadustele. Valdcondadeülese ennetuse planeerimine ei toimu selge süsteemi alusel. Juhid ei ole piisavalt protsessidesse kaasatud.

 Väga halb Pigem halb Pigem hea Väga hea

Koostöö asutuste ning valdkondade vahel vastab osapoolte ootustele ja vajadustele. Valdcondaeülese ennetuse planeerimine toimub selge süsteemi alusel. Juhid on protsessidesse aktiivselt kaasatud.

Analüüs

Seis valdkondlike omavahelise koostöö ja teiste valdkondade arengute/arvnaõtajate ja dokumentidega arvestamine toimib. Väljakutse on ühine strateegiline planeerimine.

5.2.2 Juhtumitöö võrgustikud

Kirjeldada ja anda hinnang olukorrale KOV-is:

Hinnangud

Toimivad lahendused

Toimuvad küll valdkondades juhtide kokku saamised, kuid üksuste parimate praktikatega väga ei arvestata.

Tark planeerimine

On vastavalt juhtumipõhisele tekkele ka koostöövõrgustike loodud ning seeläbi ka paremaid tulemusi saavutatud.

Koostöö

Nii mõneski valdkonnas toimub võrgustiku põhine koostöö üle valla piiride (sport nt)

Koostöö asutuste ning valdkondade vahel ei vasta osapoolte ootustele ja vajadustele. Valdcondadeülese ennetuse planeerimine ei toimu selge süsteemi alusel. Juhid ei ole piisavalt protsessidesse kaasatud. Koostöö teiste KOVide ja riigiasutustega ei ole olnud piisav.

 Väga halb Pigem halb Pigem hea Väga hea

Vajaminevad juhtumitöö võrgustikud on loodud ja toimivad eesmärgipäraselt. Loodud on selge süsteem juhtumipõhiste koostöövõrgustike loomiseks. Koostöö teiste KOVide ja riigiasutustega on hea.

Analüüs

Oleme küll erinevates võrgustikes esindatud ja neid ka oma valla sees püüdnud luua,

kuid oluline tõhus areng on selles vallas veel ees.

5.2.3 Rahvatervise tegevuste korraldus kohalikus omavalitsuses

Rahvatervise korraldus KOVis

Hinnangud

Ametikoht

Rapla Vallavalitsuses spordi- ja tervisedenduse spetsialist ametis
Ametikoha koormus ei vasta täielikult tegeliku vajadusega, vajadus täiendavaks tööjõu palkamiseks Spetsialisti arendamiseks on koolitusvõimalused olemas

Töörühm

Rapla valla tervisenõukogu, kes käib koos vähemalt kord poolaastas. Nõukogu tööd juhib nõukogu esimees

Tark planeerimine

Maakondliku terviseprofili valla poolse tegevuskava rakendamine. Tegevuskava täitmise ülevaade iga aastaselt, rahvatervise teemade aktuaalsus.

Puudub ametikoht valdkonna arendamiseks. Puudub toimiv töörühm. KOV arengukava ei pööra tähelepanu rahvatervise teemadele.

○ ○ ● ○
Väga halb Pigem halb Pigem hea Väga hea

Loodud ametikoht ja selle maht on vastavuses tegelike vajadustega. Toimib töörühm, mille korraldus on vastavuses osapoolte ootuste ja vajadustega. Valdonna eest vastutajad on kaasatud KOV arengukava koostamise protsessi ja arengukava keskendub muuhulgas ka rahvatervise teemadele.

Analüüs

Jätkuvalt oluline- tervisenõukogu aktiivne ja regulaarne tegevus, kokusaamised, vahekokkuvõtete tegemine, koolitustel osalemine.

Nõukogu seatud pikem eesmärk- vaimselt terved ja toimivad perekonnad Rapla vallas.

5.2.4 Lastekaitse spetsialistide olemasolu ja kvalifikatsioon

Lastekaitseametnike arv

Tabel 5.2.4.1 Lastekaitseametnike arv

	2017	2018	2019	2020
Lastekaitseametnike arv	2	2	2	3
Laste arv lastekaitseametniku kohta	989,0	1354,0	1379,5	912,3

Olukorra kirjeldus

Hinnangud

Ametikoht

Arvestades laste arvu on kolm spetsialisti piisav. Samas on nõuded ja erinevate töökohustuste maht lastekaitse spetsialistidele ajas kasvav. Kahel olemas erialane kõrgharidus, ühel omandamisel (lõpetab suvi 2023). Kutse on omandatud ühel.

Kvalifikatsioon

Töö kõrvalt enda koolitamiseks ei sea tööandja piiranguid. Puudulikud on olnud arenguevestlused.

Ennetustöö

Ennetustöö on jätkuvalt kõige vähem tähelepanu saavaid valdkondi lastekaitse töös.

Spetsialistide arv ei rahulda tegeliku vajadust. Spetsialistide kvalifikatsiooni hindamisega ei tegeleta. Spetsialistide kvalifikatsiooni tõstmine ja individuaalse arengu tagamine ei ole järjepidev ega piisav. Spetsialistidel ei ole ressursse, et panustada ennetustöösse.

○ ○ ● ○
Väga halb **Pigem halb** **Pigem hea** **Väga hea**

Olemasolevate spetsialistide arv vastab vajadusele. Spetsialistide kvalifikatsiooni hindamisega tegeletakse järjepidevalt. Toetatakse spetsialistide kvalifikatsiooni tõstmist ja individuaalset arengut vastavalt vajadustele. Spetsialistid panustavad süsteemselt ennetustöösse.

Analüüs

Spetsialistid vajavad suuremat toetust ja sisendit oma otsestelt juhtidelt, et elluviia muudatusi, arenguid ja parandusi, peamiselt just ennetustöös. Poliitilised suunad ja otsused on vajalikud juhtide poolt seada, spetsialistid saavad anda sisendi.

5.2.5 Lastega töötavad inimesed formaalhariduses ja nende kvalifikatsioon

Õpetajate arv

Tabel 5.2.5.1 Õpetajate arv

	2017	2018	2019	2020	2021
Õpetajate arv alushariduses		79	74	72	70
Alusharidust omandavate laste arv ühe õpetaja kohta		9	9	9	10
Õpetajate arv põhihariduses		218	233	228	215
Põhiharidust omandavate õpilaste arv ühe õpetaja kohta		6	6	6	7
Kvalifikatsiooninõuetele vastavate õpetajate osakaal kõikidest (%)		87	86	86	84

Lastega töötavad inimesed formaalhariduses ja nende kvalifikatsioon

Hinnangud

Olukorra kirjeldus

Rapla vallas on küll personal hetkel olemas, kuid probleemid on samad, mis igal pool Eestis - personal vananeb ning uut haritud personali napib.

Kvalifikatsioon

Kvalifikatsiooniga isikute % pole paha, aga see siiski vajaks tõusu.

Olemasolevate spetsialistide arv ei vasta vajadusele. Spetsialistide kvalifikatsiooni tõstmist ei toetata.

Olemasolevate spetsialistide arv vastab vajadusele. Toetatakse järjepidevalt spetsialistide kvalifikatsiooni, tuginedes vajadusele.

Analüüs

Probleemid on samad, mis kogu Eestil - vajame noort hea kvalifikatsiooniga personali, et asendada peagi pensionile siirduvat töötajaskonda.

5.2.6 Noorsootöötajate olemasolu ja kvalifikatsioon (sh huvihariduse osutajad)

Noorsootöötajate olemasolu ja kutsetunnistuse või erialase kõrghariduse omamine

Tabel 5.2.6.1 Noorsootöötajate olemasolu ja kutsetunnistuse või erialase kõrghariduse omamine

	2017	2018	2019
Noorsootöötajate arv	6	6	7
Laste arv noorsootöötaja kohta	318,5	317,0	272,0
Noorsootöötaja kutsetunnistuse või erialase kõrgharidusega noorsootöötajate arv	5	6	7
Noorsootöötaja kutsetunnistuse või erialase kõrgharidusega noorsootöötajate osakaal	83,3	100,0	100,0

Olukorra kirjeldus

Hinnangud

Ametikoht

Meil on olemas oma tööle pühendunud kvalifitseeritud noorsootöötajad. Puudu on kaks tänavat noorsootöötajat.

Kvalifikatsioon

Noorsootöötajatel kohustuslik osakutse (laagrikasvataja).

Spetsialistide arv ei rahulda tegeliku vajadust. Spetsialistide kvalifikatsiooni hindamisega ei tegeleta. Spetsialistide kvalifikatsiooni tõstmine ja individuaalse arengu tagamine ei ole järjepidev ega piisav.

Olemasolevate spetsialistide arv vastab vajadusele. Spetsialistide kvalifikatsiooni hindamisega tegeletakse järjepidevalt. Toetatakse spetsialistide kvalifikatsiooni tõstmist ja individuaalset arengut vastavalt vajadustele.

Analüüs

Olukord on aastatega stabiilsemaks muutunud. Vajaksime tänavanoorsootöösse 7 mobiilset noorsootöötajat, kes saaksid teha tööd tänavatel noorte seltskondades, kaugemates küldades, kus ei ole noortetuba (ega võimalust seda sinna luua) ja asendada haigestunud/koolitustel olevaid kolleegide.

5.2 Kvalifitseeritud spetsialistid ja koostöö heaolu tagamiseks. Kokkuvõte

HINNANG		TREND		
4	3	2	1	
	3.0		○ 2.0	5.2.1 KOV'i juhitud võrgustikud ennetuse, tervise ja heaolu edendamiseks
	2.0		○ 2.0	5.2.2 Juhtumitöö võrgustikud
	3.0		↗ 3.0	5.2.3 Rahvatervise tegevuste korraldus kohalikus omavalitsuses
	3.0		○ 2.0	5.2.4 Lastekaitse spetsialistide olemasolu ja kvalifikatsioon
	3.0		○ 2.0	5.2.5 Lastega töötavad inimesed formaalhariduses ja nende kvalifikatsioon
	3.0		○ 2.0	5.2.6 Noorsootöötajate olemasolu ja kvalifikatsioon (sh huvihariduse osutajad)

Kokkuvõte:

KOV-i juhitud võrgustikes koostöö on olemas. Samuti on Rapla vald KOV-na esindatud erinevate juhtumitöö võrgustikes. Rahvatervise valdkonnas omab Rapla vald tervisedenduse spetsialisti, kes on ka antud valdkonna haridusega. Seeläbi saab loota tulevikus antud valdkonna arengut. Lastekaitse spetsialistid on küll olemas piisval hulgal KOV-s kuid ootavad suuremat tuge ja sisendit oma otsestelt juhtidelt. Lastega töötavate inimeste peamiseks probleemiks on nende kvalifitseeritud personali osakaalu vähesus. Siin tuleb tulevikus teha pingutusi olukorra parandamiseks. Noorsootöötajate olukord vallas on küll stabiilselt hea kuid siingi on arendamise ruumi.

TUGEVUSED

- Noorsootöötajate olemasolu ja noorsootöö stabiilsus vallas.
- Arvestades Rapla valla laste arvu on lastekaitse spetsialistide hulk piisav.
- Kvalifitseeritud tervisedenduse spetsilast on Rapla vallas olemas.

NÕRKUSED

- Lastekaitse nõuded ja erinevate töökohustuste maht lastekaitse spetsialistidele töös on ajas kasvav.
- Formaalhariduses vajame noort kvalifikatsiooniga personali, et asendada peagi pensionile siirduvaid töötajaid.
- Puudub tänavanoorsootööd tegev personal.

Koondhinnang olukorrale

1. Demograafiline olukord ja rahvastiku tervis. Kokkuvõte

	HINNANG	TREND
1.1 Demograafiline olukord	2.5 Pigem hea	○ 2.0 Stabiilne
1.2 Rahvastiku tervise seisund	2.5 Pigem hea	○ 1.8 Stabiilne
1.3 Haavatavad sihtrühmad	2.7 Pigem hea	○ 2.0 Stabiilne
1.4 Tööturg	2.5 Pigem hea	○ 1.8 Stabiilne
1.5 Kuritegevus	2.5 Pigem hea	↗ 2.5 Paranemas
Keskmine:	2.5 Pigem hea	○ 2.0 Stabiilne

Kokkuvõte:

1.1 Demograafiline olukord

Rapla valla elanikkond on väikeses vähenemises. Loomulik iive ehk sündivus ja suremus on negatiivne, mida osaliselt tasakaalustab sisseränne. Rapla valla elanikkonna kasvu on võimalik saavutada läbi sisserände suurendamise ja väljarände vähendamise.

1.2 Rahvastiku tervise seisund

Rapla valla rahvastiku tervise seisund on kas keskmisel või natuke paremas seisundis võrreldes Eesti keskmisega. Olukord on halvem pahaloomuliste kasvajate ning nendesse suremuse osas ja ka tervena elatud aastaid kipub Rapla vallas olema vähem kui Eestis keskmiselt. Need on kaks olulisemat teemat, millel tuleks pöörata tähelepanu, kuid seal näitajad parandada.

1.3 Haavatavad sihtrühmad

Haavatavate sihtrühmadega elanike osakaalud on erinevas suhtes Eesti keskmiste näitajatega. Aastate vaates on väga suur erinevus uute juhtumimenetluste algatamise osas haavatavate sihtrühmade osas. See võib olla sõltuv ametnike vahetusest, haldusreformist ning ametnike paremast teadlikkusest asjaoludest, mille puhul vajalik algatada juhtumimenetlus.

1.4 Tööturg

Töötute hulk on viimastel aastatel suurenenud, mille võib viimaste kriiside arvele panna. Samas tuleks leida lahendusi selle vähendamiseks. Samuti on madalam keskmine töötasu vallas kui Eestis. Selle puuduse toob kaasa kõrgema lisandväärtustega töökohtade puudumine. Nii soolise palgalõhe kui ettevõtlusaktiivsuse olukord on Rapla vallas parem kui Eestis keskmiselt.

1.5 Kuritegevus

Lähisuhtevägivalla kuritegude osas on varasemast rohkem pööratud tähelepanu, sellest ka suurenenud juhtumite arv. Samuti on näha statistikas COVID aastate anomaaliad. Tuleb vaadata järgnevate aastate statistikast ja üldvaates, mis annab tulevikus selgemad suunised, mida tõhustada.

TUGEVUSED

- Minimaalselt vähenev elanike arv.
- Suhteliselt hea elanike tervislik seisund.

NÕRKUSED

- Sündivuse kahanemine ja eakate osakaalu oluline suurenemine.

- 2019-2021 väärtegadele pööratud suurem tähelepanu politsei poolt.

- Töötute hulk on viimastel aastatel suurenenud. Kriisidest tingitud tulemus.

- Haavatavate sihtrühmadega ebastabiilne tegelemine moonutab statistikas tegelikku olukorda.

2. Tervist toetav ja turvaline elukeskkond ning osalusvõimalused. Kokkuvõte

	HINNANG	TREND
2.1 Turvaline elukeskkond	2.6 Pigem hea	○ 2.0 Stabiilne
2.2 Elukeskkond ja planeeringud	3.2 Pigem hea	↗ 2.6 Paranemas
2.3 Osalusvõimalused	2.8 Pigem hea	○ 2.2 Stabiilne
Keskmine:	2.9 Pigem hea	○ 2.3 Stabiilne

Kokkuvõte:

2.1 Turvaline elukeskkond

Turvalise elukeskkonna koha pealt võib Rapla valda lugeda selles osas olema positiivsel poolel. Välja joonistub trend, kus oluline on pöörata rohkem tähelepanu ennetustööle. See osa vajab tulevikus rohkem tähelepanu ja lahendusi.

2.2 Elukeskkond ja planeeringud

Ühistranspordi ja koolitranspordi korralduse saab hinnata rahuldavaks ehk vallas on ühistransport korraldatud viisil, mis tagab elanikele suuremas mahus nende liikumisvajaduse (küll mitte alati elanikule sobival ajal ja tihedusega). Uuemates kaasaegsetes hoonetes on ka ligipääsetavus kõigile elanikkonna gruppidele tagatud ja uued hooned ehitatakse nõuetele vastavad. Halvem on olukord vanemate hoonetega ja rajatistega. Kaubandusvõrgust alaealistele tubakatoodete ja alkoholi kättesaadavus on vähenenud ajas. Samas ei ole andmeid kuidas on trendid käest-kätte müüdavate toodetega. Õpilastele pakutava toitlustuse üle on järelevalve olemas ning ka toimuvad erinevad kampaaniad ning teavitustöö. KOV ise ei ole panustanud toitumisenõustamise teenuse pakkumisesse.

2.3 Osalusvõimalused

Rapla vallas on hästi korraldatud ja paljude võimalustega kultuurielu ning noorsootöö võimalused (lisaks huviringide mitmekesisus ja paljusus). Rapla vallas on suhteliselt aktiivne mittetulunduslik tegevus ja MTÜde hulk (kodanikuühiskond), mis on ajas püsinud stabiilne. Noortele on pakutud osalust aktiivselt kohaliku elu poliitika kujundamises kuid noored ei soovi selles valdavalt osaleda läbi pakutava noortevolikogu.

TUGEVUSED

- Hea ja turvaline elukeskkond.
- Hästi korraldatud ja paljude võimalustega kultuuri ja noorsootöö.
- Aktiivne kodanikuühiskond läbi 3. sektori.

NÕRKUSED

- Turvalise elukeskkonna juures suhteliselt vähene ennetus- ja teavitustöö.
- Kehv ligipääs kõigile elanikkonna gruppidele vanemates avalikes- ja eluhoonetes.
- Noorte vähene initsiatiiv osaleda kohaliku elu kujundamisel.

3. Universaalsete teenuste kättesaadavus ja kvaliteet. Kokkuvõte

	HINNANG	TREND
3.1 Tervishoiuga seotud universaalsed teenused	2.9 Pigem hea	○ 2.0 Stabiilne
3.2 Haridusega seotud teenused	2.6 Pigem hea	○ 1.6 Stabiilne
Keskmine:	2.7 Pigem hea	○ 1.8 Stabiilne

Kokkuvõte:

3.1 Tervishoiuga seotud universaalsed teenused

Teenuste kättesaadavus nii esmatasandi kui eriarstiabi osas on üldiselt tagatud, kuid on mõned puudused, näiteks hambaravi esmaabi võimalus. Pöördumiste järsu kasvu tõttu viimasel aastal on raskendatud psühholoogilise nõustamise teenuse kättesaadavus, seda eriti noorte ja laste vaimsete probleemide tõusutrendi tõttu. Juurde on vaja vastava ala spetsialiste.

Vallas on eesmärgiks tagada jätkusuutlik sotsiaalse heolu ja -hoolekande süsteem, piisav rahastus, kompetentsed erialaspetsialistid ning kvaliteetsed teenused. Kiires tempos kasvab vajadus erihoolekandeteenuste järele: igapäevaelu toetamise teenus, toetatud elamise teenus.

3.2 Haridusega seotud teenused

Hariduslike tugiteenuste osutamisel teeb KOV koostööd erinevate spetsialistidega. Vajadus tugiteenust pakkuvate spetsialistide teenuse järele on kasvutrendis.

TUGEVUSED

- Tervishoiuga seotud universaalteenused (esmatasandi- ja eriarstiabi) on kättesaadavad. Vajadusel suunatakse abivajajad Tallinnasse.
- Pakutakse sotsiaalteenuseid noortele ja lastega peredele. Noortele osutatakse noorte nõustamist, seda nii tervisekindlustatud kui ka tervisekindlustuseta kuni 25-aastastele noortele
- Rehabilitatsiooniteenust pakub SA Raplamaa Haigla rehabilitatsioonimeeskond, vajadusel aitab vallavalitsus kohandada puudega lapse elukohta. Vanemliku hooleta jäänud lapsele võimaldab vald hooldamist perekonnas, Juuru SOS Lasteküla pakub asenduskoduteenust

NÕRKUSED

- Vajadus hariduslike tugiteenuste järele kasvab, puudu on valdkonna spetsialistidest
- Vajadus psühholoogilise nõustamisteenuse järele on kasvutrendis, puudu on valdkonna spetsialistidest.
- Vananeva rahvastiku tõttu kasvab vajadus sotsiaaltoetuste, erihoolekande teenuste järele.

4. Haavatavate (riskis) sihtrühmadega tegelemine. Kokkuvõte

	HINNANG	TREND
4.1 Sotsiaalteenused ja -toetused	2.6 Pigem hea	○ 2.0 Stabiilne
4.2 Abivajavate lastega tegelemine	2.6 Pigem hea	○ 2.3 Stabiilne
4.3 Perede toetamine	2.5 Pigem hea	○ 2.0 Stabiilne
Keskmine:	2.6 Pigem hea	○ 2.1 Stabiilne

Kokkuvõte:

4.1 Sotsiaalteenused ja -toetused

Kõige suuremat tähelepanu vajavad vähekindlustatud inimesed. Nõudlus on eluaseme teenusele, mida on klientidele väheste pindade tõttu keeruline tagada. Tähelepanu vajab ööpäevaringne hooldus, kus lähedastel on keerulisest majanduslikust olukorrast raske aidata eakal tasuda kohatasu. Väga heade näitajatega on koduteenus, kus pakkumine ja nõudlus on tasakaalus ja KOV-l on suutlikus tagada teenust rohkematele klientidele. Koduteenus on lisaks abistav eakal võimalikult kaua oma kodus igapäevaeluga toime tulla. Uue meetmena on kasutusel sõltuvusravi, kuhu KOV suunab kliendi esitatud ja põhjendatud taotluse alusel. Üldiselt on vallas kõik teenused klientidele kättesaadavad, kui on vajadus teenuse järele põhjendatud.

4.2 Abivajavate lastega tegelemine

Rapla vallal on olemas lastekaitse osakond, kus töötab 3 spetsialisti, mis on positiivne - tekkivate probleemidega tegeletakse. Raskem on olukord koolide/lasteaedade tugipersonaliga, mis vajab inimressursiga täiendamist. Kokkuvõttes on abivajavad lapsed märgatud juhtumipõhiselt ja nende hulk on stabiilne (meie hinnangul isegi vähene).

4.3 Perede toetamine

Lastega leibkondade elutingimused võivad valla piires väga palju erineda - selle põhjustab piirkondade erinev areng eelnevatel perioodidel. Toidupuuduse all kannatavaid lapsi Rapla vallas pigem ei esine (kui ka tuleb info esinemise kohta, tegeletakse sellega juhtumipõhiselt). Vanemluse toetamine on vallas keskmisel tasemel, kus esineb nii positiivseid külgi nõustamises kui ka puudujääke.

TUGEVUSED

- Perede toetamise osas oleme üldist seisu vaadates heal järjel (toidupuudust ei esine, noortele vanematele nõustamise teenuseid on pakkuda ning lastega leibkondade elutingimuste ülevaadet laias plaanis omame).
- Vallas on olemas vajalikud lastekaitse spetsialistid, kes teevad jõupingutusi laste heaolu tagamiseks.
- Toimiv sotsiaaltransport, mida saab kasutada haavatavate sihtrühmadele teenuse pakkumiseks.

NÕRKUSED

- Sotsiaalteenuste pakujate vähesus Rapla vallas.
- Puudega laste tugiteenused/lastehoiuteenused vajavad edasist arendamist. hetkel puudulikud.
- Toetavaid tegevusi lastega leibkondade elutingimuste parandamiseks on pigem vähe või pole need jätkusuutlikud.

5. Kohaliku omavalitsuse toimimine ja ressursid. Kokkuvõte

	HINNANG	TREND
5.1 Kohaliku omavalitsuse toimimine	3.0 Pigem hea	○ 2.3 Stabiilne
5.2 Kvalifitseeritud spetsialistid ja koostöö heaolu tagamiseks	2.8 Pigem hea	○ 2.2 Stabiilne
	Keskmine: 2.9 Pigem hea	○ 2.2 Stabiilne

Kokkuvõte:

5.1 Kohaliku omavalitsuse toimimine

Rapla vald on stabiilse elanikkonna ning maksumaksjatega omavalitsus. Seeläbi ka on meie omavalitsuse toimine stabiilne ning heas seisus. tulevikus võib saada meile väljakutseks noorte elanikkonna osakaalu vähenemine ning seeläbi töajuturul osalevate elanike vähenemine. Siit tuleneb ka maksumaksjate arvu langus. Teine pool on tulevikus elanikkonnas eakate arvu tõus, mis toob juurde täiendavat koormust sotsiaalvaldkonnale.

5.2 Kvalifitseeritud spetsialistid ja koostöö heaolu tagamiseks

KOV-i juhitud võrgustikes koostöö on olemas. Samuti on Rapla vald KOV-na esindatud erinevate juhtumitöö võrgustikes. Rahvatervise valdkonnas omab Rapla vald tervisedenduse spetsialisti, kes on ka antud valdkonna haridusega. Seeläbi saab loota tulevikus antud valdkonna arengut. Lastekaitse spetsialistid on küll olemas piisval hulgal KOV-s kuid ootavad suuremat tuge ja sisendit oma otsestelt juhtidelt. Lastega töötavate inimeste peamiseks probleemiks on nende kvalifitseeritud personali osakaalu vähesus. Siin tuleb tulevikus teha pingutusi olukorra parandamiseks. Noorsootöötajate olukord vallas on küll stabiilselt hea kuid siingi on arendamise ruumi.

TUGEVUSED

- Rapla vald on stabiilse elanikkonna ning maksumaksjatega omavalitsus. Seeläbi ka on meie omavalitsuse toimine stabiilne ning heas seisus.
- Hetkel kvalifitseeritud lastekaitse spetsialistide, tervisedenduse spetsialisti ja noorsootöö töötajate olemasolu.
- Stabiilsest maksumaksjate arvust lähtuv rahalise vahendite olemasolu hetkel.

NÕRKUSED

- Noorte elanikkonna osakaalu vähenemine ning seeläbi töajuturul osalevate elanike tulevikus vähenemine ja seeläbi tulude langus.
- Vajame noort kvalifikatsiooniga personali nii formaalhariduses kui ka teistes noortega töötavates valdkondades, et asendada peagi pensionile siirduvaid töötajaid.
- Probleemaatiline on lastekaitse töö mahu kasv, mis näitab probleemide suurenemist elanikkonna hulgas, nimetatud vanuserühmas.

Kasutatud allikad

Statistikaameti andmebaas, tabel RV0282U

Statistikaameti andmebaas, tabel RV0282U

Statistikaameti andmebaas, tabel RV0282U, Statistikaameti andmebaas, tabel RV0240 (Vanuserühmad 0-6, 0-17 ning 7-26)

Statistikaameti andmebaas, tabel RV06U

Statistikaameti andmebaas, tabel RV112U

Statistikaameti andmebaas, tabel RV49U

Statistikaameti andmebaas, tabel RV112U, Statistikaameti andmebaas, tabel RV49U

Statistikaameti andmebaas, tabel RV063U

Statistikaameti andmebaas, tabel RVR02

Statistikaameti andmebaas, tabel RV0232U

Haridussilm; KOV enda kogutud info lastehoidude kohta

KOV, EHIS

KOV, EHIS

Tervise Arengu Instituudi Tervisestatistika andmebaas, tabel SD29

Tervise Arengu Instituudi Tervisestatistika andmebaas, tabel SD29

Tervise Arengu Instituudi Tervisestatistika andmebaas, tabel SD29

Tervise Arengu Instituudi Tervisestatistika andmebaas, tabel SD40

Statistikaameti andmebaas, tabel RV59U

Tervise Arengu Instituudi Tervisestatistika andmebaas, tabel OE0452

Tervise Arengu Instituudi Tervisestatistika andmebaas, tabel TE753

Statistikaameti andmebaas, tabel TH88

Päästeameti statistika, Tervise Arengu Instituudi Tervisestatistika andmebaas, tabel UP03

Päästeameti statistika

Tervisestatistika andmebaasis andmetabel TUL04: Hoonetulekahjude tekkepõhjused haldusüksuse järgi, haldusjaotus seisuga 01.01.2018.

Töötukassa andmed:; <https://www.tootukassa.ee/et/statistika-ja-uuringud/peamised-statistilised-naitajad/toovoime-hindamine>, <https://www.tootukassa.ee/et/statistika-ja-uuringud/peamised-statistilised-naitajad/toovoimetoetus>, Sotsiaalkindlustusamet: töövõimetusel töttu pensioni saajad (vana süsteem)

SoM (S-veeb); STAR andmebaas KOV

Statistikaameti andmebaas, tabel TT064

Töötukassa andmed

Statistikaameti andmebaas, tabel ST004

Statistikaameti andmebaas, tabel ST004

Statistikaameti andmebaas, tabel ER032

KOV

Politsei- ja Piirivalveamet (andmepäring)

Terviseamet

Tervise Arengu Instituudi Tervisestatistika andmebaas, tabel LO01, Kindlustusjuhtumite virtuaalne kaart

Tervisestatistika ja terviseuuringute andmebaasi tabel PO02

Politsei- ja Piirivalveamet

HaridusSILM, KOV

KOV

KOV

Statistikaameti andmebaas, tabel RR300

Statistikaameti andmebaas, tabel RR300

KOV, Statistikaameti andmetabel RR302 - Kohalike eelarvete põhitegevuse kulud ja investeerimistegevuse väljaminekud, Statistika ja aruandlus | Sotsiaalkindlustusamet: <https://riigiraha.fin.ee/>,